

RZECZPOSPOLITA POLSKA

KRAJOWY
PROGRAM
REFORM

EUROPA 2020

AKTUALIZACJA 2015/2016

Przyjęty przez Radę Ministrów 28 kwietnia 2015 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Scenariusz makroekonomiczny	5
3. Realizacja celów krajowych strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE z 8 lipca 2014 r.	7
3.1. Cel w zakresie zatrudnienia	7
3.2. Cel w zakresie nakładów na B+R	20
3.3. Cele energetyczne	32
3.4. Cele w zakresie edukacji	42
3.5. Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu	48
3.6. Działania przyczyniające się do realizacji innych zaleceń Rady UE	57
4. Działania w zakresie inicjatyw przewodnich	73
5. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy	76
Załącznik nr 1 – Realizacja zaleceń Rady UE	79
Załącznik nr 2 – Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji społecznych	96

1. Wstęp

Podstawowym instrumentem realizacji na poziomie państw członkowskich przyjętej w 2010 roku strategii „Europa 2020” są aktualizowane w kwietniu każdego roku Krajowe Programy Reform (KPR). Aktualizacji tej dokonuje się w rytmie Semestru Europejskiego, jednocześnie z aktualizacją Programów Stabilności lub Konwergencji, co umożliwi powiązanie procesów programowania reform strukturalnych z planowaniem budżetowym.

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020. Aktualizacja 2015/2016 (dalej KPR 2015/2016) jest piątą edycją KPR w tym procesie. Pierwszym, wyjściowym dokumentem był Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020, przyjęty przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r. Określono w nim, jak Polska w perspektywie do roku 2020 będzie realizować zobowiązania podjęte w zakresie pięciu wiodących celów strategii „Europa 2020”. Uwzględniając specyficzne krajowe uwarunkowania i kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych, w KPR Rząd RP uznał, że należy skupić się na odrabianiu zaległości rozwojowych oraz budowie nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach priorytetowych:

1. Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego;
2. Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego;
3. Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Odrabianiu zaległości rozwojowych ma służyć przede wszystkim zmniejszenie dystansu infrastrukturalnego, m.in. w transporcie, energetyce, telekomunikacji, infrastrukturze społecznej oraz poprawa otoczenia regulacyjnego i działania na rzecz podniesienia jakości stanowionego prawa, z zachowaniem wysokiej jakości usług świadczonych przez administrację publiczną. Budowanie nowych przewag konkurencyjnych wymaga przede wszystkim działań związanych z poprawą zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw oraz kreatywności społeczeństwa. W szczególności ważne jest wzmocnienie powiązań między szkolnictwem wyższym, sektorem nauki i sferą gospodarki, a także uzyskanie odpowiedniego impetu cyfrowego. Tylko w ten sposób będzie możliwe uzyskanie nowych przewag konkurencyjnych, tworzonych w oparciu o zaawansowane technologie.

Wyznaczone w pierwszym KPR priorytetowe kierunki działań pozostają nadal aktualne, natomiast ze względu na potrzebę bardziej precyzyjnego monitorowania postępów w realizacji strategii „Europa 2020” oraz monitorowania realizacji zaleceń Rady UE formułowanych w cyku Semestru Europejskiego, poczynając od aktualizacji KPR w 2013 r. zmieniono układ dokumentu. Działania porządkowane są według pięciu celów krajowych, z uzupełnieniem dodatkowo o działania przyczyniające się do realizacji wykraczających poza te cele zaleceń Rady UE. W odrębnym rozdziale zawarto działania, które w sposób pośredni wpisują się w cele strategii „Europa 2020” i jednocześnie odpowiadają na wyzwania zidentyfikowane w inicjatywach przewodnich towarzyszących strategii „Europa 2020”. W każdorazowej aktualizacji KPR weryfikowana jest lista działań – usuwane są działania już zrealizowane, dla działań kontynuowanych wskazywane są nowe etapy realizacji na kolejne lata oraz dokument jest uzupełniany o nowe działania.

W *KPR 2015/2016* zachowano opisany powyżej układ dokumentu oparty o cele krajowe strategii „Europa 2020” oraz Zalecenia Rady UE skierowane do Polski. *KPR*

2015/2016 uwzględnia też postulaty zawarte w Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego na 2015 r., dotyczące oparcia polityki gospodarczej i społecznej UE w 2015 r. na trzech głównych filarach: 1) skoordynowanych działaniach stymulujących wzrost inwestycji, 2) odnowionym zobowiązaniu do reform strukturalnych, 3) odpowiedzialnej polityce budżetowej. Bazę dla przygotowania aktualizacji KPR stanowiły również działania przewidywane w dokumentach implementacyjnych dla rządowych zintegrowanych strategii rozwoju.

Przy przygotowaniu *KPR 2015/2016* brano również pod uwagę rolę, jaką KPR odgrywa w mechanizmach realizacji unijnej polityki spójności w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Z jednej strony środki pochodzące z polityki spójności stanowią istotne źródło finansowania zadań zapisanych w KPR. Z drugiej strony, monitorowanie realizacji KPR, zgodnie z przyjętymi regulacjami, ma służyć ukierunkowaniu polityki spójności na wsparcie realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację makroekonomiczną, a także prognozy i priorytety gospodarcze Rządu RP określone w dokumentach strategicznych, *KPR 2015/2016* identyfikuje najważniejsze działania, które przekładają się na realizację krajowych celów strategii „Europa 2020”, a także spełniają co najmniej jeden z następujących warunków:

- przyczynią się do realizacji zaleceń Rady UE z 8 lipca 2014 r.;
- zostały wskazane w konkluzjach Rady Europejskiej i/lub Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego na 2015 r.;
- wpisują się w działania określone w strategiach zintegrowanych;
- znajdują się w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

W prace nad *KPR 2015/2016* zaangażowany był Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” (dalej Zespół), stanowiący organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. W jego skład, obok przedstawicieli administracji rządowej, wchodzi również partnerzy społeczno-gospodarczy, co ma służyć promocji strategii „Europa 2020” oraz wzmocnieniu współpracy różnych środowisk i współodpowiedzialności za jej realizację na szczeblu krajowym i lokalnym. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy zostały przedstawione w rozdziale 5.

2. Scenariusz makroekonomiczny

W II kw. 2013 r. gospodarka polska weszła na ścieżkę szybszego wzrostu. Jego średnie tempo (0,8% kw/kw, sa) było wyższe niż w 2012 r., jednak wciąż pozostawało poniżej długookresowej średniej. W wyraźnym trendzie wzrostowym utrzymywał się eksport, któremu sprzyjała relatywnie wysoka konkurencyjność polskich przedsiębiorstw oraz poprawa koniunktury na polskich głównych rynkach eksportowych. Znalazło to odbicie w wyższej dynamice produkcji przemysłowej oraz inwestycji. Stopniowo poprawiła się też sytuacja na rynku pracy. Było to widoczne we wzroście popytu na pracę i spadku bezrobocia, przy umiarkowanej presji płacowej. W efekcie odnotowano wzrost konsumpcji prywatnej. Od II połowy 2013 r. coraz większą rolę we wzroście PKB (r/r) odgrywał popyt krajowy, który od II kw. 2014 r. stał się jedynym czynnikiem wzrostu gospodarczego, przy ujemnym wkładzie eksportu netto.

W 2014 r. PKB zwiększył się realnie o 3,4%, tj. dwukrotnie więcej niż rok wcześniej. Drugi rok z rzędu przyspieszyło tempo wzrostu eksportu. Wzrost aktywności gospodarczej, w tym wyraźne przyspieszenie w zakresie inwestycji (wzrost do 9,2% z 0,9% w 2013 r.), przełożyły się na poprawę sytuacji na rynku pracy. Szacuje się, że w roku ubiegłym tempo wzrostu rzeczywistego PKB, po raz pierwszy od dwóch lat, przekroczyło potencjalne tempo wzrostu polskiej gospodarki (zgodnie z metodologią Komisji Europejskiej). Pozwoliło to zmniejszyć ujemną od 2013 r. lukę produktową do ok. minus 0,6% potencjalnego PKB.

Ujemna luka produktowa i umiarkowana presja płacowa determinowały niski poziom inflacji bazowej. Roczna zmiana wskaźnika CPI po wyłączeniu cen żywności i energii średnio w 2014 r. wyniosła 0,6%. Ogólny wskaźnik inflacji okazał się jednak jeszcze niższy (0,0%), co w znacznym stopniu wynikało z szoków podażyowych na rynku produktów rolnych i rynku energetycznym. Prognozuje się, że również w roku bieżącym presja inflacyjna będzie bardzo ograniczona, a ceny towarów i usług konsumpcyjnych spadną o 0,2%, a w latach kolejnych – przy stworzeniu właściwego policy mix – wskaźnik CPI będzie stopniowo powracał w okolice środka dopuszczalnych w ramach prowadzonej polityki pieniężnej NBP wahań.

Bieżące prognozy Komisji Europejskiej dotyczące kondycji ekonomicznej głównego partnera handlowego Polski, jakim jest UE, pozwalają na optymistyczną ocenę perspektyw wzrostu gospodarczego w Polsce. Zgodnie z szacunkami opublikowanymi w lutym 2015 r. KE przewiduje, że import UE, który jest najważniejszym indykatorem zmian popytu na polski eksport, zwiększy się w latach 2015-16 odpowiednio o 4,3% i 5,4% (wobec 4,0% w ubiegłym roku). Przyjmując, że tempo wzrostu importu UE będzie powracać do długookresowej średniej oraz uwzględniając wysoką konkurencyjność polskich przedsiębiorstw, oczekuje się, że realne tempo wzrostu eksportu w najbliższych latach będzie wahać się w przedziale 5,5-6%, wynikiem czego będzie wzrost udziału eksportu w PKB do historycznie wysokiego poziomu 49,2%. Zakładając wyższy realny wzrost importu – wkład eksportu netto we wzrost PKB pozostanie ujemny (minus 0,6 pkt. proc. w 2015 r. i minus 0,1 pkt. proc. w kolejnych latach).

W latach 2015-16 udział inwestycji publicznych w PKB ustabilizuje się na poziomie 4,5% i będzie zbliżony do poziomu obserwowanego w 2014 r. W kolejnych latach można oczekiwać nieznacznego spadku tego udziału, do ok. 4,2% PKB w 2018 r. Związane jest to z wygaszeniem projektów finansowanych w ramach perspektywy finansowej 2007-13, które w latach 2015-16 będą realizowane równoległe z projektami

nowej perspektywy 2014-20. Pomimo relatywnie niekorzystnej sytuacji w otoczeniu zewnętrznym, od 2011 r. w Polsce obserwuje się również odbudowę inwestycji prywatnych. Przewiduje się, że tendencja ta będzie kontynuowana (w okresie 2015-2018 średnioroczny wzrost o ok. 7,7%). Czynnikiem wspierającym wzrost popytu inwestycyjnego sektora prywatnego obok oczekiwanej poprawy koniunktury w otoczeniu zewnętrznym będzie również utrzymanie się kosztu kapitału na relatywnie niskim poziomie w związku z niskimi stopami procentowymi oraz w efekcie uruchomienia programu Inwestycje Polskie.

Oczekuje się, że w 2015 r. liczba osób pracujących wzrośnie o 1,1%. Uwzględniając prognozowane kształtowanie się liczby osób aktywnych zawodowo oraz przyrosty pracujących, oczekiwane jest dalsze systematyczne ograniczanie stopy bezrobocia. W 2015 r. stopa bezrobocia spadnie do 8,2%, a w 2018 r. zmniejszy się do 6,5%.

Obniżanie się stopy bezrobocia oraz stopniowy wzrost poziomu cen będą sprzyjały nominalnemu wzrostowi wynagrodzeń w sektorze rynkowym. Uwzględniając planowane zmiany wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych przewiduje się, że w 2015 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia wyniesie 3,5%. W kolejnych latach będzie ono stopniowo przyspieszać. Korzystne tendencje zachodzące na rynku pracy, dalsze zwiększenie pomocy państwa dla rodzin z dziećmi i jednorazowe zwiększenie waloryzacji emerytur i rent w 2015 r. powinny stanowić wsparcie dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych. Uwzględniając powyższe czynniki, oczekuje się, że w 2015 r. realny wzrost spożycia prywatnego wzrośnie do 3,4% – mimo spodziewanego wzrostu dobrowolnej stopy oszczędności, a w kolejnych latach przyspieszy średnio do 3,8%. Realny wzrost spożycia publicznego uwarunkowany będzie działaniami rządu ukierunkowanymi na osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego

Podsumowując, oczekiwania dotyczące kształtowania się składowych PKB pozwalają przewidywać, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2015 r. wyniesie 3,4%. Podstawowym czynnikiem wzrostu pozostanie prywatny popyt krajowy. Prognozuje się, że w kolejnych latach realne tempo wzrostu PKB będzie stopniowo przyspieszać do poziomu 4,0% w 2018 r. W rezultacie szacuje się, że w 2015 r. luka produktowa w relacji do potencjalnego PKB zmniejszy się do minus 0,5%, w 2016 r. do minus 0,2%, by w 2017 r. osiągnąć poziom 0,0% PKB potencjalnego i utrzymać się na nim w roku kolejnym.

Oczekiwane kształtowanie się podstawowych wielkości makroekonomicznych

Kategoria	2014	2015	2016	2017	2018
PKB w ujęciu realnym, wzrost w %	3,4	3,4	3,8	3,9	4,0
Eksport	5,7	5,7	5,9	5,6	5,5
Import	9,1	6,9	6,1	5,7	5,7
Spożycie prywatne	3,0	3,4	3,7	3,8	3,8
Spożycie publiczne	4,7	2,7	1,1	1,1	1,4
Nakłady brutto na środki trwałe, wzrost w %	9,2	6,9	6,1	6,5	6,9
PKB w cenach bieżących, mld PLN	1 728,7	1 796,5	1 888,3	1 995,0	2 125,3
Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych	0,0	-0,2	1,7	1,8	2,5
Pracujący ¹ , wzrost w %	1,9	1,1	0,7	0,6	0,5
Stopa bezrobocia ² , w %	9,0	8,2	7,6	7,0	6,5

¹ Pracujący przeciętnie według BAEL (15 lat i więcej).

² Zharmonizowana stopa bezrobocia, zgodna z definicją Eurostatu.

3. Realizacja celów krajowych strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE z 8 lipca 2014 r.

Biorąc pod uwagę wytyczne Komisji Europejskiej z października 2013 r. w tej części aktualizacji KPR zawarto główne działania przyczyniające się bezpośrednio do realizacji przez Polskę celów strategii „Europa 2020” oraz zaleceń Rady UE skierowanych do Polski 8 lipca 2014 r.

Każdy podrozdział podzielony został na część podsumowującą główne działania podjęte od momentu przyjęcia *KPR 2014/2015 r.* oraz część prezentującą działania zaplanowane na lata 2015/2016. Każdemu działaniu został przypisany resort odpowiedzialny za realizację, harmonogram działań oraz szacunkowe skutki finansowe. Dane dotyczące skutków finansowych planowanych działań/interwencji stanowią szacunkowe wyliczenia ich potencjalnego wpływu. W zakresie roku 2015 szacunki te wynikają z ustawy budżetowej na rok 2015 i zostały uwzględnione w planach finansowych realizatorów poszczególnych działań na 2015 r. Natomiast ostateczny poziom finansowania w 2016 r. wynikać będzie z ustawy budżetowej na rok 2016 oraz stosownych aktów prawnych. W przypadku działań będących na etapie projektów kwoty te nie stanowią zobowiązania do czasu ich oficjalnego zaakceptowania przez Radę Ministrów.

3.1. Cel w zakresie zatrudnienia

Rok 2014 przyniósł znaczną poprawę sytuacji na rynku pracy w Polsce. Liczba pracujących w wieku 15 lat i więcej³ przekroczyła 16 milionów, co przełożyło się na wzrost wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku 20-64 lata do poziomu 67,4% (dane za IV kwartał 2014 r.). Co pozytywne, wzrost stopy zatrudnienia dotyczył zarówno młodszych, jak i starszych grup wiekowych, choć najsilniejszy był wśród osób w wieku 55-64 lata (wzrost o 1,7 pp. w stosunku do IV kwartału 2013 r.). Ponadto w 2014 r. kontynuowany był, zapoczątkowany od II kwartału 2013 r. szybki spadek bezrobocia. Według Eurostat, stopa bezrobocia w Polsce w IV kwartale 2014 r. wyniosła 8,1%, wobec 9,9% dla całej Unii Europejskiej.

Dane o przepływach na rynku pracy wskazują, że o obniżeniu poziomu bezrobocia zadecydowała wzrastająca liczba osób zmieniających swój status z bezrobotnego na pracującego, dzięki zwiększonemu popytowi na pracę. W 2014 r. do urzędów pracy napłynęło ponad milion ofert pracy (o ponad 220 tys. więcej niż w roku poprzednim). Obserwowany też był wzrost tzw. „rynkowych ofert pracy”.

Pomimo tych niewątpliwie pozytywnych sygnałów, wzrost aktywności zawodowej, wzrost zatrudnienia i spadek bezrobocia pozostają wciąż jednymi z głównych wyzwań w Polsce.

Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64 lata ogółem w Polsce nadal pozostaje o 2,2 pp. niższy niż średnia dla UE-28 (dane Eurostat za IV kwartał 2014 r.). Jeśli chodzi o wskaźnik zatrudnienia kobiet, to różnica ta jest większa i wynosi 3,5 pp., a w przypadku osób starszych ogółem (50-64 lata) – 8,8 pp. Wśród przyczyn niskiej zatrudnialności, w tym zwłaszcza osób starszych, można wskazać niskie uczestnictwo dorosłych w kształceniu i szkoleniu (w roku 2014⁴ dla osób w wieku 25-64 lat 4,1% wobec 10,6% w UE, dla 55-64 lat 1,0% wobec 5,9% w UE) oraz niski poziom

---

³ Według metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.

⁴ Dane wstępne

umiejętności podstawowych, dotyczący ok. 1/5-1/4 osób w wieku 16-65 lat (według badania OECD/PIAAC). Szczególnym problemem jest niski poziom umiejętności cyfrowych, dotyczący więcej niż 1/4 osób w tym wieku.

Nadal wysokie pozostaje bezrobocie wśród ludzi młodych, pomimo znacznej poprawy od kwietnia ubiegłego roku. Według danych Eurostat, w lutym 2015 r. stopa bezrobocia młodzieży (osoby poniżej 25 roku życia) w Polsce wyniosła 20,8%, wobec 7,8% ogółem. Dalsza poprawa sytuacji zawodowej tej grupy wymaga kontynuowania działań zaplanowanych w ramach „Gwarancji dla Młodzieży”. Ponadto pozytywne skutki powinno przynieść wdrażanie szeregu działań na rzecz modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, zarówno zawodowego, jak i ogólnego, oraz wzmacniania więzi pomiędzy sektorem edukacji i biznesu, które zostały opisane w części dotyczącej realizacji celów strategii „Europa 2020” w zakresie edukacji.

W celu podwyższenia wskaźnika zatrudnienia kobiet, kontynuowany będzie rozwój instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz zapewniony będzie dalszy rozwój placówek przedszkolnych. Program „Maluch” został poszerzony o kolejny moduł, dedykowany szkołom wyższym, uczelniom oraz podmiotom już prowadzącym lub chcącym utworzyć instytucje opieki (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) nad dziećmi studentów, doktorantów oraz osób zatrudnionych przez uczelnię lub wykonujących zadania na rzecz uczelni na podstawie umów cywilno-prawnych.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o systemie oświaty z 2013 r. od 1 września 2015 r. każde 4-letnie dziecko będzie miało prawo do miejsca w przedszkolu. Od 1 września 2017 r. prawo takie będzie przysługiwało także każdemu dziecku 3-letniemu.

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2013 r. przepisów dotyczących podwyższenia ustawowego wieku emerytalnego, kontynuowane będą działania wpływające na wzrost zdolności do zatrudnienia wśród osób w wieku przedemerytalnym i okołoemerytalnym, tak aby umożliwić im sprawne funkcjonowanie na rynku pracy, co przyczyni się do podwyższenia efektywnego wieku dezaktywacji zawodowej. Ponadto w 2015 r. zostanie przyjęty dokument implementacyjny do odnowionego programu „Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. W dokumencie przedstawione zostaną m.in. działania priorytetowe finansowane z środków europejskich na lata 2014-2020, które w najbardziej efektywny sposób przyczynią się do podwyższenia efektywnego wieku aktywności zawodowej.

Ożywienie na rynku pracy doprowadziło do wzrostu zatrudnienia, w tym zatrudnienia na czas określony. Odsetek tych form zatrudnienia pozostaje wysoki na tle państw Unii Europejskiej. Dostrzegając te tendencje, w celu ograniczenia nieuzasadnionego wykorzystywania umów o pracę na czas określony, przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw wprowadzający m.in. maksymalny limit, zarówno długości trwania, jak i liczby kolejnych umów na czas określony zawieranych z tym samym pracodawcą.

Pomimo ogólnie korzystnej sytuacji makroekonomicznej w Polsce, wiele firm odczuło konsekwencje skomplikowanych uwarunkowań geopolitycznych związanych z sytuacją za wschodnią granicą (embargo Rosji na wiele towarów, będące nie tylko odpowiedzią na sankcje nałożone na ten kraj, wyraźnie ograniczony handel z Ukrainą). W celu ograniczenia negatywnych skutków ekonomicznych, które mogą doprowadzić do wzrostu bezrobocia, część przedsiębiorstw będzie mogła ubiegać się o publiczne

wsparcie na dofinansowanie wynagrodzeń i kosztów szkoleń pracowników objętych przestoje lub obniżonym wymiarem czasu pracy.

Kolejny rok zmniejszyło się zatrudnienie w rolnictwie. Nadal jednak udział zatrudnionych w tym sektorze jest jednym z najwyższych w Europie – 11,5%, przy utrzymującej się niskiej produktywności. Stąd nadal istotne pozostają działania na rzecz zwiększania międzysektorowej mobilności zasobów pracy, które zostały przewidziane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata (w %) ogółem w Polsce w latach 2010-2020⁵

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	64,3	64,5	64,7	64,9	66,5	67,1	67,9	68,6	69,4	70,2	71,0

Źródło: Dane dla lat 2010-2014 - na podstawie BAEL, GUS⁶. Dla lat 2015-2020 – prognoza MPiPS

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

27 maja 2014 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Reforma wprowadziła rozwiązania m.in. mające na celu poprawę jakości i efektywności usług świadczonych przez urzędy pracy oraz nowe instrumenty skierowane do grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym do ludzi młodych do 30 roku życia, osób powyżej 50 roku życia oraz osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem. W kolejnych miesiącach prowadzony był monitoring wdrażania nowych rozwiązań.

„Gwarancje dla młodzieży” od 1 stycznia 2014 r. realizowane są przez urzędy pracy oraz jednostki Ochotniczych Hufców Pracy. Nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 6 do 4 miesięcy skrócony został czas, w jakim publiczne służby zatrudnienia zobowiązane są do przedstawienia oferty pracy lub działań aktywizacyjnych osobie do 25 roku życia. Ponadto ustawa wprowadziła nowe narzędzia polityki rynku pracy skierowana do osób młodych, m.in. bony szkoleniowe, stażowe, zatrudnieniowe, na zasiedlenie, grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, trójstronne umowy szkoleniowe. Zgodnie z „Planem realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”, w sierpniu 2014 r. Ochotnicze Hufce Pracy w ramach PO WER (Działanie 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji”) rozpoczęły na terenie całego kraju realizację czterech projektów pozakonkursowych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz ze środków „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych” (*Youth Employment Initiative – YEI*), tj. dwóch projektów dla osób w wieku 15-17 lat pt. „Pomysł na siebie – (YEI i EFS) i dwóch projektów adresowanych do osób w wieku 18-24 lata pt. „Równi na rynku pracy” (YEI i EFS). W ramach projektów

Zalecenie 2
Zmniejszenie
bezrobocia wśród osób
młodych

⁵ Ludność pracująca = osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem oraz osoby, które formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, lub innych powodów), przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy lub powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia. (Źródło: GUS, BAEL)

⁶ Wskaźniki oparte na BAEL zaprezentowane w dokumencie są opracowane na podstawie danych uogólnionych w oparciu o bilanse opracowane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011).

„Pomysł na siebie” realizowano działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (zajęcia z psychologiem, warsztaty wyrównawcze z przedmiotów szkolnych, kursy językowe, kursy komputerowe, kwalifikacyjne kursy zawodowe). W ramach projektów „Równi na rynku pracy” realizowano wsparcie aktywizująco-doradcze (warsztaty i treningi psychologiczne, indywidualne wsparcie osób z obszarów wiejskich przez tutorów), kursy zawodowe oraz wsparcie ogólnoedukacyjne (kursy językowe, komputerowe, w tym o standardzie ECDL, zajęcia z prawnikiem, trening umiejętności społecznych). Łącznie wsparciem w ramach projektów OHP objętych zostanie 7 500 osób pozostających bez zatrudnienia, nieuczących i nieszkolących się, tj. osób z grupy NEET

W listopadzie 2014 r. uruchomiono II etap programu pożyczkowego „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. Program przewiduje pomoc w formie pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego. O wsparcie ubiegać mogą się studenci ostatniego roku studiów, absolwenci szkół i uczelni i bezrobotni na terenie całego kraju. Ponadto prowadzono prace przygotowawcze, w celu uruchomienia w 2015 r. konkursów centralnych i regionalnych, oraz działania promocyjne.

W 2014 r. w ramach Programu „Maluch” zorganizowano konkurs ofert na finansowe wspieranie zadań z zakresu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, na który składały się 3 moduły: 1) skierowany do gmin i dotyczący dofinansowania ze środków budżetu państwa tworzenia nowych miejsc opieki nad małymi dziećmi i zapewnienie ich funkcjonowania, 2) skierowany do gmin i dotyczący dofinansowania ze środków budżetu państwa funkcjonowania miejsc opieki utworzonych z udziałem programu „Maluch”, 3) skierowany do podmiotów niepublicznych i dotyczący dofinansowania ze środków budżetu państwa funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 działających na podstawie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Dofinansowaniem objęto ok. 20,9 tys. miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, zarówno nowoutworzonych, jak i już istniejących. Od uruchomienia rządowego programu „Maluch” liczba instytucji opieki nad dziećmi wzrosła o ponad 300%. Liczba żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów wzrosła z 571 w 2011 r. do niespełna 2,5 tys. w grudniu 2014 r. Tym samym zwiększyła się liczba dzieci, które mogą korzystać z profesjonalnej opieki z 32 tys. w 2011 r. do 71,1 tys. w grudniu 2014 r.

W ramach działania 1.5 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) „Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego”, do końca 2014 r. działalność rozpoczęły: 303 żłobki, 30 klubów dziecięcych i 47 instytucji dziennego opiekuna. Ponadto wspierano działania organizacji pozarządowych w obszarze wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy poprzez dofinansowanie wybranych projektów.

Dzięki zmianom w ustawie o systemie oświaty z 2013 r. następuje systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego dla dzieci do piątego roku życia. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych opieką przedszkolną w Polsce według danych za 2014 r. wyniósł 79,4% (przy czym w europejskim benchmarku wczesnej edukacji dotyczącym dzieci od 4 roku życia do wieku obowiązkowego kształcenia w szkole wynosi 89,2%).

Dzięki nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy od maja 2014 r. pracodawcy otrzymali możliwość uzyskania dofinansowania ze środków

Zalecenie 3
Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy poprzez podwyższenie wskaźnika przyjmowania dzieci do placówek opieki nad małymi dziećmi i placówek przedszkolnych

Funduszu Pracy do części wynagrodzenia dla skierowanego bezrobotnego po 50 roku życia (ok. 1200 osób pracodawców skorzystało z tego instrumentu do końca 2014 r.). Dodatkowo ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego z przeznaczeniem na finansowanie kształcenia i szkolenia pracowników w wieku 45 lat i więcej, wsparto do końca 2014 r. ponad 10 tys. osób.

Prowadzone były działania wspierające **aktywność osób starszych**. Przeprowadzono kampanię informacyjno-promocyjną, skierowaną do osób 50+ i ich pracodawców, obejmującą emisję materiałów w telewizji, spotów radiowych skierowanych do pracowników 50+ oraz pracodawców, publikację w prasie regionalnej i ogólnopolskiej, kampanię internetową.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z nowelizacją pracodawca może ubiegać się o zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego, niezależnie od tego, kiedy pracownik stał się niepełnosprawny. Nowelizacją złagodzone również warunki ubiegania się przez pracodawców o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Istotną zmianą było także umożliwienie pracodawcom ubiegania się o zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.

Do końca 2014 r. na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy w ramach przyznaných limitów dysponent Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przekazał środki dla 135 przedsiębiorców na wypłaty świadczeń dla 2 498 pracowników, w łącznej wysokości 12,1 mln zł.

Równocześnie od 1 lutego 2015 r. obowiązuje nowelizacja wyżej wspomnianej ustawy, która ma na celu umożliwienie zastosowania przewidzianych w tej ustawie instrumentów na wspieranie przedsiębiorców, u których nastąpiło przejściowe pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w następstwie wystąpienia ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów.

Zakończone zostały prace w kierunku umożliwienia rolnikom i ich domownikom dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia w KRUS, podczas wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, z tytułu wykonywania których obowiązkowe jest podleganie ubezpieczeniu społecznemu w systemie powszechnym. Zmiany w tym zakresie weszły w życie od 1 stycznia 2015 r.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Realizacja „Gwarancji dla młodzieży” w Polsce (MPiPS)

Kontynuowane będzie wdrażanie „Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”, w tym działania opisane w części sprawozdawczej. Zgodnie z „Planem realizacji” w 2015 r. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) uruchomione zostaną przez MPiPS konkursy na szczeblu centralnym oraz przez Wojewódzkie Urzędy Pracy konkursy na szczeblu regionalnym. Powiatowe Urzędy Pracy w ramach Działania 1.1 PO WER „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy” realizują dodatkowo projekty pozakonkursowe dedykowane zarejestrowanym w PUP osobom od 18 do 29 roku życia, pozostającym bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (zakwalifikowanym do pierwszego lub drugiego profilu pomocy).

Wojewódzkie Urzędy Pracy w ramach Działania 1.2 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy” PO WER będą realizowały konkursy regionalne dla młodzieży oraz projekty pozakonkursowe adresowane do zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy osób od 18 do 29 roku życia, pozostających bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (beneficjentami Gwarancji dla młodzieży będą osoby poniżej 25 roku życia).

MPiPS w ramach Działania 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” (Poddziałanie 1.3.1 „Wsparcie udzielane z EFS”) PO WER, będzie realizowało konkursy na szczeblu krajowym. Wybrane w drodze konkursów centralnych przez MPiPS do realizacji projekty będą dotyczyły wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych. Uczestnikami projektów będą osoby młode, w tym niepełnosprawne w wieku 15-29 lat (objęte realizacją Gwarancji dla młodzieży – poniżej 25 roku życia), pozostające bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET (not in employment, education or training). Będą to młodzi ludzie z grup takich, jak: młodzież opuszczająca pieczę zastępczą; młode matki opuszczające pieczę zastępczą; młode matki w pieczy zastępczej lub domach samotnej matki; wychowanków oraz absolwentów młodzieżowych ośrodków wychowawczych i ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków wychowawczych i szkolno-wychowawczych; młode osoby opuszczające zakłady karne i areszty śledcze.

W celu zwiększenia zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w ramach Działania 2.4 „Modernizacja publicznych i prywatnych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy” PO WER, planuje się ogłoszenie przez MPiPS konkursu na wspieranie partnerstw, których celem będzie docieranie do osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej i zawodowej, formułowanie propozycji działań kierowanych do tych osób, rekomendowanie kryteriów wyboru projektów odzwierciedlających potrzeby lokalnych i regionalnych pracodawców oraz możliwości i potencjały osób aktywizowanych.

Powyższe działania realizowane będą poprzez sieci współpracy międzysektorowej angażujące np. partnerów społecznych, organizacje pozarządowe, podmioty funkcjonujące w systemie edukacji, organizacje samorządowe, instytucje rynku pracy.

Harmonogram działań

- Ogłoszenie konkursu centralnego w ramach Działania 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” PO WER „Osoby młode na rynku pracy” – **II kwartał 2015 r.**
- Ogłoszenie konkursu centralnego w ramach Działania 2.4 „Modernizacja publicznych i prywatnych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy” PO WER „Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji” – **II/III kwartał 2015 r.**
- Rozstrzygnięcie konkursu centralnego – **III-IV kwartał 2015 r.**
- Kontynuacja realizacji 4 projektów przez OHP – **I-IV kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Środki na projekty pozakonkursowe Powiatowych Urzędów Pracy w ramach Działania 1.1 PO WER „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy” w latach 2015-2022 wynoszą 1 564 mln euro. Środki na konkursy regionalne Wojewódzkich Urzędów Pracy w ramach Działania 1.2 PO WER „Wsparcie osób

młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy” wynoszą 295,7 mln euro. Środki na konkursy centralne MPiPS oraz projekty pozakonkursowe OHP w ramach Działania 1.3 PO WER „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” wynoszą 175 mln euro (będą alokowane na kilka konkursów). Środki na konkurs centralny MPiPS - wspieranie partnerstw – w ramach Działania 2.4 PO WER „Modernizacja publicznych i prywatnych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy” wynoszą 2 mln euro.

Zgodnie z planem finansowym Funduszu Pracy będącym załącznikiem do ustawy budżetowej na 2015 r., na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatki wyniosą ponad 5,5 mld zł. W ramach powyższej kwoty do urzędów pracy trafi blisko 3,8 mld zł z przeznaczeniem na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym na realizację działań na rzecz osób młodych. To do nich trafi 900 mln zł, zaplanowane na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach projektu inwestycyjnego „trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży” – w ramach PO WER.

Jednocześnie kontynuowane będzie udzielanie przez BGK pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej i utworzenie stanowisk pracy, w tym dla osób młodych. W 2014 r. Fundusz Pracy przekazał na ten cel 120 mln zł, w 2015 r. pula ta zostanie zasilona kwotą 22,9 mln zł.

Ponadto ze środków Funduszu Pracy w 2015 r. przeznaczono dla wojewódzkich urzędów pracy na zlecenie agencjom zatrudnienia wykonywania działań aktywizacyjnych wobec osób bezrobotnych, w tym osób młodych, środki w wysokości 160 mln zł.

Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami wystąpienia ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów (MPiPS)

1 lutego 2015 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, która zakłada wsparcie przedsiębiorców, u których nastąpiło przejściowe pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w następstwie wystąpienia czasowego ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów. Wśród firm, które mogą ubiegać się o dofinansowanie są te zajmujące się handlem, przetwórstwem, transportem, uprawą rolną lub chowem i hodowlą zwierząt. O pomoc mogą starać się przedsiębiorstwa, które w związku z wystąpieniem ww. ograniczenia, doznały spadku obrotów gospodarczych o co najmniej 15% w ciągu trzech miesięcy po dniu 6 sierpnia 2014 r. w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego. Instrumenty, jakie mogą być zastosowane to: wypłata świadczeń przeznaczonych na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy, opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od wypłaconych świadczeń oraz dofinansowanie kosztów szkoleń tych pracowników.

Harmonogram działań

- Zawieranie umów o wypłatę świadczeń i umów o dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników – **do 31 grudnia 2016 r.**

Finansowanie

Na realizację tego działania przeznaczają się środki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 250 mln zł w 2015 r. i 250 mln zł w 2016 r.

Ograniczenie stosowania umów na czas określony (MPiPS)

W celu ograniczenia nieuzasadnionego wykorzystywania umów o pracę na czas określony przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Projekt ustawy, który został 31 marca br. przyjęty przez Radę Ministrów, przewiduje m.in. wprowadzenie nowych zasad dotyczących możliwości zawierania umów o pracę na czas określony (poprzez wskazanie maksymalnego dopuszczalnego czasu ich trwania oraz dopuszczalnej liczby takich umów), umożliwieniu wypowiedzania umów o pracę zawartych na czas określony z mocy przepisów Kodeksu pracy, uzależnieniu długości okresu wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy, analogicznie jak w przypadku umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony i dookreśleniu specyfiki umowy o pracę na okres próbny.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2015 r.**
- Planowane wejście w życie – **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Przyjęcie ustawy nie spowoduje skutków dla budżetu państwa.

Zapewnienie powszechności wychowania przedszkolnego (MEN)

Kontynuowane będzie wdrażanie rozwiązań przewidzianych w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, mające na celu systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego, zakończone zapewnieniem od 1 września 2017 r. wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca realizacji wychowania przedszkolnego w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, w których ustawowo została ograniczona wysokość opłat pobieranych od rodziców. Opłata ta nie może przekraczać 1 zł za godzinę zajęć ponad ustalony przez organ prowadzący bezpłatny czas nauczania, wychowania i opieki.

Harmonogram działań

- Wprowadzenie obowiązku zapewnienia miejsca w placówce wychowania przedszkolnego każdemu dziecku czteroletniemu – **1 września 2015 r.**
- Wprowadzenie obowiązku zapewnienia miejsca w placówce wychowania przedszkolnego każdemu dziecku trzyletniemu – **1 września 2017 r.**

Finansowanie

Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte dotacją celową z budżetu państwa w wysokości 1 652 mln zł w 2015 r. i 1 713 mln zł w 2016 r. Wsparcie finansowe gmin w realizacji zadań z zakresu wychowania przedszkolnego będzie kontynuowane w kolejnych latach.

Zalecenie 2
Zwalczanie segmentacji rynku pracy przez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia

Zalecenie 3
Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy poprzez podwyższenie wskaźnika przyjmowania dzieci do placówek opieki nad małymi dziećmi i placówek przedszkolnych

Zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 (MPiPS)

W celu zwiększenia dostępności miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w 2015 r. kontynuowany będzie Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch”. W ramach nowej edycji, Program został powiększony o nowy priorytet (moduł) dotyczący dofinansowania ze środków budżetu państwa tworzenia przez uczelnie publiczne i niepubliczne lub inne podmioty miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 studentów, doktorantów oraz osób zatrudnionych przez uczelnię lub wykonujących zadania na rzecz uczelni na podstawie umów cywilno-prawnych – „Maluch na uczelni”.

Zalecenie 3
Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy poprzez podwyższenie wskaźnika przyjmowania dzieci do placówek opieki nad małymi dziećmi i placówek przedszkolnych

Harmonogram działań

- Ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursu w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” – **I i II kwartał 2015 r.**
- Przedstawienie Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte środkami z budżetu państwa. Środki budżetu państwa zaplanowane na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2015 r. wynoszą 151 mln zł.

Wspieranie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy (MPiPS)

Stworzeniu warunków dla zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy sprzyja szereg wprowadzonych w ostatnich latach rozwiązań:

- elastyczny czas pracy,
- nowe instrumenty rynku pracy nakierowane na aktywizację zawodową osób chcących powrócić na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem lub urodzeniem dziecka (grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne),
- rozwój instytucji opieki nad małymi dziećmi oraz rozwój instytucji wychowania przedszkolnego.

Zalecenie 3
Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy

Obecnie kluczowa pozostaje konsekwentna implementacja tych działań. Niemniej samo wprowadzenie rozwiązań ustawowych nie skutkuje automatycznie zwiększeniem szans kobiet na rynku pracy. Potrzebne jest kontynuowanie działań wspierających politykę równych szans, a także przeprowadzenie analizy już podjętych rozwiązań, która pozwoli na ich ocenę oraz wypracowanie wniosków i rekomendacji dla przyszłych zmian prawnych.

Projekty i konkursy realizowane na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego:

- konkurs w ramach Konkursu Inicjatyw Organizacji Pozarządowych (1.),
- projekt „Równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej” (2.),
- projekty w ramach Poddziałania 1.3.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), w ramach Działania 1.5 PO KL (3.) oraz Działania 1.2 PO KL,
- projekt „Formalne i nieformalne instytucje opieki w Polsce. Etap 1. prac” (4.)⁷

⁷ Liczby od (1.) do (4.) przy kolejnych projektach odnoszą się do wierszy w tabeli finansowej

Ponadto zostanie przygotowany raport ewaluacyjny na temat funkcjonowania regulacji w zakresie elastycznego czasu pracy.

Harmonogram działań

- Konkurs Inicjatyw Organizacji Pozarządowych – realizacja konkursu – **do IV kwartału 2015 r.**
- Realizacja projektu „Równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej” – **do III kwartału 2015 r.**
- Realizacja projektów w ramach Poddziałania 1.3.2 PO KL oraz Działania 1.5 PO KL – **do II kwartału 2015 r.**
- Realizacja projektu „Formalne i nieformalne instytucje opieki w Polsce. Etap 1.” – **do końca IV kwartału 2015 r.**
- Przedstawienie raportu ewaluacyjnego na temat funkcjonowania regulacji w zakresie elastycznego czasu pracy – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

	2015		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
1.	300	300	0
2.	471	94	377
3.	16 700	2 500	14 200
4.	3 029	454	2 574

Wspieranie zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia (MPiPS)

W celu zwiększenia zatrudnienia wśród osób starszych oraz przygotowania się do nadchodzących zmian demograficznych skutkujących starzeniem się społeczeństwa, podejmowane są inicjatywy, których zadaniem jest lepsze wykorzystanie potencjału osób w wieku 50 i więcej lat. W ostatnich latach podjęto szereg inicjatyw mających na celu aktywizację zawodową osób starszych, takich jak przyjęcie odnowionego Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+” czy nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która m.in. ustanowiła Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) na dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników w wieku powyżej 45 lat. Obecnie kluczowe pozostaje wdrożenie przyjętych rozwiązań ustawowych oraz skoncentrowanie środków europejskich pochodzących z nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 na te działania priorytetowe, które w najbardziej efektywny sposób przyczynią się do podwyższenia wieku dezaktywacji zawodowej.

Harmonogram działań

- Opracowanie projektu Dokumentu Implementacyjnego Programu 50+ – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Kwoty wydatków na zadania, które zostaną zgłoszone do realizacji w ramach odnowionego Programu 50+ zostaną określone na etapie opracowywania Dokumentu Implementacyjnego.

Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych / działania na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych (MPiPS)

W latach 2015-2016 poza kontynuowaniem zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

Zalecenie 3
Podwyższenie wieku dezaktywacji zawodowej

Zalecenie 2
Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie

realizowane będą działania i projekty wspierające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych. Na początku 2015 r. (I-II kwartał) zakończy się realizacja projektów współfinansowanych w ramach PO KL.

Ponadto, w kwietniu i maju 2015 r. przeprowadzony zostanie cykl szkoleń adresowanych do przedstawicieli jednostek organizacyjnych samorządu powiatowego, którego celem będzie upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk z zakresu zarządzania niepełnosprawnością w miejscu pracy. Realizowane będą także działania związane z promocją dostępności i projektowania uniwersalnego, jako skutecznych sposobów włączania w rynek pracy osób niepełnosprawnych o szczególnych potrzebach.

Oprócz tego planowane jest włączenie do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych instytucji zatrudnienia wspomaganego, która powinna przyczynić się do zwiększenia poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem i znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Kontynuowane będą prace zmierzające do zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia w zakresie osobistych usług asystenckich. Usługi asystenckie będą obejmować działania zmierzające do zapewnienia jak największej samodzielności osobom niepełnosprawnym, umożliwienia im niezależnego funkcjonowania w życiu społecznym. Usługa będzie realizowana w sposób kompleksowy, w zależności od zidentyfikowanych potrzeb konkretnej osoby niepełnosprawnej.

Harmonogram działań

- Wsparcie absolwentów we wchodzeniu na rynek pracy – **II kwartał 2015 r.**
- Wsparcie osób z rzadko występującymi niepełnosprawnościami i niektórymi niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku 45+ na rynku pracy – **II kwartał 2015 r.**
- Projekt szkoleniowy pn. „Zarządzanie niepełnosprawnością w miejscu pracy” – **II kwartał 2015 r.**
- Zapewnienie wsparcia w zakresie osobistych usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych – **II kwartał 2015 r.**
- Włączenie do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych instytucji zatrudnienia wspomaganego – **III kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Na realizację projektów współfinansowanych z PO KL w roku 2015 (w tym projektów kończących się w I kwartale 2015 r.) przewidziano – ok. 12,8 mln zł (w tym ze środków EFS – 10,9 mln zł, ze środków PFRON – ok. 1,9 mln zł).

Projekt szkoleniowy pn. „Zarządzanie niepełnosprawnością w miejscu pracy” nie będzie generował dodatkowych obciążeń dla finansów publicznych z tego względu, że realizowany będzie przez MPiPS w ramach posiadanych na 2015 r. środków budżetowych.

Usługi asystenckie finansowane będą ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zaplanowanych w planie finansowym Funduszu na dany rok.

Poprawa międzysektorowej mobilności pracowników (MRiRW)

Kontynuowane są prace na rzecz poprawy międzysektorowej mobilności pracowników. W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach działania „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej” przewidziano szereg mechanizmów mających na celu rozwój działalności rolniczej i pozarolniczej w szczególności zakładanie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, a także restrukturyzację małych gospodarstw rolnych. W ramach PROW 2014-2020 przewiduje się również możliwość udzielania pomocy rolnikom, którzy przełączą trwale swoje gospodarstwa rolne innym rolnikom na powiększenie gospodarstwa, a w konsekwencji tego zaprzestaną prowadzenia działalności rolniczej. Zakłada się również, w ramach poddziałania PROW na lata 2014-2020 „Wsparcie na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w ramach operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” finansowanie inwestycji związanych z rozpoczęciem prowadzenia działalności pozarolniczej, co wiązać się będzie z ustaniem ubezpieczenia w KRUS.

W ramach PROW 2014-2020 przewiduje się także operację „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”. Jest to pomoc przyznawana tym rolnikom, którzy kwalifikują się do systemu dla małych gospodarstw ustanowionego w rozporządzeniu w sprawie płatności bezpośrednich i trwale przekazują swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi. Wsparcie odpowiadające rocznej stawce pomocy – 120% rocznej płatności, do otrzymania której beneficjent kwalifikuje się w ramach systemu dla małych gospodarstw. Opisana wyżej stawka pomocy przysługuje za rok, w którym beneficjent trwale przekazuje swoje gospodarstwo i lata następne, do roku 2020 włącznie.

Również w ramach LEADER PROW 2014-2020 planowane jest poddziałanie „Wsparcie na realizację operacji w ramach strategii lokalnego rozwoju kierowanego przez społeczność”, mające na celu podnoszenie kwalifikacji rolników, a w konsekwencji tego poszukiwanie zatrudnienia poza rolnictwem oraz dywersyfikację działalności w kierunku działalności nierolniczej.

Harmonogram działań

Uruchomienie operacji PROW 2014-2020 „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” oraz LEADER PROW 2014-2020 „Wsparcie na realizację operacji w ramach strategii lokalnego rozwoju kierowanego przez społeczność” – **2016 r.**

Finansowanie

Alokacja na „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” – ok. 413,9 mln euro; LEADER PROW „Realizacja operacji w ramach lokalnych strategii rozwoju” – ok. 735 mln euro; „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” – ok. 130 mln euro. Wyszczególnione kwoty dotyczą finansowania i realizacji celów określonych w PROW 2014-2020 w ramach przedmiotowych operacji.

Stopniowe wprowadzanie odpowiednich ewidencji w gospodarstwach rolnych (MRiRW)

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014 – 2020, w ramach kliku instrumentów wsparcia („Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw”), wprowadzono wymóg prowadzenia odpowiednich ewidencji. Ponadto w projekcie ustawy o Funduszu

Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych uzależniono możliwość ubiegania się o rekompensaty z tytułu obniżenia dochodów od złożenia przez producenta rolnego oświadczenia o prowadzeniu ewidencji przychodów i rozchodów albo księgi rachunkowej.

Harmonogram działań

- Przyjęcie przez Parlament RP ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych – **II kwartał 2015 r.**
- Wejście w życie ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych – **III kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie operacji PROW – „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – **II-IV kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Przyjęcie ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych jest neutralne dla sektora finansów publicznych. Alokacja na operacje PROW 2014-2020: „Modernizacja gospodarstw rolnych” – ok. 2,4 mld euro, „Premie dla młodych rolników” – ok. 718 mln euro, „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – ok. 883 mln euro. Wyszczególnione kwoty dotyczą finansowania i realizacji celów określonych w PROW 2014-2020 w ramach przedmiotowych operacji.

W trakcie prac nad kształtem Zaleceń Rady, Polska sprzeciwiała się zaproponowanemu przez KE brzmieniu zalecenia nr 3, wnioskując o przywrócenie zapisów z 2013 r., mówiących o podjęciu reformy KRUS, prowadzącej do zwiększenia mobilności zasobów pracy z rolnictwa do innych gałęzi gospodarki. Polska w ostatnich latach wprowadziła zmiany w systemie emerytalnym, w tym w zakresie podniesienia ustawowego wieku emerytalnego i ograniczenia specjalnych uprawnień emerytalnych różnych grup zawodowych, np. służb mundurowych. W najbliższym czasie nie są planowane zmiany w systemie emerytalnym górników i rolników.

Zalecenie 3
Włączenie rolników do powszechnego systemu emerytalnego (...).
Stopniowe wycofywanie ze specjalnego systemu emerytalnego górników w celu włączenia ich do powszechnego systemu emerytalnego

3.2. Cel w zakresie nakładów na B+R

Ścieżka innowacyjności oraz rozwój oparty na wiedzy, zwłaszcza wobec wyczerpywania się tradycyjnych źródeł wzrostu gospodarczego, są szansą na dynamiczny wzrost polskiej gospodarki. W związku z tym, konieczne jest prowadzenie działań wspierających wzrost innowacyjności, w tym wzrost nakładów na badania i prace rozwojowe.

Nakłady na B+R między rokiem 2012 a 2013 wzrosły nieznacznie – o 70,9 mln zł. Oznaczało to spadek nakładów w relacji do PKB (o 0,02 pp.). Utrzymała się natomiast pozytywna tendencja dotycząca nakładów sektora przedsiębiorstw – w ostatnich latach zaobserwować można było ich istotny wzrost – w 2011 r. wyniosły 3 522 mln zł (0,23% PKB), w 2012 r. 5 341 mln zł (0,33% PKB), a w 2013 r. 6 291 mln zł (0,38% PKB). Tym samym zwiększa się udział nakładów sektora przedsiębiorstw w łącznych nakładach na B+R – w 2013 r. osiągnął 43,6% (37,2% w roku poprzednim).

Dla realizacji celu krajowego, wzrost nakładów sektora przedsiębiorstw pozostaje kluczowy. We wszystkich krajach UE, w których nakłady na B+R osiągnęły poziom 1,7% PKB lub wyższy, nakłady przedsiębiorstw stanowią ponad połowę całości nakładów, natomiast w krajach, w których nakłady na B+R ogółem wynoszą powyżej 2,5% PKB nakłady przedsiębiorstw stanowią ok. 2/3 całości nakładów.

Dla zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw konieczne są działania w wielu obszarach – usuwanie barier dla prowadzenia działalności gospodarczej, podniesienie jakości edukacji w celu zapewnienia odpowiednich kadr, rozszerzenie dostępu do źródeł finansowania, wspieranie transferu wiedzy, rozwój instytucji otoczenia biznesu, pobudzanie współpracy między nauką a biznesem.

System wsparcia działalności innowacyjnej przedsiębiorstw został zawarty w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r., a zdecydowana większość instrumentów została ujęta w programach operacyjnych. Szacunkowa alokacja środków finansowych w ramach PRP na lata 2014-2020 wynosi ok. 25,5 mld zł.

Kwota środków europejskich zaplanowana na realizację Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR) to ponad 8,61 mld euro. Podstawowym elementem PO IR są instrumenty wsparcia skierowane do przedsiębiorstw – przewiduje się finansowanie w wysokości ok. 3,85 mld euro na wsparcie prowadzenia prac B+R realizowanych przez przedsiębiorstwa lub konsorcja przedsiębiorstw, ok. 2,20 mld euro na wsparcie innowacyjności w przedsiębiorstwach i ok. 1,04 mld euro na wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw. Ponadto ok. 1,22 mld euro przeznaczone zostanie na wsparcie projektów B+R realizowanych przez naukowców we współpracy z przedsiębiorcami lub ukierunkowanych na potrzeby biznesu.

System wsparcia innowacyjności został zaprojektowany tak, aby w pełni odpowiadał cyklowi powstawania innowacji. Wspierana będzie faza powstawania pomysłu, prac B+R, wdrożenia wyników ww. prac oraz rozwój innowacyjności przedsiębiorstw rozumianej jako absorpcja technologii. Wspierana będzie również ekspansja na rynki międzynarodowe oraz będący postawą wszelkich działań innowacyjnych proces rozwoju kadr.

Ogromne znaczenie ma aktywna współpraca między sektorem nauki a przedsiębiorcami. Przemysł powinien w większej mierze korzystać z potencjału instytutów i ośrodków naukowo-badawczych, a potrzeby przemysłu powinny być kluczowe przy określaniu przedmiotu prac badawczo-rozwojowych. Współpraca

umożliwia wspólne kreowanie polityki proinnowacyjnej oraz prowadzenie stałej analizy potencjału rynkowego wyników badań. Realizacja wspólnych działań w zakresie B+R powinna mieć też pozytywny wpływ na dostosowanie programu kształcenia do aktualnych wymogów i oczekiwań pracodawców. W związku z tym priorytetowo traktowane będą projekty zgłaszane wspólnie przez konsorcja przemysłowo-naukowe.

Projekty powinny mieć docelowo komercyjny charakter i być wdrożone w praktyce gospodarczej, w związku z tym wspierane będzie prowadzenie badań przez podmioty prywatne i jednostki naukowe, przede wszystkim poprzez realizację programów naukowo-badawczych w zakresie badań aplikacyjnych o wysokim potencjale komercjalizacyjnym.

Ważnym czynnikiem decydującym o potencjale innowacyjnym gospodarki jest kapitał ludzki, a nawet szerzej – kapitał społeczny. W związku z tym równoległe do tzw. „twardych projektów” prowadzone są działania, mające na celu poprawę jakości kształcenia (zwłaszcza na poziomie wyższym), wspierające podnoszenie kwalifikacji polskich kadr sfery B+R, w tym także pracowników przedsiębiorstw zajmujących się działalnością B+R, oraz inicjowanie współpracy między różnymi środowiskami zaangażowanymi w tę sferę działalności.

Efektom końcowym działań powinno być preradzanie się innowacyjnych pomysłów w nowe produkty i usługi, które przyczyniałyby się do zwiększenia wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy.

Poziom wielkości nakładów na działalność badawczo-rozwojową w latach 2011-2020 (% PKB)⁸

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% udział	0,75	0,89	0,87	0,93	1,02	1,12	1,23	1,33	1,57	1,70

Źródło: Dane za 2011-2013 r. - GUS⁹. Prognoza dla lat 2014-2020 – MNiSW

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W kwietniu 2014 r. zaakceptowany został dokument pn. „Krajowa Inteligentna Specjalizacja” (KIS), który stanowi załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. W grudniu 2014 r. Komitet Sterujący rekomendował rozszerzenie listy 18 KIS o specjalizację poświęconą przemysłom kreatywnym pn. Inteligentne Technologie Kreacyjne. Zgodnie z założeniami powołano 19 grup roboczych dla poszczególnych krajowych inteligentnych specjalizacji, które pracowały nad uszczegółowieniem opisów KIS. W marcu 2015 r. zakończył się pierwszy etap prac tych grup, a dokument zawierający opisy wszystkich 19 KIS został zaakceptowany przez Komitet Sterujący. Ponadto realizowany był projekt Banku Światowego – w listopadzie przedstawiony został raport z prac na terenie Dolnego Śląska, w którym wskazano rekomendacje do zastosowania w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO).

15 stycznia 2015 r. Parlament uchwalił [ustawę o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki](#). Wprowadzone zmiany objęły m.in. efektywniejsze finansowanie

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

⁸ Nakłady wewnętrzne na działalność B+R (GERD - Gross Domestic Expenditures on Research and Development) w relacji do PKB – całkowita wartość wydatków przeznaczanych na badania i rozwój w relacji do Produktu Krajowego Brutto (źródło: GUS).

⁹ Ze względu na przejście z metodologii ESA 1995 na ESA 2010 dane za lata 2011-2012 zmieniono w stosunku do prezentowanych w poprzednich wersjach Krajowego Programu Reform.

strategicznej infrastruktury badawczej, koncentrację i bardziej efektywne wydatkowanie środków na upowszechnianie nauki oraz usprawnienie procedur dotyczących finansowania nauki.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju kontynuowało realizację programów z zakresu badań stosowanych i prac rozwojowych m.in. Program Badań Stosowanych, LIDER, INNOWACJE SPOŁECZNE, Blue Gas - Polski Gaz Łupkowy – Wsparcie rozwoju technologii związanych z wydobyciem gazu łupkowego, Wspólne Przedsięwzięcie NCBR i NFOŚiGW GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych oraz Wspólne Przedsięwzięcie NCBR i KGHM S.A. o nazwie CuBR, polegające na wsparciu badań naukowych oraz prac rozwojowych dla przemysłu metali nieżelaznych.

Kontynuowano również realizację programów strategicznych m.in. strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych STRATEGMED oraz strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” – BIOSTRATEG. W 2014 r., w oparciu o Krajowy Program Badań, rozpoczęto prace nad ustanowieniem strategicznego programu „Nowoczesne technologie materiałowe” TECHMATSTRATEG, który będzie obejmował cztery priorytetowe obszary B+R+I (badania, rozwój, innowacje) zidentyfikowane w trakcie opracowywania Krajowej Inteligentnej Specjalizacji: wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty; optoelektroniczne systemy i materiały; sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe; elektronika oparta na polimerach przewodzących.

Kontynuowano także prace nad realizacją programów wspierających komercjalizację wyników prac B+R do gospodarki: przedsięwzięcie pilotażowe BRIDGE: „Komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych – testowanie nowych mechanizmów wsparcia” program Patent Plus, pilotażowe przedsięwzięcie GO_GLOBAL.PL „Wsparcie innowacyjnych firm komercjalizujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych”, przedsięwzięcie DEMONSTRATOR+ „Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej” oraz wspólne przedsięwzięcie Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju TANGO. Wspólne Przedsięwzięcie TANGO ma na celu wsparcie wdrażania w praktyce gospodarczej i społecznej wyników uzyskanych w rezultacie prowadzenia badań podstawowych. Program skierowany jest do jednostek naukowych podejmujących działania dotyczące praktycznego wykorzystania uzyskanych wyników badań podstawowych. Ponadto, w 2014 r. w wyniku podpisania Porozumienia pomiędzy NCBR a GDDKiA powstało Wspólne Przedsięwzięcie o nazwie RID (Rozwój Innowacji Drogowych), polegające na wsparciu badań naukowych lub prac rozwojowych w obszarze drogownictwa. Badania w ramach powyższych programów w coraz większym stopniu są współfinansowane ze środków prywatnych.

Prowadzono prace zmierzające do uruchomienia nowych programów sektorowych. Zorganizowano szereg spotkań i konferencji z reprezentantami przemysłu i jednostek badawczo-rozwojowych. Do końca 2014 roku wnioski o ustanowienie programu sektorowego złożyło 21 podmiotów (m.in. Polska Izba Motoryzacji, Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Polska Izba Przemysłu Chemicznego, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji, Polski Komitet Energii Elektrycznej) na łączną kwotę ok. 17 mld zł (planowany udział NCBiR wynosić będzie ok. 9 mld zł).

Realizowano „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020”. W 2014 r. podpisano 20 nowych umów.

Realizowano programy „Bon na innowacje” i „Wsparcie w ramach dużego bonu”, wspierające współpracę mikro i małych przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi. Równocześnie, biorąc pod uwagę doświadczenia z ich realizacji, prowadzono prace zmierzające do uruchomienia nowego instrumentu wsparcia „Bony na innowacje” w ramach PO IR.

W 2014 r. prowadzono prace zmierzające do uruchomienia **Rejestru Usług Rozwojowych**. Głównym założeniem, które przyświecało opracowaniu Rejestru Usług jest przekazanie w ręce przedsiębiorców lub osób indywidualnych możliwości swobodnego wyboru podmiotu, z którym przeprowadzą proces podnoszenia swoich kompetencji lub kompetencji swoich pracowników oraz zapewnienie możliwości dokonania oceny świadczonych usług rozwojowych, co pozwoli na lepsze dopasowanie oferowanych usług do potrzeb ostatecznych odbiorców. Uruchomienie Rejestru planowane jest na przełomie I i II kwartału 2015 r.

Wzmocnieniu powiązań pomiędzy nauką a gospodarką służyły także programy „Top 500 Innovators”, wspierający rozwój kadr B+R oraz „Inkubator Innowacyjności” i „Brokerzy Innowacji”, których celem jest poprawa efektywności komercjalizacji wyników badań naukowych.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Kredyt na innowacje technologiczne (MG)

Biorąc pod uwagę trudności w uzyskaniu kredytu na prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe, głównie z uwagi na wysokie ryzyko oraz często krótką historię kredytową młodych, innowacyjnych przedsiębiorstw, znowelizowana zostanie ustawa o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Celem nowelizacji jest wprowadzenie Kredytu na innowacje technologiczne – instrumentu wsparcia działalności proinnowacyjnej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) poprzez zwiększenie dostępu do środków inwestycyjnych, skierowanych na procesy związane z wdrażaniem opracowanych (samodzielnie lub przy współpracy z sektorem nauki) nowych rozwiązań technologicznych. Przepisy nowelizowanej ustawy umożliwią udzielanie przez banki komercyjne kredytu technologicznego, którego kapitał częściowo zostaje sfinansowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach PO IR, w formie tzw. premii technologicznej.

System wdrażania instrumentu, polegający na współpracy pomiędzy Instytucją Wdrażającą (BGK) a siecią banków komercyjnych, które udzielają kredytu z własnych środków, ma stabilną przewagę konkurencyjną, gdyż jest systemem efektywnym, sprawdzonym w działaniu oraz szeroko dostępnym dla przedsiębiorców. Uruchamia ponadto znaczące środki prywatne. Instrument ten będzie preferował w uzyskaniu dofinansowania kluczowe technologie przyszłości oraz obszary o dużym potencjale rozwoju, zgodne z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw.

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążeń do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II/III kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin wejścia w życie – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Na Kredyt na innowacje technologiczne w ramach PO IR przeznaczone zostanie ok. 420 mln euro.

Wzmocnienie systemu świadczenia usług dla MSP przez ośrodki innowacji (MG)

W celu efektywnego wykorzystania ośrodków innowacji w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem przyspieszenia profesjonalizacji i efektywności ich funkcjonowania, podjęte zostaną działania na rzecz akredytacji instytucji otoczenia biznesu (IOB) świadczących proinnowacyjne usługi. Zainteresowani przedmiotowymi usługami przedsiębiorcy będą mogli dokonywać wyboru usługodawców z ww. listy akredytowanych IOB, a następnie korzystać z ich usług proinnowacyjnych, z możliwością uzyskania współfinansowania ze środków PO IR.

Dotychczasowa wielość instrumentów wsparcia dla IOB i zasad kierujących nimi oraz różny poziom dojrzałości IOB sprawił, że ich działalność była prowadzona w oparciu o realizację działań jednostkowych związanych jedynie z tworzeniem i rozwojem ww. instytucji, a nie funkcją, jaką pełnią one w Narodowym Systemie Innowacji. W związku z tym istnieje silna potrzeba profesjonalizacji IOB w Polsce w kierunku stałego podnoszenia jakości ich funkcjonowania oraz rozwoju kompetencji w zakresie świadczonych przez nie usług na rzecz przedsiębiorstw. Podejmowane działania systemowe w tym zakresie wpłyną na poprawę innowacyjnego otoczenia przedsiębiorstw w Polsce i podniesienie konkurencyjności polskiej gospodarki.

Harmonogram działań

- Zainicjowanie procesu akredytacji instytucji otoczenia biznesu świadczących proinnowacyjne usługi – **I-III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację projektu w latach 2015-2020 pochodzą z PO IR i wynoszą ok. 3 mln euro.

Wsparcie rozwoju klastrów (MG)

System wyboru Krajowych Klastrow Kluczowych (KKK) jest efektem kilkuletniej pracy przedstawicieli administracji publicznej, środowiska klastrowego oraz innych instytucji zaangażowanych w tworzenie polityki klastrowej w Polsce. Założenia opracowanego systemu wynikają z raportu „Kierunki i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku”, przygotowanego na zlecenie PARP. Konieczność wyboru oraz wsparcia Krajowych Klastrow Kluczowych została uwzględniona w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r. Założeniem procesu oceny klastrow i nadania statusu Krajowego Klastra Kluczowego jest wyłonienie spośród działających obecnie klastrow w Polsce takich podmiotów, które mają istotny potencjał dla rozwoju polskiej gospodarki i są konkurencyjne w aspekcie międzynarodowym. Nadanie statusu KKK będzie odbywało się w drodze procedury konkursowej.

Harmonogram działań:

- Przewidywany termin wyłonienia Krajowych Kłastrów Kluczowych (w ramach I rundy Konkursu) – **II/III kwartał 2015 r.**

Finansowanie:

Status KKK będzie uprawniał klastry do aplikowania o wsparcie publiczne w ramach instrumentu przeznaczonego na wzmocnienie ekspansji międzynarodowej KKK, finansowanego ze środków PO IR.

Stworzenie mechanizmów finansowania infrastruktury badawczej i działalności jednostek naukowych (MNiSW)

W celu zapewnienia wysokiej jakości infrastruktury naukowo-badawczej wprowadzone zostaną rozwiązania ujęte w nowelizacji ustawy o zasadach finansowania nauki. W nowelizacji zawarto definicję strategicznej infrastruktury badawczej, tj. infrastruktury badawczej wpisanej na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej (PMDIB), która będzie priorytetowo traktowana przy ubieganiu się o przyznanie środków finansowych. Lepszym dopasowaniu obowiązujących strumieni finansowania służyć będą, określone w nowelizacji ustawy, zasady dotyczące przyznawania środków finansowych. Wśród kryteriów stosowanych przy podziale środków finansowych znajdują się m.in. poziom naukowy prac i ich znaczenie dla rozwoju nauki, praktyczna użyteczność uzyskanych wyników, w tym znaczenie dla rozwoju innowacyjności gospodarki, kategoria naukowa jednostki naukowej, wpisanie na listę PMDIB, posiadanie przez jednostkę ubiegającą się o dotację programu badań czy znaczenie inwestycji dla celów polityki naukowej, naukowo-badawczej i innowacyjnej państwa.

Harmonogram działań

- Wydanie decyzji o wpisaniu na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej uznanych przez ministra za szczególnie istotne dla rozwoju nauki przed dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki – **przewidywany termin IV kwartał 2015 (6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy)**
- Przewidywany termin wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki – **II kwartał 2015 r.**
- Przygotowanie aktów wykonawczych do ustawy – **do końca III kwartału 2015 r.**

Finansowanie

Zmiany wprowadzone nowelizacją ustawy o zasadach finansowania nauki nie będą miały skutków dla sektora finansów publicznych. Działania służą poprawie efektywności wydatkowania środków poprzez lepsze ich ukierunkowanie na obszary priorytetowe.

Realizacja programów naukowo-badawczych i programów wspierających współpracę nauki z przemysłem (MNiSW)

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) kontynuować będzie realizację programów wspierających badania stosowane i prace rozwojowe oraz komercjalizację i inne formy transferu B+R do gospodarki. W 2015 r. w oparciu o Krajowy Program Badań realizowane będą kolejne konkursy w ramach programów „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych STRATEGMED” oraz „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo BIOSTRATEG”. Ponadto kontynuowane będą prace zmierzające

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

do uruchomienia programu „Nowoczesne technologie materiałowe TECHMATSTRATEG”.

W ramach wsparcia badań stosowanych i prac rozwojowych kontynuowany będzie Wspólne Przedsięwzięcie NCBR i KGHM S.A. o nazwie CuBr, wspierające badania naukowe oraz prace rozwojowe dla przemysłu metali nieżelaznych. Kontynuowany będzie program zwiększający kompetencje młodych naukowców w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu oraz kierowaniu własnym zespołem badawczym (LIDER) oraz program DEMONSTRATOR+, którego głównym celem jest wzmocnienie transferu wyników badań do gospodarki poprzez wsparcie przedsięwzięć w zakresie opracowania nowej technologii lub produktu, obejmującego przetestowanie opracowanego rozwiązania w skali demonstracyjnej.

Realizowany będzie nowy program Rozwój Innowacji Drogowych (RID), będący wspólnym przedsięwzięciem NCBR oraz GDDKiA, którego celem jest wypracowanie innowacyjnych rozwiązań, które posłużą unowocześnieniu infrastruktury drogowej w Polsce. Ponadto, planowane jest uruchomienie Programu PC E-Pionier, który zakłada finansowanie powstawania rozwiązań w modelu zamówień przedkomercyjnych. Celem nowej inicjatywy NCBR jest pobudzanie potencjału uzdolnionych programistów dla zwiększenia zastosowania rozwiązań cyfrowych w administracji i gospodarce.

Harmonogram działań

Indykatorywny harmonogram konkursów NCBR w 2015r.:

Programy wynikające z Krajowego Programu Badań:

- STRATEGMED: ogłoszenie III konkursu – **II/III kwartał 2015 r.**
- BIOSTRATEG: ogłoszenie II konkursu – **II/III kwartał 2015 r.**

Programy wsparcia badań stosowanych i prac rozwojowych:

- LIDER: rozstrzygnięcie VI konkursu – **III kwartał 2015 r.**
- CuBR: uruchomienie III konkursu – **III kwartał 2015 r.**

Programy wspierające komercjalizację i inne formy transferu B+R do gospodarki:

- DEMONSTRATOR +: ogłoszenie II konkursu – **II kwartał 2015 r.**
- RID: rozstrzygnięcie I konkursu – **II kwartał 2015 r.**
- PO PC E-Pionier: ogłoszenie konkursu – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

W 2015 r. na programy STRATEGMED, BIOSTRATEG, TECHMATSTRATEG, LIDER zostanie przeznaczony z budżetu państwa łącznie 730 mln zł. Na program Rozwój Innowacji Drogowych NCBR i GDDKiA przeznaczą po 25 mln zł. Na program CuBR przeznaczone zostanie 100 mln zł (po 50 mln NCBR i KGHM Polska Miedź S.A.). Na projekt E-pionier jest przeznaczonych 25 mln euro (wkład UE), tj. 102,345 mln zł oraz wkład krajowy (krajowe środki prywatne) – 4 540 422 euro, tj. ok. 18,588 mln zł.

Rozwój programów sektorowych dla kluczowych gałęzi przemysłu (MNiSW/MG)

Kontynuowane będą programy sektorowe INNOLOT (badania przemysłowe i prace rozwojowe dla przemysłu lotniczego) i INNOMED (badania przemysłowe i prace rozwojowe oraz działania przygotowujące do wdrożenia w zakresie medycyny innowacyjnej). Programy sektorowe sprzyjają współpracy w ramach branży przemysłu oraz pomiędzy przemysłem a nauką, jak również są zgodne z nowym podejściem do współpracy nauki i biznesu, zakładającym, że potrzeby przemysłu powinny być

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

decydujące dla przedmiotu prac badawczo-rozwojowych, a badania powinny być prowadzone przy zaangażowaniu środków prywatnych z wykorzystaniem potencjału instytutów i ośrodków naukowo-badawczych.

Poza kontynuacją już ustanowionych programów, prowadzone będą prace zmierzające do ustanowienia kolejnych sektorowych programów badawczych, zgodnie z wypracowaną procedurą, w której najistotniejszym elementem jest wspólna inicjatywa danego sektora (*bottom-up approach*), a następnie proces negocjacji agendy badawczej z NCBR. Do końca 2014 roku wnioski o ustanowienie programu sektorowego złożyło 21 podmiotów (m.in. Polska Izba Motoryzacji, Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Polska Izba Przemysłu Chemicznego, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji, Polski Komitet Energii Elektrycznej). W 2015 r. wnioski będą podlegać ocenie, powołanego przez NCBR, Zespołu ds. oceny studiów wykonalności programów sektorowych.

Harmonogram działań

- Zakończenie oceny merytorycznej wniosków o ustanowienie nowych programów sektorowych – **II kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie II konkursu w ramach programu sektorowego INNOLOT – **II kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie nowych programów sektorowych – **III kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie II konkursu w ramach programu sektorowego INNOMED – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach II konkursu programu INNOMED wynosi ok. 95 mln, co stanowi 65% budżetu konkursu. Spodziewany udział środków prywatnych to ok. 35%.

Budżet II konkursu w ramach programu INNOLOT wynosi ok. 400 mln zł, z czego udział środków prywatnych w budżecie wynosi 40%. Środki publiczne będą w całości pochodzić z PO IR.

Realizacja „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020” (MG)

Program będzie wdrażany, zgodnie z jego założeniami, do końca 2020 r. Celem Programu jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie bezpośrednich inwestycji w sektorach kwalifikowanych przez OECD jako sektory wysokich technologii (hi-tech). Realizacji celu głównego służą cele szczegółowe, tj.: zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie, gdzie działalność innowacyjna definiowana jest jako działalność polegająca na opracowaniu nowej technologii i uruchomieniu na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług oraz tworzenie miejsc pracy o wysokiej produktywności.

O wsparcie mogą ubiegać się przedsiębiorcy planujący inwestycje produkcyjne w sektorach motoryzacyjnym, elektronicznym oraz produkcji sprzętu AGD, lotniczym, biotechnologii, rolno-spożywczym, a także inwestycje znaczące (o określonych przez Program parametrach) we wszystkich sektorach. Program otwarty jest także dla sektora nowoczesnych usług i badawczo-rozwojowego. Kryteria wsparcia w Programie premiuje i zachęcają do realizacji inwestycji innowacyjnych, które polegają zarówno na

transferze nowoczesnych technologii, jak i rozwoju w Polsce ośrodków badawczo-rozwojowych.

Harmonogram działań

- Prowadzenie naboru wniosków oraz udzielanie wsparcia (do wysokości przewidzianego na dany rok finansowania) – **w trybie ciągłym**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020” w latach 2015-2016 wynoszą odpowiednio: 86 i 98 mln zł. Szacuje się, że wartości wpływów do budżetu państwa i budżetów JST od beneficjentów Programu wyniosą w latach 2015-2016 po 141 mln zł.

Wspieranie projektów w ramach obszarów i technologii o największym potencjale rozwoju (MG)

Realizowane będą działania związane z wdrażaniem, monitorowaniem i aktualizacją Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (KIS), wskazującej endogeniczny potencjał polskiej gospodarki, na który ukierunkowane będzie wsparcie w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 w obszarze B+R+I.

W ramach prac grup roboczych ds. krajowych inteligentnych specjalizacji wypracowane zostaną szczegółowe opisy krajowych inteligentnych specjalizacji. Będą one stanowić podstawę oceny wniosków przez ekspertów pod kątem wpisywania się projektu w obszar danej krajowej inteligentnej specjalizacji. Do końca 2015 r. planowane jest także zakończenie prac nad wypracowaniem i uruchomieniem systemu monitorowania. System ten będzie obejmował m.in. Portal Informacyjno-Komunikacyjny (stanowiący benchmarking kraju z regionami w zakresie inteligentnych specjalizacji), analizę trendów technologicznych, monitoring jakości życia i wzrostu gospodarczego, a także analizę danych ilościowych i jakościowych. Planowane jest także powołanie Obserwatorium Gospodarczego, stanowiącego gremium wybitnych przedstawicieli biznesu, którzy będą wskazywać na rynkowy potencjał krajowych inteligentnych specjalizacji, mając na uwadze obecne światowe trendy rozwojowe oraz rekomendować do Komitetu Sterującego zmiany w obszarze KIS. Ponadto wypracowane zostaną rekomendacje dla modelu przedsiębiorczego odkrywania na poziomie centralnym, m.in. poprzez wyniki projektu PPO realizowanego przez Bank Światowy na zlecenie Ministerstwa Gospodarki.

Ponadto kontynuowane będą rozmowy z przedstawicielami sektora obronnego i bezpieczeństwa, a także sektora morskiego w zakresie możliwości włączenia ich potencjałów w obszarze B+R+I do KIS.

Harmonogram działań

- Zakończenie prac nad szczegółowym opisem krajowych inteligentnych specjalizacji – weryfikacja celów i wskaźników do ich monitorowania – **II kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie portalu smart.gov.pl – **II kwartał 2015 r.**
- Uruchomienie projektów finansowanych ze środków krajowych i unijnych na rzecz wdrażania Krajowej Inteligentnej Specjalizacji – **II kwartał 2015 r.**
- Powołanie Obserwatorium Gospodarczego – **III kwartał 2015 r.**
- Wypracowanie rekomendacji dla modelu przedsiębiorczego odkrywania na poziomie centralnym – **IV kwartał 2015 r.**

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

Finansowanie

Środki Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 skierowane na projekty wpisujące się w Krajową Inteligentną Specjalizację wynoszą ok. 6,1 mld euro. Natomiast na system monitorowania i ewaluacji KIS przeznaczonych zostanie 13 mln euro.

Opracowanie narzędzi i wdrożenie systemu cyklicznej oceny potencjału naukowo-technologicznego (MNiSW)

W ramach realizowanego od listopada 2011 r. przedsięwzięcia pn. „Narodowy Program Foresight – wdrożenie wyników” w pierwszej połowie 2015 r. przeprowadzone zostanie testowanie portalu, a z dniem 30 czerwca 2015 r. zakończy się realizacja przedsięwzięcia. Na początku drugiej połowy 2015 roku nastąpi przekazanie portalu do jednostki, która będzie zajmować się zarządzaniem nim.

Harmonogram działań

- Zakończenie testowania portalu, raporty końcowe i zakończenie projektu – **II kwartał 2015 r.**
- Przekazanie portalu do technicznego zarządzania jednostce zewnętrznej i zarządzanie nim – **III-IV kwartał 2015 r.**
- Utrzymanie działania portalu w zakresie technicznym i merytorycznym w tym aktywna promocja portalu wśród zainteresowanych środowisk, jak decydenci regionalni i rządowi, przedstawiciele nauki i biznesu – **od 2016 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację zadania w 2015 r. – to ok. 0,9 mln zł (w tym z budżetu środków europejskich ok. 0,8 mln i z budżetu państwa 0,1 mln), w 2016 r. – 0,2 mln z budżetu państwa.

Wdrażanie programów w zakresie rozwoju działalności badawczo-rozwojowej oraz innowacyjnej przedsiębiorstw (MG/PARP)

Kontynuowana będzie realizacja programu „Wsparcie w ramach dużego bonu”. Wsparcie w ramach Programu przeznaczone jest na zakup od jednostki naukowej usługi polegającej na opracowaniu nowego wyrobu, projektu wzorniczego, nowej technologii produkcji albo na znaczącym ulepszeniu wyrobu lub technologii produkcji. Kwota wsparcia udzielana 1 przedsiębiorcy wynosi do 50 tys. zł.

Ponadto planowane jest uruchomienie nowego instrumentu wsparcia „Bony na innowacje”, który został zaprojektowany na bazie doświadczeń z realizacji powyższego Programu oraz zakończonego programu „Bon na innowacje”. Celem planowanego do realizacji w ramach PO IR instrumentu jest stymulowanie współpracy nauki z przedsiębiorcami poprzez finansowanie usług dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców realizowanych przez jednostkę naukową, przyczyniających się do rozwoju ich produktów (wytrobów lub usług). W ramach PO IR udzielane będzie wsparcie na zakup usługi polegającej na:

- opracowaniu nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, nowej lub znacząco ulepszonej technologii produkcji, nowego projektu wzorniczego;
- opracowaniu nowej lub znacząco ulepszonej usługi.

Ponadto kontynuowany będzie program „Wsparcie na uzyskanie grantu”. Celem programu jest zachęcenie małych i średnich przedsiębiorców do udziału w programach międzynarodowych, takich jak np. Horyzont 2020. Wsparcie w ramach tego programu jest przeznaczone na przygotowanie i złożenie aplikacji do międzynarodowych

Zalecenie 4
Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji

programów innowacyjnych. Refundacja wydatków kwalifikowanych w ramach programu może obejmować do 100% wydatków poniesionych na przygotowanie wniosku projektowego, przy czym nie może to być więcej niż 75 tys. zł, jeśli przedsiębiorca jest koordynatorem projektu lub maksymalnie 35 tys. zł – jeśli jest partnerem w projekcie. Wsparcie stanowi pomoc de minimis.

Harmonogram działań

- Program „Wsparcie w ramach dużego bonu” (III edycja): uruchomienie i przeprowadzenie naboru – **I kwartał 2015 r.**; kontraktacja, realizacja i rozliczenia projektów – **II-IV kwartał 2015 r.**
- Poddziałanie „Bony na innowacje” w ramach PO IR: przewidywane uruchomienie naboru wniosków – **III/IV kwartał 2015 r.**
- Program „Wsparcie na uzyskanie grantu” (IV edycja): uruchomienie i przeprowadzenie naboru – **I/II kwartał 2015 r.**; kontraktacja, realizacja i rozliczenia projektów – **II-IV kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Środki z budżetu państwa przewidziane na realizację programu „Wsparcie w ramach dużego bonu” wyniosą w 2015 r. ok. 4,12 mln zł.

Na realizację instrumentu „Bony na innowacje” w ramach PO IR w latach 2015-2020 planowane jest przeznaczenie łącznie ok. 350 mln zł (80,67 mln euro) ze środków EFRR.

Środki z budżetu państwa przewidziane na realizację programu „Wsparcie na uzyskanie grantu” wyniosą w 2015 r. 2 mln zł.

Realizacja programu „Top 500 Innovators” (MNiSW)

Kontynuowana będzie realizacja programu „Top 500 Innovators”. Program ma na celu podniesienie kwalifikacji polskich kadr sfery B+R w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Cykl 9-tygodniowych programów stażowo-szkoleniowych na najlepszych uczelniach świata na podstawie aktualnych rankingów wyższych uczelni o zasięgu światowym, przeznaczony jest dla pracowników naukowych lub badawczych polskich jednostek naukowych, którzy posiadają tytuł zawodowy co najmniej magistra i prowadzą badania w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych, weterynaryjnych, medycznych, nauk o zdrowiu lub nauk o kulturze fizycznej oraz pracowników centrów transferu technologii, zajmujących się komercjalizacją wyników badań w ramach wymienionych obszarów nauk. W roku 2015 planowany jest udział 180 osób w programie.

Harmonogram działań

- Program będzie realizowany w **2015 r.**

Finansowanie

Środki przewidziane na realizację programu wyniosą w 2015 r. ok. 24,8 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 3,7 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 21,1 mln zł). Finansowanie działania odbywa się w ramach środków będących w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja programu „Brokerzy Innowacji” (MNiSW)

Kontynuowany będzie program „Brokerzy Innowacji”, którego celem jest poprawa efektywności procesu komercjalizacji wyników badań naukowych, stworzenie

infrastruktury społecznej wspierającej proces komercjalizacji wiedzy i integracji środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym oraz upowszechnianie wyników badań naukowych w środowisku przedsiębiorców. W 2015 r. Brokerzy Innowacji kontynuować będą realizację zadań wskazanych w programie, m.in.: nawiązywanie kontaktów i organizację spotkań z przedstawicielami środowiska naukowego i gospodarczego służących inicjowaniu procesów komercjalizacji wyników badań naukowych; przygotowywanie wykazów projektów badawczych posiadających, w ocenie brokera, wysoki potencjał komercyjny wraz z analizą przesłanek uzasadniających taką ocenę; inicjowanie zakładania spółek typu spin off lub zawierania umów licencyjnych.

Harmonogram działań

- Realizacja programu – **do III kwartału 2015 r.**

Finansowanie

Program finansowany jest ze środków projektu systemowego „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami” (Poddziałanie 1.1.3), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Kwota przeznaczona na realizację całego programu wynosi 6,5 mln zł.

3.3. Cele energetyczne

Modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury energetycznej jest kwestią kluczową dla zapewnienia warunków stabilnego rozwoju polskiej gospodarki przy jednoczesnej realizacji celu „20/20/20” strategii „Europa 2020” określonego dla całej UE w zakresie energii i środowiska. Polska przyjęła jako metodę i miernik realizacji tego potrójnego celu ograniczenie zużycia energii pierwotnej. Takie ograniczenie zużycia nie tylko oznacza zmniejszenie emisyjności gospodarki, ale w warunkach wzrostu gospodarczego, także poprawę efektywności energetycznej. Efekt ten będzie dodatkowo wzmacniany przez wzrost udziału zużycia energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycje infrastrukturalne będą wspierane m.in. w ramach programu „Inwestycje Polskie”. Ponadto w celu ułatwienia procesu inwestycyjnego przygotowana zostanie ustawa o strategicznych inwestycjach celu publicznego.

Poprawie efektywności energetycznej sprzyjać będą nowe ramy prawne projektowane w ramach ustawy o efektywności energetycznej oraz zmiany ustawy – Prawo energetyczne. Efektywność energetyczna w budownictwie będzie poprawiana dzięki wdrożeniu ustawy o charakterystyce energetycznej budynków oraz udzielanemu wsparciu na budowę/remont budynków.

Rozwój instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii będzie wspierany poprzez instrumenty przewidziane w nowej ustawie o odnawialnych źródłach energii oraz działaniach projektowych.

Prognozowana oszczędność energii pierwotnej narastająco (Mtoe) w latach 2010-2020¹⁰

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
[Mtoe]	0,58	0,84	1,21	1,74	2,51	3,62	5,25	6,65	8,44	10,7	13,6

Źródło: MG

Z punktu widzenia Polski równie istotną rolę odgrywają działania mające na celu wsparcie przedsiębiorstw, przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności przemysłu europejskiego. Dlatego też naczelną przesłanką w dyskusji na temat ram klimatyczno-energetycznych oraz polityki przemysłowej powinna być równowaga pomiędzy 3 filarami: zrównoważonym rozwojem, konkurencyjnością przemysłu oraz bezpieczeństwem energetycznym. Nieodłącznym elementem dyskusji powinno być wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie. Polityka klimatyczno-energetyczna UE nie może przyczyniać się do wypierania przemysłu z UE. Równie istotne jest uwzględnienie społecznego aspektu wdrażanych polityk.

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

30 grudnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła [projekt ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych](#). Ustawa będzie m.in. wdrażać dyrektywę 2009/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie [ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe](#) oraz niektórych innych ustaw, wdrażająca dyrektywę

¹⁰ Zgodnie z art. 3 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE.

2011/70/EURATOM. Trwały prace nad Krajowym planem postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym – przeprowadzono konsultacje publiczne oraz opracowywano Prognozę oddziaływania projektu Planu na środowisko.

W drugiej połowie 2014 r. trwały prace parlamentarne nad [ustawą o odnawialnych źródłach energii](#), która ostatecznie została uchwalona 20 lutego 2015 r. Główne cele nowej ustawy to:

- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, między innymi w wyniku efektywnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- racjonalne wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, uwzględniające realizację długofalowej polityki rozwoju gospodarczego,
- wypełnienie zobowiązań wynikających z zawartych umów międzynarodowych, oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki,
- kształtowanie mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
- wypracowanie optymalnego i zrównoważonego zaopatrzenia odbiorców końcowych w energię elektryczną, ciepło lub w biogaz rolniczy z instalacji odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyrostu liczby oddawanych do użytkowania nowych instalacji odnawialnych źródeł energii,
- zapewnienie wykorzystania na cele energetyczne produktów ubocznych lub pozostałości z rolnictwa oraz przemysłu wykorzystującego surowce rolnicze.

[9 marca 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków](#). Ustawa określa zasady sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej, kontroli systemów ogrzewania i systemów klimatyzacji w budynkach. Zgodnie z przepisami ustawy, minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa opracowuje projekt krajowego planu działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii. Ponadto uruchomiony został centralny rejestr charakterystyki energetycznej.

Ponadto prowadzono prace nad następującymi aktami prawnymi:

- projekt ustawy o strategicznych inwestycjach celu publicznego,
- załączenia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej,
- projekt ustawy o efektywności energetycznej.

Postępował [proces liberalizacji rynku gazu ziemnego](#). Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo energetyczne, obowiązek publicznej sprzedaży gazu ziemnego na giełdzie wzrósł od 1 stycznia 2015 r. do 55% gazu ziemnego wprowadzonego w danym roku do sieci przesyłowej. Od 1 kwietnia 2014 r. operator systemu przesyłowego realizuje usługę przesyłania paliw gazowych przy wykorzystaniu rewersu fizycznego na gazociągu jamalskim na zasadach ciągłych. W sierpniu 2014 r. weszła w życie ustawa, która umożliwiła przyspieszenie procesu wydzielenia z PGNiG S.A. spółki zajmującej się obrotem detalicznym gazu ziemnego. Postępowało wdrożenie kolejnych kodeksów sieciowych przyjętych na poziomie europejskim do instrukcji ruchu i eksploatacji sieci operatora systemu przesyłowego. Ministerstwo Gospodarki wydało kolejne zwolnienia

Zalecenie 5
Odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych oraz poprawa efektywności w całym łańcuchu energii

Zalecenie 5
Przyspieszenie i rozszerzenie rozbudowy sieci elektroenergetycznej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych z krajami sąsiedzkimi oraz budowa gazociągu z Litwą

z obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, co umożliwi przywóz na terytorium Polski ok. 5 mld m³ gazu ziemnego, bez konieczności utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. Prezes URE prowadził monitoring rynku gazu ziemnego w celu analizy, czy stan konkurencyjności na rynku gazu ziemnego umożliwi zwolnienie kolejnych grup odbiorców z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia.

Prowadzono prace przedinwestycyjne związane z [połączeniem gazowym Polska-Litwa](#). W sierpniu 2014 r. Agencja ds. Współpracy Organów Energetyki (ACER) ustaliła podział kosztów połączenia pomiędzy zainteresowane kraje (tj. Polska, Litwa, Łotwa, Estonia), co umożliwiło projektodawcom (Gaz-System S.A. po stronie polskiej i Amber Grid po stronie litewskiej) ubieganie się o dofinansowanie budowy projektu z unijnego funduszu CEF. Ponadto w październiku 2014 r. rozpoczęły się prace nad procedurą oceny oddziaływania na środowisko (EIA).

Dodatkowo w trybie ciągłym realizowane były działania dotyczące wspierania inwestycji w efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii w ramach programów prowadzonych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Działania związane z odchodzeniem od zasady bezpłatnego przydziału uprawnień do emisji na rzecz ich aukcyjnej sprzedaży (MŚ)

Kontynuowane będą prace nad ustawą o systemie handlu uprawnieniami do emisji, która będzie regulować kwestie dotyczące aukcji uprawnień do emisji i umożliwi wyłonienie krajowej platformy aukcyjnej. Do czasu wyłonienia krajowej platformy aukcyjnej uprawnienia do emisji są sprzedawane za pośrednictwem platformy wspólnotowej.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin wejścia w życie – **II kwartał 2015 r.**
- Przetarg dotyczący wyboru krajowej platformy aukcyjnej – **III/IV kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Działanie platformy aukcyjnej nie będzie powodować wydatków w sektorze finansów publicznych, ponieważ będzie finansowane z opłat ponoszonych przez uczestników aukcji.

Wspieranie rozwoju infrastruktury energetycznej poprzez współfinansowanie z podmiotami prywatnymi w ramach programu „Inwestycje Polskie” (MSP)

W ramach Programu „Inwestycje Polskie”, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego i specjalnie powołanej w tym celu spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. (PIR S.A.), współfinansowane są z podmiotami prywatnymi, inwestycje infrastrukturalne w Polsce, w tym także w zakresie wytwarzania i dystrybucji energii.

Zawarto porozumienia dotyczące inwestycji realizowanych między innymi przez następujące spółki z sektora energetycznego: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A., TAURON Polska Energia S.A., ENEA S.A., PKP Energetyka S.A., Spółka Energetyczna „Jastrzębie” S.A.

Jako przykładowe projekty, które będą współfinansowane przez PIR S.A. można wskazać:

- projekt inwestycyjny związany z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim – na podstawie porozumienia z LOTOS Petrobaltic S.A., w sierpniu 2014 r. podpisano umowę dotyczącą finansowania projektu; całkowita wartość projektu szacowana jest na 1,8 mld zł, udział PIR wynosi 430 mln zł, a Banku Gospodarstwa Krajowego 372,6 mln zł,
- budowa bloku energetycznego o mocy 413 MW w Elektrowni Łagisza w Będzinie – porozumienie z TAURON Polska Energia S.A., wartość przedsięwzięcia przekroczy 1,5 mld zł, a udział PIR S.A. wyniesie 750 mln zł., blok rozpocznie pracę pod koniec 2018 r.

Harmonogram działań

W 2015 r. analizowane będą nowe projekty inwestycyjne oraz realizowane będą działania wynikające z już zawartych porozumień.

Finansowanie

Szacunkowa wartość projektów w sektorze energetycznym, dla których zawarto już porozumienia, wynosi ok. 6,9 mld zł. Inwestycje realizowane będą z zaangażowaniem finansowym BGK, PIR S.A. i partnerów.

Realizacja Programu polskiej energetyki jądrowej (MG)

Program polskiej energetyki jądrowej określa zakres i strukturę organizacji działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji jej obiektów, ich likwidacji po zakończeniu okresu eksploatacji oraz bezpiecznego postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi. W dokumencie przedstawiono harmonogram działań obejmujący IV etapy zaplanowane do 2030 r. W ramach I etapu, który obejmuje lata 2014-2016 realizowane będą prace związane z ustaleniem lokalizacji elektrowni jądrowej i zawarty zostanie kontrakt na dostarczenie wybranej technologii dla pierwszej elektrowni.

W 2015 r. kontynuowane będą prace nad Krajowym planem postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym oraz nad Planem rozwoju zasobów ludzkich na potrzeby energetyki jądrowej, jak również nad lokalizacją nowego składowiska powierzchniowego odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych. Ponadto, po zakończeniu identyfikacji zasobów polskiego przemysłu mających kompetencje do uczestnictwa w realizacji programu jądrowego, w latach 2015-2016 przygotowany zostanie program wsparcia polskich przedsiębiorstw w przygotowaniach do udziału w budowie obiektów energetyki jądrowej.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów Krajowego planu postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin opracowania Planu rozwoju zasobów ludzkich na potrzeby energetyki jądrowej – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin opracowania programu wsparcia polskich przedsiębiorstw w przygotowaniach do udziału w budowie obiektów energetyki jądrowej – **IV kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Przewidywane wydatki związane z realizacją Programu polskiej energetyki jądrowej wynoszą w 2015 r. ok. 5,1 mln zł, zaś w 2016 r. ok. 8,9 mln zł.

Poprawa efektywności energetycznej (MG)

Kontynuowane będą prace nad projektem ustawy o efektywności energetycznej. Głównym celem wprowadzania nowej regulacji jest stworzenie ram prawnych dla działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej gospodarki, obejmujących mechanizm wsparcia i prowadzących do uzyskania oszczędności energii w 2020 roku wymaganych na podstawie dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej. Projekt określa zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, zasady uzyskania i umarzania świadectw efektywności energetycznej, zasady sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz zasady przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa, a także wprowadzenie przepisów prawnych mających na celu usunięcia barier i nieprawidłowości na rynku energii, które ograniczają efektywność dostaw i wykorzystywania energii.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o efektywności energetycznej przez Radę Ministrów – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2015 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Wejście w życie ustawy może wiązać się z dodatkowymi kosztami finansowymi po stronie URE. Równocześnie z tytułu funkcjonowania tego systemu powinny wzrosnąć wpływy do budżetu państwa. Zwiększone wpływy budżetowe szacowane są na ok. 20 mln zł rocznie.

Wspieranie efektywności energetycznej w budownictwie (MiR)

9 marca 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków. Regulacje dotyczące sporządzania i przekazywania świadectw charakterystyki energetycznej powinny przyczynić się do rozpowszechniania budownictwa efektywnego energetycznie, a także zwiększania świadomości właścicieli i najemców budynków oraz części budynków w zakresie możliwości uzyskania oszczędności energii.

Ustawa nakłada obowiązek przeprowadzenia certyfikacji energetycznej budynków, których powierzchnia użytkowa zajmowana przez organy wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę oraz organy administracji publicznej przekracza 250m². Ponadto, na podstawie przepisów ustawy, opracowany zostanie Krajowy plan mający na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii oraz przeprowadzona zostanie kampania informacyjna na temat charakterystyki energetycznej budynków.

Kontynuowany będzie program wspierania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przedsięwzięć termomodernizacyjnych oraz związanych z termomodernizacją przedsięwzięć remontowych, realizowanych w najstarszych, wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Szacuje się, że w okresie 2015/2016 efektem programu będzie przyznanie ponad 7,5 tys. premii, dotyczących budynków, w których będzie się znajdowało ok. 240 tys. mieszkań.

Wsparcie będzie także udzielane w ramach programów NFOŚiGW:

Zalecenie 5
Odnowienie i
rozbudowa mocy
wytwórczych oraz
poprawa efektywności
w całym łańcuchu
energii

Zalecenie 5
Odnowienie i
rozbudowa mocy
wytwórczych oraz
poprawa efektywności
w całym łańcuchu
energii

- LEMUR Energooszczędne budynki użyteczności publicznej – wsparcie obejmuje projektowanie i budowę lub tylko budowę, nowych budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego;
- Poprawa efektywności energetycznej część 2) Dopłaty do domów energooszczędnych – program skierowany jest do osób fizycznych budujących dom jednorodzinny lub kupujących dom/mieszkanie od dewelopera; dofinansowanie ma formę częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego. Przeznaczone na program środki pozwolą na wsparcie realizacji ok. 12 tys. domów jednorodzinnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych.

Harmonogram działań

- Planowany termin przyjęcia przez Radę Ministrów Krajowego planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii – **II kwartał 2015 r.**
- Dofinansowanie ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów odbywa się w trybie ciągłym
- Program LEMUR – nabór wniosków w trybie ciągłym
- Dopłaty do domów energooszczędnych – wnioski o dotacje NFOSiGW wraz z wnioskami o kredyt rozpatrywane są przez bank w trybie ciągłym

Finansowanie

W 2015 roku Fundusz Termomodernizacji i Remontów dysponuje kwotą 299,3 mln zł, w tym kwotą 20 mln przewidzianą w budżecie państwa.

Budżet programu LEMUR na lata 2015-2020 wynosi 290 mln zł, w tym 28 mln na bezzwrotne formy dofinansowania i 262 mln na pożyczki.

Budżet Programu Dopłat do domów energooszczędnych wynosi 300 mln zł. Wdrożenie programu przewidziane jest na lata 2013–2018, a wydatkowanie środków z nim związanych – do końca 2022 r.

Z Funduszy Unijnych 2014-2020 na wspieranie rozwoju efektywności energetycznej w budownictwie przeznaczone zostanie co najmniej 697 mln euro z regionalnych programów operacyjnych oraz ok. 452 mln euro z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii (MG)

Efektym uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie wdrożenie schematu zoptymalizowanych mechanizmów wsparcia dla producentów energii elektrycznej z OZE ze szczególnym uwzględnieniem generacji rozproszonej opartej o lokalne zasoby OZE. W wyniku obowiązywania ustawy zapewniona zostanie realizacja celów w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii wynikających z dokumentów rządowych, tj. Polityki energetycznej Polski do 2030 roku oraz Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, jak również dalsza koordynacja działań organów administracji rządowej w tym obszarze, co pozwoli zapewnić ich spójność.

Wsparcie dla wytwórców energii z OZE powinno zapewniać, w pierwszej kolejności, wzrost mocy w tych instalacjach, które w optymalny sposób wykorzystują polskie uwarunkowania klimatyczne i środowiskowe, oraz które są znane i opanowane z technologicznego punktu widzenia. Zaproponowane w ustawie rozwiązania umożliwią rozwinięcie mechanizmów konkurencji oraz wzrost stabilności prowadzenia

Zalecenie 5
Odnowienie i
rozbudowa mocy
wytwórczych oraz
poprawa efektywności
w całym łańcuchu
energii

działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii z OZE. Ponadto wdrażane rozwiązania zapewnią możliwość elastycznego kontrolowania ilości i struktury mocy OZE w systemie elektroenergetycznym oraz całkowitych kosztów wsparcia tych źródeł.

Ponadto wsparcie dla powstawania instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii udzielane będzie w ramach programów realizowanych przez NFOŚiGW. W ramach programu BOCIAN przedsiębiorcom udzielane będą pożyczki na budowę, rozbudowę lub przebudowę instalacji odnawialnych źródeł energii w wysokości do 40 mln zł (do 85% kosztów kwalifikowalnych inwestycji). Z kolei program Prosument zakłada dofinansowanie przedsięwzięć obejmujących zakup i montaż nowych instalacji i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii dla potrzeb budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych. Beneficjentami programu będą osoby fizyczne, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz jednostki samorządu terytorialnego i ich związki. Wsparcie stanowić będzie dotacja w wysokości 20% lub 40% dofinansowania (15% lub 30% po 2015 r.) i preferencyjna pożyczka – łącznie do 100% kosztów kwalifikowanych instalacji.

Podjęto inicjatywę budowy Platformy Zrównowazona Energia, która ma sprzyjać współpracy biznesu oraz administracji publicznej w ramach wdrożenia na rynku polskim systemowego podejścia do zagadnienia efektywnego wykorzystania energii, w tym pochodzącej również ze źródeł odnawialnych. Celem jest zachęcanie do inwestycji w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną a także zaangażowanie uczestników rynku w konkretne działania w Polsce. Poprzez platformę możliwe będzie: upowszechnianie wiedzy nt. środków finansowych przeznaczanych na działania na rzecz efektywnego wykorzystania energii, w tym również z odnawialnych źródeł, rozpoczęcie współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi finansującymi lub propagującymi działania w tym zakresie.

Harmonogram działań

- Wejście w życie ustawy – **II kwartał 2015 r.**
- Program BOCIAN: **nabór wniosków w trybie ciągłym**
- Program Prosument: nabór wniosków dla jst i beneficjentów końcowych (za pośrednictwem WFOŚiGW oraz banków) – **2015 r.**
- Wsparcie rozwoju OZE z środków europejskich

Finansowanie

Wejście w życie ustawy o odnawialnych źródłach energii wiąże się z wydatkami z budżetu państwa w wysokości ok. 5,57 mln zł w 2015 r. oraz ok. 4,19 mln zł w 2016 r. (na podstawie art. 220 i 221 ustawy). Natomiast łączne koszty nowego systemu wsparcia dla OZE opartego o system aukcyjny będą rosły z 3,7 mld zł w 2015 r. do 4,0 mld zł w 2020 r. przy skumulowanej wartości w 2020 r. na poziomie 23,5 mld zł. Koszty nowego systemu wsparcia dla OZE poniosą odbiorcy energii elektrycznej.

Budżet programu BOCIAN to 570 mln zł w latach 2015-2023. W latach 2014-2015 uruchomiona zostanie część pilotażowa programu Prosument w wysokości 400 mln zł.

Z Funduszy Unijnych 2014-2020 na wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej z OZE przeznaczone zostanie co najmniej 800 mln euro z regionalnych programów operacyjnych oraz 300 mln euro z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Ocena narodowego potencjału ciepłownictwa i chłodnictwa (MG)

W ramach tego działania zostanie opracowany dokument (wraz z wymaganymi załącznikami) mający na celu przeprowadzenie oceny narodowego potencjału ciepłownictwa i chłodnictwa, w tym opracowanie mapy ciepła i chłodu. Mapa posłuży do wskazania potencjalnych miejsc na budowę jednostek wysokosprawnej kogeneracji, tj. skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła użytkowego.

Harmonogram działań

- Opracowanie interaktywnej mapy ciepła i chłodu – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

W budżecie państwa na rok 2015 przewidziano na realizację tego działania 75 tys. zł, a w 2016 r. 150 tys. zł.

Z Funduszy Unijnych 2014-2020 na wspieranie rozwoju sieci ciepłowniczych i chłodniczych przeznaczone zostanie co najmniej 700 mln euro z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Ułatwienie realizacji inwestycji celu publicznego (MIiR)

Prowadzone będą prace nad ustawą o strategicznych inwestycjach celu publicznego. Celem proponowanych rozwiązań jest integracja procedur przygotowania i realizacji inwestycji, w tym zawartych w obowiązujących specustawach inwestycyjnych, a także umożliwienie zastosowania ich do sieci przesyłowych energii elektrycznej oraz inwestycji stanowiących projekty wspólnego zainteresowania, o których mowa w rozporządzeniu PE i Rady 347/2013. Umożliwi to realizację krytycznych inwestycji infrastrukturalnych w unijnym okresie programowania 2014-2020, w którym nastąpi kumulacja zadań inwestycyjnych, wymagających sprawnego i terminowego ich przeprowadzenia.

Zakresem regulacji objęta zostanie faza lokalizacji inwestycji, pozyskania praw do nieruchomości, a także procesu budowlanego. Planuje się jednocześnie wprowadzenie mechanizmów wzmacniających ład przestrzenny, takich jak obowiązek prowadzenia z gminami negocjacji dotyczących przebiegu inwestycji oraz jej rozwiązań technicznych, a także obowiązek następczego dostosowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przewiduje się integrację rozstrzygnięć inwestycyjnych w ramach decyzji zintegrowanej, której zakres przedmiotowy będzie analogiczny do obecnie funkcjonującej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Jednocześnie inwestorzy będą mieli możliwość wystąpienia o wydanie osobnych decyzji dla lokalizacji, wyłączenia oraz pozwolenia na budowę. Podtrzymane zostaną również specjalne regulacje proceduralne, wprowadzające terminy na wydanie rozstrzygnięć przez organy administracji publicznej, a także ograniczające terminy na skierowanie środków zaskarżenia od tych rozstrzygnięć.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów – **III kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje wzrostu kosztów dla sektora finansów publicznych. Projekt, zapewniając szybszą realizację inwestycji, poprawia funkcjonowanie gospodarki, korzystnie wpłynie na stan finansów państwa.

Zalecenie 5
Przyspieszenie i
rozszerzenie
rozbudowy sieci
elektroenergetycznej

Przeprowadzenie prac przedinwestycyjnych dla gazociągu międzysystemowego Polska-Litwa (MG)

Zalecenie 5
Przyspieszenie i rozszerzenie rozbudowy sieci elektroenergetycznej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych z krajami sąsiedzkimi oraz budowa gazociągu z Litwą

Działanie obejmuje przeprowadzenie prac przedinwestycyjnych celem uzyskania dokumentacji umożliwiającej uzyskanie pozwolenia na budowę, włącznie z decyzją lokalizacyjną dla planowanego gazociągu międzysystemowego Polska-Litwa (GIPL) o maksymalnym ciśnieniu roboczym 8,4 Mpa od miejscowości Rembelszczyzna do granicy państwa oraz tłoczni gazu Gustorzyn. Połączenie GIPL umożliwi pełną integrację krajów bałtyckich z rynkiem UE, przez co zapewni im możliwość dostaw gazu z rozwiniętych rynków Zachodniej Europy poprzez Polskę. Połączenie rozszerzy również dostęp krajów bałtyckich do rynku LNG poprzez Terminal w Świnoujściu. W konsekwencji kraje te uzyskają dostęp do konkurencyjnych dostaw z wielu kierunków, co umożliwi stworzenie regionalnego rynku w regionie Morza Bałtyckiego.

Harmonogram działań

- Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla gazociągu Rembelszczyzna – granica państwa – **IV kwartał 2015 r.**
- Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla tłoczni Rembelszczyzna – **II kwartał 2016 r.**
- Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla tłoczni Gustorzyn – **III kwartał 2017 r.**

Finansowanie

Działanie realizowane przez spółkę Skarbu Państwa OGP GAZ-SYSTEM S.A. ze środków własnych oraz grantu przyznanego w ramach unijnego instrumentu finansowego Connecting Europe Facility w wysokości ok. 8 mln EUR.

Zwiększenie konkurencyjności na krajowym rynku gazu ziemnego (MG)

W 2015 r. prowadzone będą dalsze prace nad zwiększeniem konkurencji w sektorze gazu ziemnego. Prezes URE prowadzi ciągły monitoring rynku hurtowego gazu ziemnego, w celu kontroli spełnienia przesłanek art. 49 ustawy – Prawo energetyczne. Dodatkowo prowadzi okresową analizę trendu zmian sprzedawców gazu ziemnego. Kontynuowane są inwestycje infrastrukturalne mające zwiększyć integrację rynku polskiego z rynkiem europejskim. Kontynuowane będzie również wdrażanie europejskich kodeksów sieciowych w celu harmonizacji zasad dostępu do infrastruktury w państwach UE i zwiększenia dostępu do rynku podmiotów alternatywnych.

Harmonogram działań

- Wprowadzenie do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej rozporządzenia Komisji (UE) Nr 984/2013 ustanawiającego kodeks sieci dotyczący mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu i uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 – **IV kwartał 2015 r.**
- Wprowadzenie do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej rozporządzenia Komisji (UE) Nr 312/2014 ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych – **IV kwartał 2015 r.**
- Zwiększenie tzw. obliża giełdowego do poziomu 55% gazu ziemnego wprowadzonego w tym czasie do sieci przesyłowej – **od 1 stycznia 2015 r.**

Finansowanie

Zaproponowane działania nie będą miały skutków dla sektora finansów publicznych. Koszty związane z wykonaniem harmonogramu dotyczą spółek prawa handlowego realizujących ww. zadania.

3.4. Cele w zakresie edukacji

Polska wg danych Komisji Europejskiej, jako jedno z niewielu państw UE osiągnęła w 2010 r. zalecane wartości w zakresie 4 z 5 najważniejszych wskaźników rozwoju edukacji w Europie¹¹. W tym samym roku odsetek młodzieży niekontynuującej nauki był niższy niż cel wyznaczony na poziomie europejskim (ograniczenie do najwyżej 10%), a odsetek osób z wykształceniem wyższym był na stosunkowo wysokim poziomie (w 2010 r. 34,8% wobec poziomu w UE 33,6% i celu na poziomie europejskim 40%). Mając na uwadze znaczenie obszaru edukacji dla rozwoju życia społeczno-gospodarczego, Polska wyznaczyła sobie cele ambitniejsze niż w UE, czego ilustracją są poniższe tabele.

Zmniejszenie do 4,5% odsetka młodzieży niekontynuującej nauki¹²

	2014	2020
% udział	5,4	4,5

Źródło: Dane 2014 r. – na podstawie BAEL, GUS. Dla 2020 r. – MEN

Zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% udział	34,8	36,5	39,1	40,5	42,1	42,4	43,1	43,7	44,2	44,7	45

Źródło: Dane dla lat 2010-2014 – na podstawie BAEL, GUS. Dla lat 2015-2020 – prognozy MNiSW na podstawie analizy trendu

W związku z dobrymi wynikami w upowszechnianiu edukacji, monitorowanymi z wykorzystaniem powyższych wskaźników, główny nacisk w obszarze edukacji jest obecnie położony na działania mające na celu sprostanie wyzwaniom, przed którymi stoi ten obszar w Polsce. Są to m.in.:

- poprawa dostępności form wczesnej edukacji i opieki, w tym edukacji przedszkolnej (działania przedstawione w rozdziale 3.1);
- lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy;
- poprawa jakości edukacji (jakości pracy szkół i placówek edukacyjnych), doskonalenie metod i warunków nauczania i wychowania, ulepszenie organizacji pracy oraz podnoszenie kompetencji kadry;
- opieranie polityki edukacyjnej na kompleksowej i spójnej strategii uczenia się przez całe życie, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy w zakresie upowszechnienia uczenia się dorosłych.

W ostatnich latach przeprowadzono zmiany w podstawie programowej szkolnictwa ogólnego, reformę szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego dorosłych oraz reformę szkolnictwa wyższego, a także przyjęto dokument strategiczny w obszarze uczenia się przez całe życie. Efekty wprowadzonych zmian będą mieć wpływ na poprawę jakości kształcenia oraz jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy. W kolejnych latach kluczowe jest wspomaganie szkół we właściwym wdrażaniu reform oraz pobudzanie współpracy między szkołami a pracodawcami.

¹¹ Odsetek młodzieży z niskimi osiągnięciami w czytaniu (według badania PISA), Odsetek młodzieży niekontynuującej nauki, Odsetek osób w wieku 20-24 lat z wykształceniem co najmniej na poziomie średnim lub zasadniczym, Liczba absolwentów kierunków matematycznych, nauk przyrodniczych i technicznych; Liczba osób w wieku 25-64 lat uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu

¹² Odsetek osób w wieku 18-24 lat z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, które nie kontynuują nauki i nie dokończają się w ludności ogółem w tej samej grupie wieku.

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W 2014 r. kontynuowano działania związane z [reformą szkolnictwa wyższego](#). Trwały prace parlamentarne nad nowelizacją ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, która została uchwalona 11 lipca 2014 r. i weszła w życie 1 października 2014 r. Kontynuacja reformy z 2011 r. miała na celu m.in. poprawę jakości kształcenia oraz jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Znowelizowana ustawa przewiduje m.in.: wyraźny podział uczelni na uczelnie zawodowe (prowadzące kształcenie w profilu praktycznym, rozwijając praktyczne umiejętności studentów) oraz uczelnie akademickie (zobowiązane do prowadzenia badań naukowych). Uczelnie zawodowe zobowiązane zostały do prowadzenia kształcenia na kierunkach wyłącznie o profilu praktycznym. Na kierunkach studiów o profilu praktycznym ponad połowa programu kształcenia będzie musiała być realizowana przez zajęcia warsztatowe kształtujące praktyczne umiejętności studenta, które prowadzone powinny być przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe. Ponadto wprowadzono obowiązek organizowania co najmniej trzymiesięcznych praktyk zawodowych. Nowelizacja wprowadziła także studia dualne oraz zwiększyła udział pracodawców w przygotowaniu programów kształcenia i prowadzeniu zajęć oraz zwiększyła liczbę pracodawców w składzie konwentu w uczelniach zawodowych.

Zmiany sprzyjają także podejmowaniu studiów przez osoby w wieku dojrzałym, albo aktualizacji posiadanych kwalifikacji i umiejętności. Wprowadzono możliwość przyjęcia na studia, w wyniku procesu potwierdzania efektów uczenia się, osób, które posiadają określone umiejętności odpowiadające efektom kształcenia zawartym w programie kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia i doświadczenie zawodowe.

Ponadto wprowadzono centralny [monitoring karier zawodowych absolwentów](#) z wykorzystaniem danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tym samym po raz pierwszy dostępne staną się obiektywne dane na temat zatrudnialności absolwentów określonych kierunków i uczelni. Pierwsze pilotażowe badanie monitoringu karier zawodowych absolwentów z wykorzystaniem danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzone zostanie w roku 2015, natomiast wyniki ogłoszone zostaną w roku 2016.

Kontynuowano [wdrażanie reformy szkolnictwa zawodowego](#), której celem jest podniesienie jakości i efektywności systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego w kontekście oczekiwań rynku pracy. Biorąc pod uwagę istotną rolę włączenia pracodawców w proces kształcenia kontynuowano projekty w tym zakresie oraz podejmowano nowe przedsięwzięcia w tym obszarze. Ponadto prowadzono prace nad wypracowaniem instrumentów wsparcia w ramach PO WER oraz RPO.

Rok szkolny 2014/2015 został ogłoszony „Rokiem szkoły zawodowców”. 1 stycznia 2015 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, w ramach której do zadań spółek zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi dodano współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi oraz uczelniami w zakresie uwzględniania w procesie kształcenia potrzeb rynku pracy w strefie. 23 stycznia 2015 r. Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwo Skarbu Państwa podpisały porozumienie na rzecz wzmocnienia i usprawnienia działań sprzyjających szkolnictwu zawodowemu. Współpraca w ramach Porozumienia ma na celu zapewnienie spójnych, wzajemnie uzupełniających się działań wspierających rozwój kształcenia zawodowego

Zalecenie 2
Lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami

Zalecenie 2
Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie

Zalecenie 2
Lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami

dostosowanego do potrzeb pracodawców, lokalnych rynków pracy oraz nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki, jak również upowszechnianie i rozwój współpracy szkół zawodowych z pracodawcami, w tym zwiększenie zaangażowania pracodawców w praktyczną naukę zawodu. Powyższa inicjatywa jest wzmocnieniem działań służących podniesieniu jakości, efektywności, a co za tym idzie atrakcyjności szkolnictwa zawodowego, zapoczątkowanych we wrześniu 2012 r.

Przygotowując się do uruchomienia **Programu Rozwoju Kompetencji** w 2014 r. przeprowadzono program pilotażowy, który pozwolił na wypracowanie pierwszych mechanizmów wspierania rozwoju kompetencji u studentów.

Prowadzone były prace nad projektem założeń do projektu ustawy o **Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji**, który zakłada wprowadzenie 8-poziomowej Polskiej Ramy Kwalifikacji (charakteryzującej wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne) oraz Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji. 31 marca 2015 r. Rada Ministrów przyjęła założenia do projektu ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Wdrażanie i rozwój Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (MEN – przewodniczący Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji)

By zaspokoić oczekiwania i potrzeby związane ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy, rozwojem technologicznym oraz procesami demograficznymi, a także, aby ułatwić obywatelom rozwój zawodowy i osobisty prowadzone będą prace nad projektem ustawy o zintegrowanym systemie kwalifikacji. Stworzenie zintegrowanego systemu kwalifikacji pozwoli na lepsze zintegrowanie kwalifikacji funkcjonujących obecnie w systemie oświaty, szkolnictwie wyższym oraz możliwych do uzyskania poza tymi systemami tj. kwalifikacji nadawanych w wyniku swobody działalności gospodarczej czy na podstawie przepisów odrębnych. Instrumentami integracji systemu kwalifikacji w Polsce, które zostaną wprowadzone ustawą, będą Polska Rama Kwalifikacji (PRK), Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK), ogólne zasady dotyczące: zapewniania jakości kwalifikacji, walidacji oraz przenoszenia i akumulowania osiągnięć (zgodnymi z europejskimi zaleceniami w tym zakresie).

Wdrożenie nowych instrumentów przyczyni się do:

- ułatwienia tworzenia i modernizacji kwalifikacji zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- ułatwienia dostępu do informacji o kwalifikacjach;
- zwiększenia efektywności wydawania publicznych i prywatnych środków na kształcenie i szkolenie;
- usprawnienia zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwach;
- ułatwienia mobilności pracowników na rynku pracy.

Dzięki zwiększonej przejrzystości obszaru kwalifikacji w Polsce i innym skutkom wprowadzenia tych instrumentów pracodawcy i pracownicy będą chętniej przeznaczать środki na kształcenie i szkolenie, a co za tym idzie wzrośnie odsetek dorosłych Polaków biorących udział w kształceniu i szkoleniu.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji przez Radę Ministrów – **II kwartał 2015 r.**

Zalecenie 2
Zwiększenie
uczestnictwa osób
dorosłych w uczeniu się
przez całe życie w celu
dostosowania podaży
umiejętności do popytu
na nie

- Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – **III kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin wejście w życie – **1 stycznia 2016 r.**
- Uruchomienie Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji – **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Na realizację działania przeznaczone zostaną środki w wysokości – w 2015 r. ok. 26,4 mln zł (w tym ok. 4 mln zł z budżetu państwa i ok. 22,4 mln zł z budżetu środków europejskich) oraz w 2016 r. ok. 21,3 mln zł (w tym ok. 16,6 mln zł z budżetu państwa i ok. 4,7 mln zł z budżetu środków europejskich). Finansowanie obejmuje koszty wynikające z procedowanego projektu ustawy (4,6 mln zł w 2016 r.) oraz finansowanie prac, które mają doprowadzić do wdrożenia ZRK, a które będą realizowane w roku 2015 w ramach trzech projektów systemowych PO KL, a także finansowanie działań wspierających wdrażanie i rozwój ZSK, które zostaną uruchomione w ramach PO WER (w tym m.in. w ramach projektów konkursowych).

Wypracowanie modeli i wsparcie procesów modernizujących system szkolnictwa wyższego (MNiSW)

W ostatnich latach wprowadzono szereg zmian w Prawie o szkolnictwie wyższym. Uczelniom przywrócono autonomię w zakresie konstruowania programów kształcenia, wprowadzono mechanizmy, które mają przyczynić się do poprawy jakości kształcenia oraz zwiększenia znaczenia jego praktycznych elementów. W celu wsparcia modernizacji szkolnictwa wyższego planowane są dalsze działania, w tym:

- stworzenie modelu praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych dla profili praktycznych;
- wypracowanie wzorcowych modeli kształcenia na studiach doktoranckich, wraz z propozycją programów studiów;
- wsparcie uczestnictwa wybitnie uzdolnionych studentów w międzynarodowych konkursach i zawodach;
- wspieranie działań mających na celu poprawę jakości usług świadczonych przez akademickie biura karier i inne jednostki uczelni wspomagające studentów we wchodzeniu na rynek pracy (NCBR).

Harmonogram działań

Przygotowanie dokumentacji konkursowej, wraz z szczegółowym harmonogramem działań oraz przekazanie do realizacji wypracowania odpowiednich modeli oraz ogłoszenie pierwszych naborów wniosków projektowych.

Finansowanie

Oszacowanie przewidywanych skutków finansowych dla poszczególnych działań wymienionych w pkt 4 możliwe będzie dopiero po zakończeniu prac nad szczegółowymi opisami projektów planowanych do realizacji w ramach PO WER. Planowana alokacja na działania rozpoczynające się od roku 2015 to ok. 192 mln zł, w tym ok. 163,2 mln zł z budżetu środków europejskich .

Realizacja Programu Rozwoju Kompetencji (MNiSW/NCBR)

Uruchomiony zostanie nowy program, nakierowany na wsparcie kształtowania wśród studentów kompetencji najbardziej pożądanых na rynku pracy – Program Rozwoju Kompetencji. Program ma na celu także wspieranie nowoczesnych metod dydaktycznych, nacisk na zajęcia warsztatowe, na wykorzystanie nowych technologii w edukacji wyższej i wspieranie kształcenia modułowego oraz interdyscyplinarności studiów. Istotnym elementem Programu będzie także współpraca uczelni

Zalecenie 2
Lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami

Zalecenie 2
Lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami

z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów kształcenia oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów kształcenia.

Harmonogram

- Uruchomienie konkursu w ramach Programu Rozwoju Kompetencji – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Na pierwszy konkurs w ramach Programu planowane jest przeznaczenie ok. 250 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 37,5 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 212,5 mln zł).

Realizacja Programu „Studiujesz? Praktykuj!” (MNiSW/NCBR)

Uruchomiony zostanie nowy program, nakierowany na tworzenie wysokiej jakości programów praktyk i programów stażowych realizowanych we współpracy z przedsiębiorcami. Studenci będą mogli aktywnie uczestniczyć w wykonywaniu regularnych obowiązków pracowniczych, właściwych dla stanowisk pracy zgodnych z uzyskiwanym przez nich wykształceniem i kompetencjami. Oprócz uczestnictwa w działaniach operacyjnych przedsiębiorców studenci będą także brali udział w warsztatach i wizytach studyjnych, dzięki którym będą mieli szansę zapoznać się z różnymi aspektami działalności przedsiębiorców, także uwzględniającymi dziedziny zgodne ze zdobywanym przez siebie wykształceniem.

Harmonogram

- Uruchomienie konkursu w ramach Programu „Studiujesz? Praktykuj!” – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Na pierwszy konkurs w ramach Programu planowane jest przeznaczenie ok. 150 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 22,5 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 127,5 mln zł).

Wsparcie współpracy szkół z pracodawcami (MEN/MG/PARP)

Dla skutecznego wdrożenia zmian w szkolnictwie zawodowym konieczne jest popularyzowanie i wspieranie współpracy między szkołami zawodowymi i pracodawcami. W 2015 r. kontynuowane będą dotychczas prowadzone projekty. W ramach projektu Edukacja dla pracy – etap II, kontynuowane będą działania informacyjno-promocyjne w środowisku pracodawców, zachęcające do włączenia się w proces kształcenia i egzaminowania. Przeprowadzona zostanie III edycja konkursu „Pracodawca Jutra”, którego celem jest promowanie dobrych praktyk. Wyróżnieni zostaną pracodawcy, którzy z sukcesem realizują przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym skierowane do osób przygotowujących się do wejścia na rynek pracy.

Prowadzone będą prace nad uruchomieniem wsparcia szkół zawodowych w ramach PO WER oraz RPO. Na poziomie centralnym działania te obejmą m. in. włączenie pracodawców, w szerszym niż dotychczas zakresie, w przegląd i aktualizację klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i podstawy programowej kształcenia w zawodach i dostosowywanie jej do zmian na rynku pracy oraz pojawiających się nowych technologii, większy niż dotychczas udział pracodawców w tworzeniu zadań egzaminacyjnych i przeprowadzaniu egzaminów. W tym celu zostaną utworzone zespoły partnerów społecznych reprezentatywnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, które we współpracy z opisanymi niżej radami sektorowymi zidentyfikują potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe na rynku pracy w poszczególnych

branżach/zawodach szkolnictwa zawodowego oraz wypracują ścieżki rozwoju zawodowego w danej branży/zawodzie. Zespoły te dokonają przeglądu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego pod kątem uwzględnienia potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców oraz przygotowania zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Procesowi identyfikacji zapotrzebowania na nowe zawody i kwalifikacje będą towarzyszyły przegląd i aktualizacja obecnych podstaw programowych oraz przykładowych programów nauczania, które zostaną przeprowadzone we współpracy z pracodawcami. Na poziomie regionalnym zaplanowano m.in. refundację ponoszonych kosztów dla pracodawców organizujących staże i praktyki oraz stypendia dla uczniów odbywających staż, a także doposażenie szkół prowadzących kształcenie zawodowe w sprzęt i pomoce dydaktyczne, które posłużą także do przeprowadzania egzaminów zawodowych.

Kontynuowane będą prace związane z zaangażowaniem w proces kształcenia firm działających w specjalnych strefach ekonomicznych – w ramach projektu „Kształcenie zawodowe dla potrzeb gospodarki” (robocza nazwa) zostanie opracowany i upowszechniony model współpracy pracodawców funkcjonujących w specjalnych strefach ekonomicznych ze szkołami oraz placówkami systemu oświaty prowadzącymi kształcenie zawodowe.

Ponadto zostaną powołane Sektorowe Rady ds. Kompetencji, których celem będzie usprawnienie współpracy przedsiębiorstw z instytucjami edukacyjnymi i instytucjami rynku pracy, w tym m.in. stworzenie platform stałej współpracy przedstawicieli zainteresowanych środowisk na rzecz wspólnego definiowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy. W skład Rady Sektorowej będą wchodzić m.in. przedstawiciele organizacji zrzeszających firmy lub kluczowych firm działających w danym sektorze, organizacje pracowników, szkół wyższych i instytucji edukacyjnych, które dostarczają sektorowi pracowników o wymaganych kwalifikacjach.

Harmonogram działań

- Działania informacyjno-promocyjne w ramach projektu „Edukacja dla pracy”, organizacja 2 konferencji regionalnych – **II kwartał 2015 r.**
- Rozstrzygnięcie III edycji konkursu „Pracodawca Jutra” – **IV kwartał 2015 r.**
- Powołanie Rady Programowej ds. kompetencji, która będzie odpowiedzialna m.in. za monitorowanie i ocenę efektów prac sektorowych rad ds. kompetencji – **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

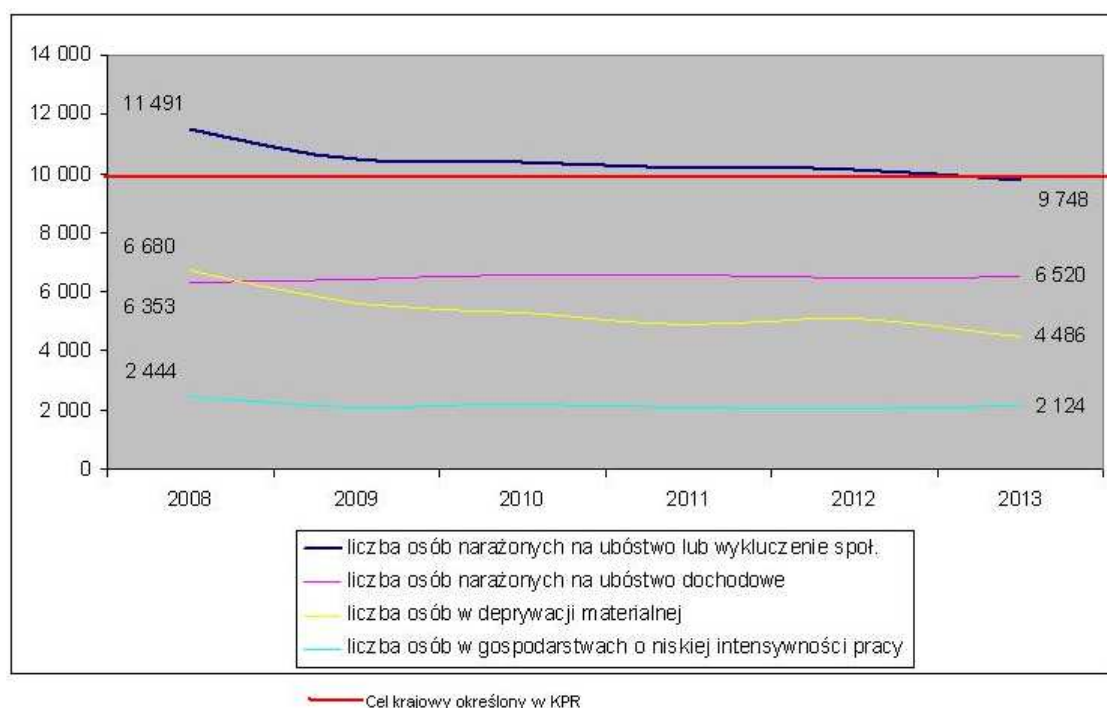
W ramach PO WER na lata 2014-2020 na rozwój szkolnictwa zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z pracodawcami zaplanowane jest przeznaczenie łącznie 120 mln euro. W ramach RPO na kształcenie zawodowe do dyspozycji będzie łącznie 916 mln euro.

Na działania związane z Radami Sektorowymi w 2016 r. przeznaczone zostanie ok. 6,8 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 1,1 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 5,7 mln zł). Na projekt „Kształcenie zawodowe dla potrzeb gospodarki” przeznaczone zostanie w 2015 r. 620 tys. zł (w tym z budżetu państwa ok. 106 tys. zł i z budżetu środków europejskich ok. 514 tys. zł) i w 2016 r. ok. 3,4 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 0,5 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 2,9 mln zł).

3.5. Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu

Rok 2013 przyniósł kolejną poprawę wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, mierzonego zgodnie z metodologią EUROSTAT. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2013 r. wyniosła 9 748 tys. osób i w porównaniu do roku poprzedniego zmalała o 380 tys. osób. Tym samym wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wyniósł w 2013 r. 25,8%, i był o 0,9 pp. mniejszy niż w 2012 r. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zmniejszyła się od 2008 r. o 1 743 tys., powodując, że cel wyznaczony w Krajowym Programie Reform, wynoszący 1 500 tys., został osiągnięty. Polska odnotowała najszybszy i największy spadek tego wskaźnika w przekroju całej Unii Europejskiej, co zawdzięcza przede wszystkim poprawie w zakresie jednego ze wskaźników składowych tj. liczby osób dotkniętych pogłębioną deprawacją materialną, która spadła o blisko 2,2 mln w stosunku do 2008 r. (por. wykres poniżej).

Wykres nr 1: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wskaźniki pomocnicze w latach 2008-2013

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych Eurostat.

Przyjęty przez Radę Ministrów 12 sierpnia 2014 r., „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji” jako cel główny wyznacza „zapewnienie trwałości osiągniętego rezultatu i utrzymanie zmniejszenia liczby osób ubogich na poziomie z 2013 r. również w przypadku trudnej sytuacji gospodarczej oraz dalszą redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego”. Innymi słowy, osiągnięcie przez Polskę celu dotyczącego redukcji liczby osób ubogich lub wykluczonych społecznie, nie zmniejsza determinacji do dalszego obniżania tego wskaźnika.

Program obok szeregu działań, które mają przyczynić się do redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego przewiduje również stworzenie systemu monitorowania postępów realizacji wyznaczonych celów Programu. Raporty dotyczące stopnia realizacji poszczególnych priorytetów i działań oraz zawierające dane w zakresie

osiągania wskaźników będą powstawały corocznie. Pierwszy raport za 2015 rok będzie dostępny w czerwcu 2016 roku.

Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jest nadal wyższy niż średnio w UE-28 (24,5% w 2013 r.). Ponadto wzrost ubóstwa skrajnego w Polsce¹³ (z 6,8% w 2012 r. do 7,4% w 2013 r.), w szczególności wśród rodzin wielodzietnych (wśród rodzin z trójką i więcej dzieci stopa ubóstwa skrajnego zwiększyła się z 9,7% w 2012 r. do 10,2% w 2013 r.), wskazuje, że wyzwania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu opisane w Krajowym Programie Reform z 2011 r. pozostają aktualne.

Nadal realizowane są również działania na rzecz ograniczania ubóstwa pracujących. Dzięki wprowadzonym zmianom w zasadach odliczania ulgi na dzieci oraz podwyższeniu kwot ulgi na trzecie i każde kolejne dziecko odnotowano poprawę sytuacji relatywnie mniej zarabiających rodzin z dziećmi oraz rodzin wielodzietnych.

Ponadto, dzięki planowanym zmianom w przyznawaniu świadczeń rodzinnych, część osób, która podejmie pracę zarobkową nie będzie musiała martwić się, że w związku z tym straci prawo do tych świadczeń. Przekroczenie progu dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych spowoduje proporcjonalne zmniejszenie świadczenia w myśl zasady „złotówka za złotówkę”. Działanie to zmniejszy efektywne krańcowe stopy opodatkowania oraz powinno przyczynić się do ograniczenia takich negatywnych zjawisk jak pułapka ubóstwa czy pułapka nisko płatnej pracy.

Równocześnie należy pamiętać, że problem ubóstwa jest silnie powiązany z sytuacją na rynku pracy – wskaźnik ubóstwa lub wykluczenia społecznego jest najwyższy wśród osób bezrobotnych (w 2013 roku wyniósł 56,3 %). Dlatego podejmowane w Polsce działania oprócz obszaru polityki społecznej, chroniącej obywateli w trudnych sytuacjach życiowych, obejmują również wzmocnienie rynku pracy (szczegółowo opisane w części 3.1).

Polityka rodzinna jest obecnie priorytetem w kontekście wyzwań demograficznych i społecznych. Wprowadzenie urlopów rodzicielskich, zapewniających wsparcie dochodowe do końca pierwszego roku życia dziecka wyszło naprzeciw oczekiwaniom rodziców. Niemniej niektóre grupy zawodowe i społeczne nie mogły skorzystać z tego instrumentu. Stąd też ważnym działaniem w nadchodzącym okresie będzie wprowadzenie nowego świadczenia rodzinnego, tj. świadczenia rodzicielskiego, adresowanego do tych osób, które nie mają możliwości skorzystania z zasiłku lub uposażenia macierzyńskiego. Poprawie sytuacji na styku obowiązki opiekuńcze – rynek pracy będą służyły działania na rzecz rozwoju instytucji opiekuńczych i wychowania przedszkolnego dla małych dzieci (szczegółowo opisane w części 3.1).

W perspektywie starzejącego się społeczeństwa, istotne jest podejmowanie działań sprzyjających aktywności społecznej osób starszych. Wykluczenie społeczne seniorów to realny problem, szczególnie w tych miejscach, gdzie brak jest odpowiedniej infrastruktury społeczno-kulturalnej. Konsekwencją przyjętych w 2013 r. „Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020”, które ustanowiły ramy dla działań na rzecz poprawy sytuacji osób starszych w celu godnego starzenia się

---

¹³Ubóstwo skrajne stanowi odsetek gospodarstw domowych pozostających poniżej minimum egzystencji – poziomu wydatków obliczanego corocznie przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Minimum egzystencji uwzględnia jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

w dobrym zdrowiu, jest realizacja Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020. Kolejna edycja konkursu w ramach tego programu zakłada, podobnie jak w latach ubiegłych, włączenie sektora organizacji pozarządowych do działań służących zaangażowaniu seniorów, np. uniwersytetów trzeciego wieku. Ponadto, przyjęty 17 marca 2015 r. Program Wieloletni „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020 będzie wspierał jednostki samorządu terytorialnego w tworzeniu i utrzymaniu Dziennych Domów „Senior-WIGOR”, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu, charakteryzujących się niskimi dochodami lub wysokim odsetkiem seniorów w populacji ogółem lub brakiem infrastruktury pomocy społecznej służącej do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem ich zamieszkania.

W świetle wyników badań „Diagnozy Społecznej” edycja 2011 i 2013, istotnym problemem w Polsce jest niski poziom zaufania wśród obywateli, zarówno do osób w swoim otoczeniu, jak i do szeroko rozumianych instytucji publicznych. Niedostatki kapitału społecznego przyczyniają się do wykluczenia z życia społecznego i obywatelskiego, a w dłuższym terminie mogą mieć niekorzystne przełożenie na gospodarkę, w której poziom kooperacji różnych stron procesu ma wpływ na rozwój, w szczególności innowacyjnych dóbr i usług. Społecznej atrofii próbuje przeciwdziałać Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020, który wspiera inicjatywy na rzecz zaangażowania obywateli w sprawy społeczne i obywatelskie, głównie w społecznościach lokalnych.

Krajowym celem przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu pozostaje utrzymanie osiągniętego w 2013 r. rezultatu w sposób trwały. Polska będzie dążyła do dalszej poprawy wskaźnika osób zagrożonych ubóstwem i/lub deprivacją materialną i/lub żyjących w gospodarstwach domowych o niskiej intensywności pracy, wzmacniając europejski wysiłek na rzecz osiągnięcia celu głównego strategii „Europa 2020”, jakim jest zmniejszenie osób zagrożonych ubóstwem o 20 milionów.

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W 2014 r. Rada Ministrów przyjęła „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który jest dokumentem kierunkowym dla trwałego zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Weszła w życie [nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy](#), która wprowadziła dwa instrumenty sprzyjające aktywizacji zawodowej osób najbardziej oddalonych od rynku pracy – program PAI oraz zlecenie działań aktywizacyjnych. Do końca 2014 r. Programem PAI objęto ponad 700 osób. Wojewódzkie urzędy pracy uruchomiły przetargi w celu wyłonienia agencji zatrudnienia, do których będą kierowane osoby długotrwale bezrobotne.

Uchwalono [ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw](#) ustanawiającą obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne z kilku umów zlecenia, jeśli tytułem ubezpieczenia była objęta dotychczas umowa na kwotę niższą niż minimalne wynagrodzenie. Analogicznie, umowa zlecenia zostanie oskładkowana, jeśli osoba świadczyła również pracę na podstawie umowy o pracę lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, lecz z tych tytułów nie osiągała przynajmniej minimalnego wynagrodzenia. Regulacje wejdą w życie 1 stycznia 2016 r.

Zalecenie 2
Zwalczanie segmentacji rynku pracy przez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia

Prowadzono prace nad [założeniami do ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej](#). Przygotowano dwa warianty projektu założeń. Projekt rozpatrywany był na Komitecie Rady Ministrów w grudniu 2014 r. Z uwagi na skutki finansowe dla finansów publicznych, rozpatrzenie dokumentu zostało odłożone do czasu uzyskania konsensusu między Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Ministerstwem Finansów.

1 listopada 2014 r. [wzrosły kwoty kryteriów dochodowych](#) uprawniających do świadczeń rodzinnych (z 539 zł do 574 zł lub z 623 zł do 664 zł dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Był to drugi etap podwyższania kwot kryteriów dochodowych, wynikający z decyzji Rady Ministrów z 2012 r.

W zakresie [wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych](#) weszły w życie dwie ustawy: ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych podwyższająca kwotę świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów niepełnosprawnych dzieci, stopniowo, do wysokości odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę (netto) w 2016 r. oraz ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, w której określono warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów, w kwocie 520 zł miesięcznie, osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od dnia 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 2014 r. realizowany był również rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, w ramach, którego osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne były uprawnione do dodatkowej pomocy w kwocie 200 zł miesięcznie.

12 sierpnia 2014 r. przyjęto kluczowy program dla [rozwoju sektora ekonomii społecznej](#) – „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej”, który określa główne kierunki wsparcia publicznego dla ustanowienia jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce. Program zakłada m.in. powstanie i utrzymanie 35 tys. miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Realizowano [Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020](#). W 2014 r. Podpisano 848 umów, w tym 692 jednorocznych, 108 dwuletnich i 48 trzyletnich.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, zmieniająca zasady odliczania ulgi na dzieci. Dzięki wprowadzonym zmianom, osoby o niskich dochodach którym zabraknie podatku do odliczenia pełnej kwoty przysługującej ulgi mają prawo do otrzymania kwoty niewykorzystanej ulgi na dzieci do wysokości zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, które podlegają odliczeniu (tzw. tax credit). Dodatkowo oprócz wprowadzenia tego rozwiązania podwyższono kwoty ulgi na trzecie i każde kolejne dziecko o 20% w stosunku do dotychczas obowiązujących kwot (wzrost ulgi na trzecie dziecko z kwoty 1 668,12 zł do kwoty 2 000,04 zł, a na każde kolejne z kwoty 2 224,08 zł do kwoty 2 700 zł). Przepisy mają zastosowanie do dochodów uzyskanych w 2014 r. Wprowadzone zmiany obniżają klin podatkowy dla relatywnie mniej zarabiających rodzin z dziećmi oraz rodzin wielodzietnych, co będzie miało pozytywny skutek dla rynku pracy, a także dla dochodów rodzin, ich konsumpcji prywatnej i w efekcie dla wzrostu gospodarczego. Zmiany wpisują się zatem w cel jakim jest redukcja ubóstwa.

Również od 1 stycznia 2015 r. weszła w życie [ustawa o Karcie Dużej Rodziny](#), która przeniosła realizowany od 2014 r. program dla rodzin wielodzietnych do rangi aktu prawnego wyższego rzędu. Dodatkowo, ustawa wprowadziła zniżki na przejazdy kolejowe: 37% ulgi przy przejazdach publicznym transportem kolejowym na podstawie

biletów jednorazowych oraz 49% ulgi dla posiadaczy biletów miesięcznych dla dorosłych członków rodzin wielodzietnych posiadający Kartę Dużej Rodziny. Rodziny wielodzietne otrzymają również ulgi w opłacie paszportowej: 75% w przypadku dzieci oraz 50% dla rodziców, będą także zwolnione z opłat za wstęp do parków narodowych oraz za wydanie odpisów aktów stanu cywilnego przy staraniu się o przyznanie Karty.

Ponadto w 2015 r. zastosowano **zmienione zasady waloryzacji rent i emerytur** – z procentowej na kwoto-procentową (z gwarantowaną minimalną podwyżką 36 zł miesięcznie). Zmiana zasad waloryzacji spowoduje relatywnie wyższy wzrost najniższych świadczeń, wspomagając sytuację dochodową najuboższych gospodarstw domowych.

Realizowane były ponadto działania ujęte w KPR 2014/2015: (1) wspieranie pieczy zastępczej, (2) pomoc państwa w zakresie dożywiania, (3) zapewnienie funkcji socjalnej szkoły, (4) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży. Biorąc pod uwagę, że działania mają charakter stały lub powtarzalny i nie zaobserwowano wyraźnej zmiany zakresu lub charakteru czynności w stosunku do KPR 2014/2015, działania te nie zostały ujęte w KPR 2015/2016.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Zmiana mechanizmu ustalania wysokości świadczeń rodzinnych (MPiPS)

W przyjętym 24 marca 2015 r. projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych zawarte jest wprowadzenie zmiany mechanizmu ustalania prawa do świadczeń rodzinnych, polegającej na tym, że przekroczenie przez rodzinę progu dochodowego uprawniającego do otrzymania i wypłaty zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie spowoduje automatycznego wycofania świadczeń. W nowym stanie prawnym, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do wyżej wymienionych świadczeń rodzinnych, świadczenia będą wypłacane w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczeń rodzinnych a wysokością dochodu uzyskanego ponad kryterium dochodowe (zgodnie z tzw. zasadą „1 zł za 1 zł”). Celem projektu ustawy jest optymalizacja zasad uzyskiwania świadczeń rodzinnych oraz zwiększenie bodźców do podejmowania aktywności zawodowej poprzez zmniejszenie tzw. pułapki ubóstwa.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych – **II/III kwartał 2015 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **1 stycznia 2016 r.**

Finansowanie

Szacowane skutki finansowe dla budżetu państwa w 2016 r. to wzrost wydatków o 384 mln zł.

Nowe świadczenie rodzicielskie (MPiPS)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, który został przyjęty 31 marca 2015 r. przez Radę Ministrów przewiduje wprowadzenie nowego świadczenia rodzinnego dla rodzin wychowujących dzieci – świadczenia rodzicielskiego w kwocie 1 000 zł miesięcznie, dedykowanego wszystkim tym, którym nie przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia będą więc m.in. bezrobotni, studenci, a także zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych

(w przypadku umów zlecenia lub umów, do których stosuje się przepisy o zleceniu – świadczenie rodzicielskie będzie przysługiwać w przypadku braku uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego, tj. jeżeli nie były opłacane składki na ubezpieczenie chorobowe). Osoby bezrobotne, którym przyznane zostanie świadczenie rodzicielskie, nie tracą statusu osoby bezrobotnej (będzie opłacana za nie składka na ubezpieczenie zdrowotne, a także będą one uprawnione do zasiłku dla bezrobotnych). W celu uniknięcia sytuacji, w której osoba ubezpieczona mogłaby otrzymać zasiłek macierzyński w kwocie niższej niż nowe świadczenie rodzicielskie proponuje się wprowadzenie minimalnej wysokości wypłaty zasiłku macierzyńskiego oraz świadczeń z tytułu urodzenia dziecka w innych systemach niż powszechny system ubezpieczeniowy (dotyczących rolników czy funkcjonariuszy służb mundurowych) i określenie jej w kwocie odpowiadającej świadczeniu rodzicielskiemu, czyli 1 000 zł. Nowe świadczenie rodzicielskie będzie mogło być pobierane przez 12 miesięcy (czyli 52 tygodnie) – co do zasady do ukończenia przez dziecko 1 roku życia – po urodzeniu dziecka (w przypadku ciąży mnogiej przez okres odpowiednio dłuższy – do 71 tygodni, tak jak w przypadku urlopu macierzyńskiego). Prawo do tego świadczenia nie będzie uzależnione od uzyskiwanego dochodu.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw przez Parlament – **II/III kwartał 2015 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **1 stycznia 2016 r.**

Finansowanie

Szacowane skutki finansowe dla budżetu państwa w 2016 r. to ok. 1 249,9 mln zł.

Zmiany w systemie pomocy społecznej (MPiPS)

Celem projektowanych zmian jest podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej przez zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy, który będzie miał większy niż dotychczas wpływ na pokonanie swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmiany w systemie pomocy społecznej mają przyczynić się do tego, aby przyznawane świadczenia, oferowane usługi socjalne, w tym praca socjalna, odpowiadały rzeczywistym potrzebom i możliwościom osób i rodzin, a zastosowane mechanizmy bardziej mobilizująco i aktywizująco wpływały na ich postawy oraz poprawę gotowości aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym współdziałania z lokalnym środowiskiem społecznym.

Od 2015 roku sukcesywnie wdrażane będą usprawnienia w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej poprzez nakierowanie działań na poprawę obsługi klienta.

Harmonogram działań

Dalsze prace nad założeniami do ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Finansowanie

Na obecnym etapie rozważane są różne warianty zmian, w związku z tym nie można określić skutków finansowych.

Przegląd wydatków publicznych na wsparcie rodzin o niskich dochodach (MF i MPiPS)

Ministerstwo Finansów wspólnie z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej i przy dużym wsparciu Banku Światowego prowadzi od początku 2015 r. pilotażowy przegląd wydatków publicznych na wsparcie rodzin o niskich dochodach. Celem przeglądu jest wskazanie najlepszego i najefektywniejszego sposobu wykorzystywania środków publicznych na ten cel.

Harmonogram działań

Przegląd zostanie zakończony w połowie 2015 r. W zależności od wniosków i rekomendacji ich wdrażanie przewidziane jest na lata 2015-2016.

Finansowanie

Wdrożenie rekomendacji nie powinno zmienić wydatków publicznych.

Rozwój sektora ekonomii społecznej (MPiPS)

Przyjęcie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) w 2014 r., było ważnym punktem na drodze do dalszego rozwoju sektora ekonomii społecznej. Obecne i przyszłe działania z tego zakresu będą koncentrować się przede wszystkim na jego wdrożeniu. W celu zapewniania spójności działań różnych podmiotów i instytucji publicznych zostanie powołany Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, złożony z przedstawicieli rządu, jednostek samorządu terytorialnego oraz sektora ekonomii społecznej. Komitet będzie organem doradczym Ministra Pracy i Polityki Społecznej, który oprócz pełnienia funkcji koordynacyjnych, będzie również przedstawiał rekomendacje w zakresie decyzji o charakterze strategicznym dla sektora ekonomii społecznej.

Obecnie podstawowym działaniem jest przeprowadzenie procesu akredytacji ośrodków wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, który ma służyć zapewnieniu, że usługi świadczone przez te ośrodki mają odpowiednio wysoką jakość. Otrzymanie akredytacji pozwoli na ubieganie się przez te instytucje o środki w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Harmonogram działań

- Przeprowadzenie procesu akredytacji instytucji wsparcia ekonomii społecznej – **I kwartał 2015 r. – IV kwartał 2016 r.**
- Podsumowanie pilotażu funduszu pożyczkowego dla przedsiębiorstw społecznych oraz kontynuacja finansowego wsparcia zwrotnego – **IV kwartał 2015 r.**
- Przygotowanie narzędzi kompleksowego monitorowania sektora ekonomii społecznej – **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

W 2015 r. na realizację wszystkich działań związanych z realizacją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej przewidziano wydatki na poziomie ok. 431,3 mln zł, w tym ok. 45,3 mln zł z budżetu państwa i 264,8 mln zł ze środków funduszy europejskich.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MPiPS)

W ramach Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020, w otwartym konkursie ofert dofinansowane mogą być projekty składane przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zakładające m.in.

- wsparcie innowacyjnych projektów i mechanizmów samopomocowych w zakresie przeciwdziałania społecznemu i zawodowemu wykluczeniu,
- działania na rzecz aktywnej integracji, w tym współpracę służb społecznych oraz sektora publicznego i obywatelskiego w zakresie integracji społecznej,
- innowacyjne rozwiązania w obszarze integracji społecznej,
- rozwiązania innowacyjne w zakresie profilaktyki i pracy z rodziną wychowującą dzieci, która jest zagrożona marginalizacją,
- pomoc osobom niepełnosprawnym przez ograniczanie wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych,
- wspieranie osób starszych, podmiotowość społeczną osób starszych w środowisku lokalnym oraz integrację i solidarność międzypokoleniową
- zapewnianie równych szans dla osób i grup dyskryminowanych lub poszkodowanych.

Harmonogram działań

- Ogłoszenie otwartego konkursu ofert w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – **I kwartał 2015 r.** oraz **IV kwartał 2015 r.**
- Podpisanie umów z beneficjentami i rozpoczęcie realizacji projektów – **II kwartał 2015 r.** oraz **I kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Na realizację Programu przeznaczono środki z budżetu państwa w wysokości 60 mln zł w 2015 r. i 60 mln w 2016 r.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MPiPS)

W celu aktywizacji społecznej osób starszych oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu przygotowano Program Wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020, który zakłada wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu i prowadzeniu Dziennych Domów „Senior-WIGOR”. Jednostki samorządu, w szczególności te najuboższe, będą mogły otrzymać dotację na utworzenie lub wyposażenie tych placówek do 80% całkowitego kosztu realizacji zadania (nie więcej niż 250 tys. zł). Przewiduje się, że w roku 2015 w ramach Programu powstanie i zostanie doposażonych ok. 100 placówek.

Program „Senior – WIGOR” jest uzupełnieniem działań realizowanych w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 (ASOS) będący dokumentem implementacyjnym dla Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020 w obszarze aktywność społeczna.

Ruszyła edycja 2015 konkursu z Programu ASOS. Trwa nabór projektów, które powinny wpisywać się w jeden z czterech priorytetów: edukacja osób starszych, aktywność społeczna, promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, partycypacja społeczna osób starszych i usługi społeczne dla osób starszych. Organizacje pozarządowe i inne podmioty uprawnione działające na rzecz osób starszych, mogą uzyskać nawet 200 tys. zł dotacji.

Harmonogram działań

- Ogłoszenie konkursu ofert na wsparcie finansowe jednostek samorządu w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR – **II kwartał 2015 r.**
- Rozstrzygnięcie konkursu ofert i przekazanie dofinansowania – **II kwartał 2015 r.**
- Realizacja projektów dla programu ASOS wybranych w otwartym konkursie ofert – **I – IV kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Na realizację Programu „Senior – WIGOR” w 2015 r. przeznaczono środki z budżetu państwa w wysokości 30 mln zł, a w 2016 r. – 40 mln zł.

Na realizację Programu ASOS w 2015 r. zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości 40 mln zł.

3.6. Działania przyczyniające się do realizacji innych zaleceń Rady UE

Strategiczne działania na rzecz zwiększenia oszczędności kosztowej i efektywności wydatków na ochronę zdrowia (MZ)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 22 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw. Nowe regulacje dotyczą w szczególności trzech obszarów mających zasadnicze znaczenie z punktu widzenia poprawy zabezpieczenia i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej: poprawy standardu opieki nad pacjentem onkologicznym, poprawy zarządzania listami oczekujących na świadczenia zdrowotne oraz zarządzania procesem zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej i poprawy funkcjonowania Narodowego Funduszu Zdrowia.

Poprawie efektywności alokacji środków publicznych w perspektywie krótko- i długoterminowej służyć będzie określenie podstaw prawnych i organizacyjnych oraz narzędzi potrzebnych do przeprowadzania wyceny świadczeń zdrowotnych opartej na danych o rzeczywistych i uzasadnionych kosztach świadczeń. W celu określania taryfy świadczeń zaplanowano w ww. ustawie powołanie, w miejsce Agencji Oceny Technologii Medycznych, Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Natomiast tworzone mapy potrzeb zdrowotnych będą jednym z najważniejszych narzędzi umożliwiających m.in. ustalanie priorytetów i celów długofalowych w zakresie kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej i podstawą do wydawania przez wojewodów opinii o celowości planów inwestycyjnych w ochronie zdrowia.

17 września 2014 r. przez Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju przyjął „Policypaper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe ramy strategiczne”, w którym m.in. zapewniono wdrożenie mechanizmów koordynacji polityki rozwoju w obszarze ochrony zdrowia oraz opisano narzędzia przyczyniające się do osiągnięcia celu, jakim jest: zwiększenie długości życia w zdrowiu, jako czynnika wpływającego na jakość życia i wzrost gospodarczy w Polsce.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Trwają prace nad ustawą o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw. Celem projektowanych zmian jest stworzenie ram prawnych niezbędnych do wdrożenia rozwiązań w obszarze elektronizacji systemu informacji w ochronie zdrowia między innymi w zakresie wprowadzenia elektronicznej recepty, skierowania, zlecenia, telemedycyny, wdrożenia dziedzinowych systemów teleinformatycznych.

Trwają intensywne prace nad ustawą o zdrowiu publicznym. Projektowana ustawa kompleksowo określi zadania z zakresu zdrowia publicznego, sposób ich koordynowania i finansowania. Projekt ustawy o zdrowiu publicznym przewiduje między innymi wzmocnienie działań profilaktycznych kierowanych do osób pracujących, promocję zdrowia w miejscu pracy a także wspieranie działań ukierunkowanych na ograniczenie wpływu czynników ryzyka w miejscu pracy. Zgodnie z ustawą w celu realizacji polityki zdrowia publicznego a także mając na uwadze stan zdrowia społeczeństwa, rozpowszechnienie czynników warunkujących zdrowie oraz efektywność i skuteczność zadań podejmowanych na rzecz poprawy stanu zdrowia i jakości życia Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, Narodowy

Zalecenie 1
Poprawa efektywności
kosztowej wydatków i
ogólnej wydajności
sektora opieki
zdrowotnej

Program Zdrowia. W Narodowym Programie Zdrowia zostaną wskazane między innymi następujące zagadnienia:

- 1) charakterystyka głównych zagrożeń zdrowia, ze wskazaniem obszarów priorytetowych dla zdrowia publicznego, uwzględniających determinanty zdrowia, w tym czynniki biologiczne, społeczne i ekonomiczne;
- 2) cel strategiczny, ukierunkowany na wydłużenie życia społeczeństwa i poprawę jakości życia związanej ze zdrowiem oraz wyrównywanie nierówności społecznych w zdrowiu;
- 3) cele operacyjne służące realizacji celu strategicznego, ukierunkowane na zmniejszenie obciążenia społeczeństwa problemami zdrowotnymi stanowiącymi największe zagrożenie dla zdrowia publicznego;
- 4) zadania służące realizacji celów operacyjnych, dotyczące rozpoznawania, eliminowania lub ograniczenia zagrożeń dla zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, tworzenie warunków ułatwiających prowadzenie prozdrowotnego stylu życia, w tym szczególnie racjonalnego żywienia i regularnej aktywności fizycznej oraz prowadzenie działań w celu redukcji nierówności społecznych w zdrowiu;
- 5) realizatorzy poszczególnych zadań;
- 6) sposób i wskaźniki monitoringu oraz ewaluacji NPZ

Planuje się utworzenie Rady do Spraw Zdrowia Publicznego, pełniącej funkcję opiniotwórczo-doradczą dla Pełnomocnika Rządu do spraw zdrowia publicznego i stanowiącej forum współdziałania w zakresie zdrowia publicznego. W jej skład będą wchodzić przedstawiciele administracji publicznej a także najważniejszych podmiotów biorących udział w działaniach na rzecz zdrowia publicznego, w tym jednostki naukowe. Ponadto w posiedzeniach Rady będą mogli brać udział, również przedstawiciele pracodawców oraz organizacji pozarządowych.

Ponadto rok 2015 będzie pierwszym rokiem realizacji przepisów znowelizowanej 22 lipca 2014 r. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, między innymi w zakresie taryfikacji świadczeń. Następuje oddzielenie funkcji płatnika od procesu wyceny świadczeń.

W 2015 r. planowane jest rozpoczęcie realizacji szeregu inicjatyw ujętych w „Policy paper dla ochrony zdrowia”. Planowane jest wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi (w tym osobami starszymi). W formie projektów konkursowych wspierane będą działania projakościowe dedykowane podmiotom świadczącym podstawową opiekę zdrowotną oraz działania projakościowe dedykowane podmiotom leczniczym, które świadczą szpitalne usługi medyczne.

Ponadto planowane są działania mające na celu wdrożenie do systemu opieki zdrowotnej organizacji opieki koordynowanej (OOK). Przeprowadzony zostanie pilotaż nowej formy organizacji, procesu i rozwiązań technologicznych.

Planowane są także działania na rzecz wsparcia rozwoju kadr medycznych w ramach między innymi projektów finansowanych z PO WER takich jak:

1. Realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenie centrów symulacji medycznej

2. Kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi,
3. Kształcenie specjalizacyjne lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju,

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw przez Radę Ministrów – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o zdrowiu publicznym przez Radę Ministrów – **II/III kwartał 2015 r.**
- Ogłoszenie konkursu w zakresie wsparcia deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi – **II/III kwartał 2015 r.**
- Rozpoczęcie projektu pozakonkursowego (I etap) dot. przygotowania, przetestowania i wdrożenia do systemu opieki zdrowotnej organizacji opieki koordynowanej (OOK) – **II/III kwartał 2015 r.**
- Rozpoczęcie projektów pozakonkursowych dot. programów rozwojowych dla uczelni medycznych – **IV kwartał 2015 r.**
- Rozpoczęcie projektów dot. działań pro jakościowych – **II kwartał 2015 r.**
- Ogłoszenie konkursów dot. kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych – **III kwartał 2015 r.**
- Rozpoczęcie projektów dot. kształcenia specjalizacyjnego lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Przedstawione w ramach harmonogramu działania pozalegisłacyjne realizowane będą w ramach PO WER. Szacunkowa wartość umów o dofinansowanie projektów w ramach osi V wsparcie dla obszaru zdrowia PO WER planowanych do zawarcia w latach 2015-2016 wynosi ok. 1,03 mld zł.

Inwestycje w transport kolejowy (MIIR)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W 2014 r. realizowano projekty infrastrukturalne wynikające z Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych. Równocześnie trwały prace nad aktualizacją programu.

Wg stanu na 31 grudnia 2014 r. dla projektów kolejowych realizowanych w ramach działania 7.1 POIiŚ zawarto 72 umowy o dofinansowanie o wartości 33,9 mld zł (18,26 mld zł dofinansowania, co stanowi ponad 97% alokacji dla przedmiotowego działania. Beneficjentom przekazano 5,9 mld zł dofinansowania UE (tj. ponad 31%). Wydatki wykazane przez beneficjentów osiągnęły poziom 15,2 mld zł (w tym 7,9 mld zł w części kwalifikowanej do refundacji, co stanowi 42,3% alokacji. W okresie styczeń – grudzień 2014 r. nakłady PKP PLK S.A. w ramach projektów POIiŚ wyniosły 5,68 mld zł tj. o ponad 2 mld zł więcej niż w całym 2013 r.

W PKP PLK S.A. dokonano szeregu zmian w zakresie nadzoru nad realizacją projektów oraz przygotowania projektów, w tym m.in.:

- wprowadzono zmiany organizacyjne w Centrum Realizacji Inwestycji, które jest odpowiedzialne za nadzór nad przygotowaniem i realizacją inwestycji,

Zalecenie 5
Zapewnienie skutecznej realizacji projektów inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa i poprawa zdolności administracyjnych w tym sektorze

- wdrożono metodykę zarządzania projektami PMB. Jej głównym zadaniem jest realizacja inwestycji zgodnie z: wyznaczonym zakresem, oszacowanym budżetem, opracowanym harmonogramem oraz zakładaną jakością.

Wprowadzono zmiany prawne ułatwiające inwestycje w kolejnictwie. Dzięki ustawie z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, która weszła w życie 7 sierpnia 2014 r. nastąpiło usprawnienie procedur służących realizacji inwestycji infrastrukturalnych i taborowych w transporcie kolejowym przez: usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w stosowaniu przepisów ustawy oraz zmianę formy składania do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego dokumentacji niezbędnej do uzyskania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdów kolejowych z papierowej na elektroniczną.

Ponadto 25 lutego 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw. Ustawą wprowadzono następujące zmiany:

- możliwość ustanowienia czasowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości przez ich właścicieli lub użytkowników wieczystych;
- możliwość nieodpłatnego zajęcia terenu wód płynących lub pasa drogowego, na czas realizacji inwestycji kolejowych oraz obowiązków wypłaty odszkodowań za spowodowanie ewentualnych szkód podczas procesu inwestycyjnego;
- uproszczenie procedury zawiadamiania o wszczęciu postępowania o ustaleniu lokalizacji inwestycji – w przypadku nieruchomości o nieregulowanym stanie prawnym;
- skrócenie terminu na wydanie pozwolenia na budowę w zakresie realizacji inwestycji kolejowych – do 45 dni od złożenia wniosku o wydanie decyzji.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

W 2015 r. realizowane będą projekty infrastrukturalne wynikające z Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015. Równocześnie planowana jest aktualizacja WPIK oraz przyjęcie nowego programu wieloletniego dla inwestycji kolejowych do roku 2023. Będzie on obejmował wydatki na inwestycje kolejowe PKP PLK SA m.in. współfinansowane w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.

W 2015 r. planowany jest dalszy wzrost nakładów PKP PLK S.A. w ramach projektów POiŚ do ok. 6,5 mld zł oraz dalsze przyśpieszenie wydatkowania środków, co pozwoli na usprawnienie wnioskowania o środki UE a co za tym idzie zmniejszy ryzyko utraty środków.

Harmonogram działań

- Wdrażanie projektów zgodnie z harmonogramem przyjętym w „Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2015”
- Przewidywany termin przyjęcia Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2023 (projektowana nazwa *Krajowy Program Kolejowy 2014 - 2023 r.*) – **III kwartał 2015 r.**
- Aktualizacja dokumentu operacyjnego „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku” – **IV kwartał 2015r.**

Finansowanie

Wieloletni Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015

2015			2016		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
6 979 547,6	1 208 737	5 464 375	6 256 812	1 734 467	4 522 345

W wydatkach sektora finansów publicznych uwzględniono środki z Funduszu Kolejowego (w 2015 r. 306 mln zł).

Oprócz środków publicznych inwestycje finansowane są środkami własnymi PKP PLK S.A. z emisji obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa i kredytami z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Obecny WPIK poza projektami planowanymi do zgłoszenia do konkursu w ramach CEF oraz projektami objętymi fazowaniem, nie uwzględnia projektów nowej perspektywy finansowej UE.

Działania na rzecz zwiększenia zasięgu łączności szerokopasmowej (MAC)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

Pomiędzy rokiem 2011 a 2013 odsetek gospodarstw domowych w zasięgu dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s wzrósł z 36,8 % do 49%.

Wspierano budowę sieci szerokopasmowych – do końca 2014 r. w ramach 14 tzw. dużych projektów budowy Regionalnych Sieci Szerokopasmowych w ramach 5 projektów PO RPW oraz 9 projektów regionalnych programów operacyjnych zawarto umowy o wartości ok. 4,9 mld zł, z czego środki EFRR wynoszą ok. 3,2 mld zł. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 zawarto 13 umów na kwotę ok. 7,3 mln zł, z czego środki EFRROW wynoszą ok. 6,5 mln zł.

Ponadto prowadzono prace nad opracowaniem krajowego planu działań w zakresie interwencji publicznej dot. infrastruktury szerokopasmowej oraz Kodeksu Dobrych Praktyk dla jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wsparcia inwestycji szerokopasmowych. Przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

5 grudnia 2014 r. zatwierdzono Program Operacyjny Polska Cyfrowa (PO PC), którego jednym z celów jest wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

W 2015 roku kontynuowane będą inwestycje współfinansowane w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działania 8.3 i 8.4 (2007-2013). Łącznie w wyniku realizacji projektów finansowanych z powyższych programów powstanie ponad 56 tys. km infrastruktury szerokopasmowej.

Równocześnie rozpoczęte zostaną projekty w ramach środków unijnych na lata 2014-2020, w tym w ramach PO PC. Pomoc zostanie skierowana przede wszystkim do przedsiębiorców telekomunikacyjnych i będzie ona polegała na wsparciu projektów w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci infrastruktury telekomunikacyjnej zapewniających głównie szerokopasmowy dostęp do szybkiego Internetu, tj. o parametrach 30 Mb/s i więcej. Wsparcie oraz jego wysokość będą

Zalecenie 5
Przyspieszenie starań na rzecz zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej

zależne od zidentyfikowanych na danym obszarze potrzeb inwestycyjnych, wynikających z uwarunkowań poszczególnych obszarów, w tym szczególnie z wieloaspektowej (tj. obecność infrastruktury, dostępność usług, gęstość zaludnienia, typ zabudowy, ukształtowanie terenu, itp.) oceny ekonomicznej opłacalności inwestycji.

Harmonogram działań

- Przeprowadzenie analiz możliwości wdrożenia rozwiązań umożliwiających modernizację instalacji telekomunikacyjnych w istniejących budynkach wielorodzinnych, możliwości wprowadzenia obowiązku przygotowania i udostępnienia przyłącza telekomunikacyjnego do budynku, narzędzi umożliwiających współkorzystanie z infrastruktury i nieruchomości publicznych – **IV kwartał 2015 r.**
- Przeprowadzenie analiz możliwości wykorzystania obowiązującej regulacji PPP w inwestycjach w sieci telekomunikacyjne, kosztów i możliwości wprowadzenia obowiązku publikacji i uzgadniania planów inwestycyjnych w twardą infrastrukturę (drogi, woda, kanalizacja) – **do końca 2015 r.**
- Opracowanie krajowego planu działań w zakresie interwencji publicznej dotyczącej rozwoju infrastruktury szerokopasmowej – **II/III kwartał 2015 r.**
- Opracowanie Kodeksu Dobrych Praktyk w zakresie instalacji telekomunikacyjnych w budynkach wielorodzinnych oraz Kodeksu Dobrych Praktyk dla jst w sprawie wsparcia inwestycji szerokopasmowych – **II/III kwartał 2015 r.**
- Realizacja projektów infrastrukturalnych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013: RPO, PROW, PO IG, PO RPW – **do końca 2015 r.**
- Planowane ogłoszenie konkursów w ramach I osi PO PC – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

W ramach Program Operacyjny Polska Cyfrowa na powszechny dostęp do szybkiego Internetu (I oś priorytetowa) przeznaczone zostanie ok. 1 mld euro.

Poprawa gospodarki odpadami (MŚ)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

1 lutego 2015 r. weszła w życie większość przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. W ustawie uwzględniono wiele uwag przedstawicieli samorządów, podmiotów zajmujących się odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz mieszkańców, a także niektóre rekomendacje Zespołu do spraw analizy wdrażania ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co powinno przyczynić się do polepszenia funkcjonowania nowego systemu. Wśród zmian o kluczowym charakterze wskazać należy przede wszystkim:

- wprowadzenie maksymalnych stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (dotyczy stawek opłat, które mieszkańcy muszą płacić gminie za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych),
- wprowadzenie obowiązku wskazywania przez gminy w przetargu na odbieranie lub w przetargu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych instalacji (w szczególności regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych), do których podmiot wyłoniony w przetargu ma obowiązek zawieźć odpady komunalne,

- wprowadzenie obowiązku ustanowienia przynajmniej jednego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) o charakterze stacjonarnym, przy czym gmina będzie obowiązana utworzyć co najmniej jeden taki punkt samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami,
- określenie minimalnej częstotliwości odbierania odpadów komunalnych przez gminę.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

W 2015 r. podejmowane będą działania legislacyjne, planistyczne i edukacyjne na rzecz wdrożenia hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w tym w szczególności w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.

Po dokonaniu analizy sprawozdań z realizacji dotychczasowych wojewódzkich planów gospodarki odpadami, z uwzględnieniem sprawozdania z realizacji Krajowego planu gospodarki odpadami (Kpgo) oraz prac nad nowelizacją dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami przeprowadzona zostanie aktualizacja Kpgo.

Do końca 2015 roku wydane zostanie szereg aktów wykonawczych w obszarze gospodarki odpadami. Zmienione zostaną rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wydane zostanie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska, którym podwyższone zostaną opłaty dla strumieni odpadów, które powinny być poddane recyklingowi.

Opracowane zostaną zasady i zakres audytu w przedsiębiorstwach oraz program akredytacyjny dla audytorów, którzy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi będą przeprowadzać audyty przedsiębiorców przetwarzających odpady opakowaniowe oraz wywożących poza terytorium kraju odpady opakowaniowe do ich przetworzenia.

Realizacji zasad gospodarki odpadami sprzyjać będzie ponadto wsparcie udzielane w ramach programu NFOŚiGW Racjonalna gospodarka odpadami Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów, Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami, Część 3) Modernizacja stacji demontażu pojazdów, Część 4) Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Harmonogram działań

- Opracowanie wytycznych dla sporządzenia planów gospodarki odpadami – **II kwartał 2015 r.**
- Aktualizacja Krajowego planu gospodarki odpadami – **IV kwartał 2015 r.**
- Zmiana i wydanie wymienionych powyżej rozporządzeń – **IV kwartał 2015 r.**
- Opracowanie zasad i zakresu audytu oraz programu akredytacyjnego dla audytorów – **IV kwartał 2015 r.**
- Zorganizowanie eksperckich spotkań z jednostkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorcami oraz przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej upowszechnienia informacji nt. konieczności i potrzeby podwyższenia stawek opłat za składowanie odpadów – **IV kwartał 2015 r.**

- Aktualizacja wojewódzkich planów gospodarki odpadami wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi – **IV kwartał 2016 r.**

Finansowanie

Zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi nie będą miały wpływu na wydatki budżetu państwa, w którym nie przewidziano środków na finansowanie działań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Mogą natomiast spowodować zwiększenie wydatków z budżetów gmin, jednak to potencjalne zwiększenie wydatków powinno zostać sfinansowane poprzez zwiększenie dochodu z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W ustawie zawarto mechanizm sprzęgający wysokość kosztów ponoszonych przez gminy na funkcjonowanie systemu z głównym źródłem finansowania tego systemu, jakim są opłaty za gospodarowanie odpadami. Ponadto możliwe jest dofinansowywanie systemu ze środków NFOŚiGW. Koszty opracowania wytycznych i innych dokumentów zostaną pokryte ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Budżet na realizację celu programu NFOŚiGW – Racjonalna gospodarka odpadami wynosi do ok. 3,56 mld zł w całym okresie funkcjonowania programu (do 2023 r.), w tym dla bezzwrotnych form dofinansowania – do ok. 1,12 mld zł i dla zwrotnych form dofinansowania – do ok. 2,44 mld zł.

Uproszczenie wymogów dotyczących pozwoleń na budowę (MiiR)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W 2014 r. trwały prace rządowe i parlamentarne nad ustawą o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, która została uchwalona 20 lutego 2015 r. Podstawowym celem nowelizacji jest uproszczenie i skrócenie procesu budowlanego dla większości inwestycji realizowanych na podstawie prawa budowlanego. Nowelizacja wprowadza m.in. szerszy katalog obiektów budowlanych „na zgłoszenie”, „zgłoszenie z projektem budowlanym” oraz „bez zgłoszenia i bez pozwolenia”. Ponadto odstąpiono od części obowiązków, które do tej pory obciążały inwestora (np. obowiązek zgłoszenia o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych) oraz skrócono terminy, w jakich administracja publiczna musi podjąć działania (np. czas oczekiwania na tzw. „milczącą zgodę na użytkowanie” skrócono z 21 do 14 dni), wprowadzono możliwość wystąpienia z wnioskiem o umorzenie lub rozłożenie na raty opłaty legalizacyjnej za dokonanie samowoli budowlanej oraz uproszczono formalności dotyczące projektu budowlanego.

Równocześnie trwały prace Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego nad opracowaniem kodeksu urbanistyczno-budowlanego, których celem jest radykalne usprawnienie procesów inwestycyjnych, przy zachowaniu ochrony ładu przestrzennego i dziedzictwa kulturowego. Z uwagi na konieczność przyspieszenia prac, Komisja zajmie się przede wszystkim opracowaniem części budowlanej kodeksu, uwzględniającej zmiany wynikające z nowelizacji ustawy – Prawo budowlane.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Zmiany wprowadzone nowelizacją Prawa budowlanego przyczynią się do uproszczenia i skrócenia procesu budowlanego, tym samym są wypełnieniem Zalecenia dotyczącego uproszczenia wymogów dotyczących pozwoleń na budowę.

Zalecenie 6
Podjęcie dalszych działań na rzecz poprawy otoczenia biznesu przez uproszczenie wymogów dotyczących pozwoleń na budowę

Harmonogram działań

- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **II/III kwartał 2015 r.**
- Przedstawienie projektu kompleksowej regulacji procesu inwestycyjno-budowlanego –**II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Nowelizacja ustawy – Prawo budowlane nie wywoła skutków w obszarze finansów publicznych.

Poprawa funkcjonowania administracji celnej i podatkowej (MF)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

Z dniem 11 maja 2014 r. weszły w życie zmiany zawarte w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw.

W ramach powyższej ustawy wprowadzono następujące rozwiązania:

- Portal Podatkowy – system teleinformatyczny, który będzie służył upowszechnieniu aktualnych i bieżących informacji podatkowych, dotyczących zmian w przepisach, obowiązujących wykładni przepisów i innych informacji o charakterze ogólnym oraz informacji dedykowanej konkretnemu podatnikowi;
- wprowadzenie możliwości wystąpienia przez organ podatkowy o wyrażenie stałej zgody na doręczanie pism w formie elektronicznej;
- wprowadzenie możliwości elektronicznego wglądu w akta sprawy (planowane uruchomienie z końcem września 2015 r. dla ułatwienia spraw z zakresu podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej);
- dopuszczenie stosowania elektronicznych kopii dokumentów papierowych uwierzytelnionych przez wnoszącego pismo jako jego załączników;
- dopuszczenie formy elektronicznej dla udzielenia pełnomocnictwa, wezwania na rozprawę, złożenia wyjaśnień lub zeznań w postępowaniu podatkowym, sporządzenia przez urzędnika adnotacji służbowej.

15 stycznia 2015 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw. Uregulowania zawarte w nowelizacji umożliwiają m.in.:

- skonsolidowanie na poziomie województwa procesów pomocniczych realizowanych w izbach i urzędach skarbowych, przekształcenie izby i podległych urzędów skarbowych w jedną jednostkę budżetową stanowiącą także urząd w rozumieniu ustawy o służbie cywilnej oraz zapewnienie większej elastyczności wykorzystania zasobów kadrowych urzędów skarbowych i izb skarbowych, a także wzmocnienie systemu obsługi i wsparcia podatników i wzmocnienie funkcji analizy ryzyka;
- uproszczenie audytu przedsiębiorcy ubiegającego się o zezwolenie lub świadectwo na obrót towarami z zagranicą, a także wprowadzenie instytucji monitorowania (zamiast dotychczasowej kontroli) posiadaczy zezwoleń lub świadectw na prowadzenie obrotu z zagranicą wydanych w postępowaniu audytowym, jako formie współpracy Służby Celnej z wiarygodnymi podmiotami;
- scentralizowanie poboru należności celnych podatkowych i innych przez wprowadzenie jednego okienka rozliczeniowego, poprzez wyznaczenie dyrektora tylko jednej izby celnej do rozliczania należności celnych, podatkowych i innych. Oznacza to, że wpłaty będą dokonywane na konto jednej

Zalecenie 1
Poprawienie
skuteczności
administracji
podatkowej

Zalecenie 6
Obniżenie kosztów
przestrzegania
przepisów
podatkowych

izby celnej. Rozwiązanie to umożliwi szybsze rozliczenie przedsiębiorców i podatników, a tym samym redukcję kosztów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;

- wyznaczenie dyrektora tylko jednej izby celnej do wykonywania zadań wierzyciela. Rozwiązanie to przyspieszy załatwianie spraw i usprawni komunikację między dłużnikiem a wierzycielem. Postępowanie wierzycielskie będzie mniej uciążliwe i zbiurokratyzowane wobec zobowiązanego.

Większość znowelizowanych przepisów weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. Centralizacja zadań z zakresu finansów i księgowości oraz obsługi wierzyciela w Służbie Celnej nastąpi od dnia 1 lipca 2015 r., z chwilą wdrożenia Zintegrowanego Systemu Poboru Należności i Rozrachunków z UE i Budżetem ZEFIR2.

W ramach programu e-Podatki prowadzono działania legislacyjne i organizacyjne mające na celu powstanie centrów kompetencyjnych obsługujących daną grupę interesariuszy administracji podatkowej.

W celu ułatwienia podatnikom wypełniania zobowiązań wobec państwa (tax compliance) i zwiększenia skuteczności administracji podatkowej, w kwietniu 2014 r. ogłoszono Program działań zwiększających stopień przestrzegania przepisów podatkowych i poprawiających efektywność administracji podatkowej w latach 2014 - 2017 (dalej Program podatkowy).

W grudniu 2014 r., zgodnie z Zarządzeniem Ministra Finansów nr 62 z 5 grudnia 2014 r. został powołany Zespół do spraw poprawy jakości obsługi podatników oraz efektywności działania służb podatkowych i celnych. W ramach prac Zespołu monitorowane są dokumenty o charakterze organizacyjnym/normatywnym, a także podejmowane inicjatywy, pod kątem skutków, jakie za sobą niosą w zakresie obsługi klientów (podatników) oraz efektywności działania poszczególnych służb. Określane są także kierunki strategiczne oraz priorytety we wskazanym obszarze.

Realizowane są również w trybie ciągłym działania informacyjno-edukacyjne kierowane do podatników mające na celu przybliżenie wiedzy z zakresu prawa podatkowego i zwiększenie zgodnego z przepisami wypełniania zobowiązań podatkowych. Do najważniejszych kampanii informacyjnych należą: „Szybki PIT 2015”, „Weź paragon” i „Z naszych podatków dla nas”. Tematyka finansów publicznych, w tym zagadnień podatkowych została uwzględniona również w nieodpłatnym podręczniku do matematyki przygotowywanym dla drugiej klasy szkoły podstawowej. W ramach dalszych prac planowane jest wprowadzenie elementów wiedzy o systemie podatkowym do podręczników klasy II i III szkoły podstawowej przygotowywanych przez MEN.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Planuje się, że w 2015 r. zrealizowanych zostanie kolejnych 17 działań zawartych w Programie podatkowym.

W ramach programu e-Podatki, zostanie uruchomiony i będzie stopniowo rozwijany Portal Podatkowy Ministerstwa Finansów – w połowie marca 2015 r. uruchomiona została usługa wstępnego wypełniania zeznań rocznych (w pierwszym etapie PIT 37) przez administrację podatkową na podstawie informacji otrzymanych od pracodawców. Natomiast z końcem września 2015 r., w części dla zalogowanych użytkowników, uruchomiona zostanie funkcjonalność portalu umożliwiająca załatwienie spraw z zakresu podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych

oraz zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej. Od 1 maja 2015 r. na Portalu Podatkowym będzie dostępna usługa *Sprawdź podmiot VAT*. Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą będą mogli sprawdzić, czy ich kontrahenci są czynnymi podatnikami VAT.

W ramach Programu e-Cło, zostanie uruchomiona Platforma Usług Elektronicznych Służby Celnej (PUESC), która stanowi pojedynczy punkt dostępu do e-usług Służby Celnej. Na PUESC systematycznie będą osadzane kolejne usługi dla Klientów Służby celnej, w tym przedsiębiorców. Docelowo PUESC stanie się jedynym punktem dostępu do e-usług Służby Celnej – m.in. tranzytu, eksportu, importu, przemieszczenia w akcyzie.

Obecnie systemy Służby Celnej (CELINA, NCTS, ECS itd.) wykorzystują różnorodne kanały komunikacji. W roku 2015 nastąpi proces ujednoczania tego obszaru w oparciu o PUESC. Zakres korzystania z PUESC klient będzie mógł spersonalizować zgodnie ze swoimi potrzebami w oparciu o usługę e-Klienta.

Kontynuowane będą prace nad nowelizacją Ordynacji podatkowej oraz nad ustawą o administracji podatkowej.

W ramach nowelizacji Ordynacji podatkowej przewiduje się wprowadzenie rozwiązań przyczyniających się do rozwoju usług elektronicznych w kontaktach organ – podatnik, które również uprościć postępowanie podatkowe. Wśród projektowanych rozwiązań znajduje się:

- pełnomocnictwo ogólne w procedurze podatkowej, które będzie mogło być składane w formie elektronicznej do centralnego rejestru;
- informatyzacja Rejestru Zastawów Skarbowych - rejestr ma być prowadzony w formie elektronicznej i będzie dostępny dla każdego;
- informatyzacja kontroli ksiąg podatkowych (Jednolity Plik Kontrolny – Standard Audit File);
- doręczanie pism profesjonalnym pełnomocnikom wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- wyznaczanie jednego organu podatkowego w sprawach dotyczących podmiotów pozostających w zakresie właściwości miejscowej różnych organów;
- ujednoczenie właściwości miejscowej w podatku od towarów i usług oraz w podatkach dochodowych;
- wprowadzenie „grupowego” wniosku o interpretację podatkową oraz racjonalizacja procedury interpretacji, polegająca na niewydawaniu interpretacji indywidualnej, jeśli miałyby być zgodna z interpretacją ogólną.

Zasadniczym celem projektowanej ustawy o administracji podatkowej jest stworzenie systemu zapewnienia obsługi i wsparcia podatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych poprzez:

- zapewnienie obsługi podatnika w centrum obsługi oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej, asystenta podatnika przysługującego mikroprzedsiębiorcom przez pierwszych 18 miesięcy prowadzenia działalności (Centra Obsługi Podatnika, asystent podatnika),
- określenie w przepisach rozporządzenia katalogu kategorii podatników, którzy będą obsługiwani przez tzw. wyspecjalizowane urzędy skarbowe umożliwiając tym jednostkom skoncentrowanie się wyłącznie na obsłudze największych podmiotów budujących potencjał gospodarczy państwa,

- wprowadzenie zmian organizacyjnych obejmujących m.in. wprowadzenie możliwości elastycznego reagowania na potrzeby podatników i płatników obsługiwanych przez wyspecjalizowane urzędy skarbowe, ustanowienie Biura Krajowej Informacji Podatkowej,
- stworzenie warunków prawnych umożliwiających wymianę informacji bezpośrednio pomiędzy jednostkami administracji podatkowej oraz administracji publicznej poprzez utworzony Centralny Rejestr Danych Podatkowy.

Ponadto prace kontynuować będzie Komisja Kodyfikacyjna Ogólnego Prawa Podatkowego – efektem jej pracy w 2015 r. ma być opracowanie kierunkowych założeń do nowej ustawy Ordynacja Podatkowa. W nowej Ordynacji Podatkowej zawarty będzie m.in. katalog praw i obowiązków podatnika. Celem będzie jasne wyartykułowanie praw przysługujących obywatelom, ochrona pozycji podatnika i wskazanie urzędowi przejrzystych wytycznych postępowania.

Harmonogram działań

- Planowany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw – **II kwartał 2015 r.**
- Planowany termin wejścia w życie – **1 stycznia 2016 r.**
- Planowany termin przyjęcia ustawy przez Parlament ustawy o administracji podatkowej – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin wejścia w życie – **1 stycznia 2016 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia kierunkowych założeń zmian przez Radę Ministrów do nowej ustawy Ordynacja Podatkowa – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Szacowane na 2015 r. skutki finansowe wdrożenia Programu podatkowego wyniosą 727,5 mln zł, skutki na 2016 r. są szacowane na 5004,1 mln zł. Wskazane kwoty dotyczą oszczędności dla podatników i administracji podatkowej i nie oznaczają automatycznie przyrostu dochodów budżetu państwa.

Zmiana ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw, w obszarze dotyczącym Służby Celnej spowoduje w latach 2015-2016 koszt dla budżetu państwa w wysokości po 330 tys zł.

Zmiany objęte projektem ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa tj.:

- elektroniczna kontrola podatkowa i skarbowa – spowodują zwiększenie dochodów budżetowych na kwotę około 200 mln zł w 2016 r., około 300 mln zł w 2017 r. i w latach następnych,
- elektroniczne doręczanie pism pełnomocnikom zawodowym spowoduje zmniejszenie wydatków budżetowych od 2016 r. o ok. 1,96 mln zł.

Zmiany objęte projektem ustawy o administracji podatkowej nie spowodują zmniejszenia dochodów podmiotów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jak również nie spowodują zwiększenia wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, natomiast w dłuższej perspektywie przyczynią się do oszczędności środków budżetowych.

Poprawa otoczenia biznesu (MG/MS/MF)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

1 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwianiu wykonywania działalności gospodarczej. Zmiany są kontynuacją trzech wcześniejszych inicjatyw o charakterze deregulacyjnym, w ramach których dokonano już łącznie 284 zmian w zakresie 109 ustaw. Wśród zmian wprowadzonych ustawą znalazły się ułatwienia w odprawach w portach morskich, prawa podatkowego oraz ograniczenia obowiązków informacyjnych.

1 grudnia 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W wyniku wprowadzonych zmian o około 17 dni (z ok. 25 dni do 7 dni) skrócony został czas oczekiwania przez podmiot na możliwość rozpoczęcia wykonywania działalności (w tym działalności gospodarczej). Działanie nowopowstającego podmiotu ograniczy się wyłącznie do obowiązku złożenia wniosku o wpis podmiotu do Krajowego Rejestru Sądowego. Informacje o podmiocie zawarte w KRS będą stanowić podstawowy pakiet danych, z których korzystać będą inne instytucje – urząd skarbowy, GUS i ZUS i na tej podstawie nadany zostanie także identyfikator podatkowy NIP oraz numer identyfikacyjny Regon. Ponadto ograniczony został obowiązek zgłoszeniowy.

Ponadto 15 stycznia 2015 r. weszła w życie część z przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, co oznacza dla przedsiębiorców odbiurokratyzowanie dotychczas istniejących wymogów związanych z zakładaniem, jak i funkcjonowaniem spółek prawa handlowego. Nowelizacja Kodeksu spółek handlowych umożliwiła przedsiębiorcom, podobnie jak w przypadku zawiązania i rejestracji spółki z o.o., rejestrację spółki jawnej oraz spółki komandytowej on-line przy wykorzystaniu wzorca umowy.

9 września 2014 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy Prawo restrukturyzacyjne. Głównym założeniem projektu jest wprowadzenie skutecznych instrumentów pozwalających na przeprowadzenie restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika i zapobieżenie jego likwidacji, przy maksymalnej ochronie wierzycieli. Projekt ustawy przewiduje również przeprowadzanie działań sanacyjnych zmierzających do przywrócenia dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością zdolności do wykonywania zobowiązań. Postępowanie restrukturyzacyjne będzie autonomiczne wobec postępowania upadłościowego oraz wprowadzona zostanie zasada subsydiarności postępowania upadłościowego. Ustawa będzie praktyczną realizacją programu „Polityka Nowej Szansy”. Przewidywana jest pełna informatyzacja postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych dzięki utworzeniu Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości, który zapewni usprawnienie komunikacji między uczestnikami i sądem. 7 stycznia 2015 r. Rada Ministrów przyjęła założenia do projektu ustawy o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów.

5 września 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, którą implementowano opcję z dyrektywy ws. rachunkowości (2013/34/UE) pozwalającą na wyodrębnienie grupy jednostek mikro i zawężenie ich obowiązków sprawozdawczych do minimum określonego tą dyrektywą. Jednostki mikro mają możliwość sporządzania bilansu oraz rachunku zysków i strat w maksymalnie skróconym formacie, nie muszą sporządzać informacji dodatkowej pod

warunkiem ujawnienia jedynie minimalnych informacji oraz mogą skorzystać ze zwolnienia ze sporządzania sprawozdania z działalności. Ponadto rozszerzono katalog jednostek mikro o inne formy prawne nieobjęte ww. dyrektywą.

W marcu 2015 r. Komitet Standardów Rachunkowości (KSR) działający przy Ministrze Finansów zakończył prace koncepcyjne nad zbliżeniem prawa bilansowego z prawem podatkowym i przekazał wypracowane rekomendacje Radzie Konsultacyjnej Prawa Podatkowego przy Ministrze Finansów. Ewentualne wdrożenie propozycji KSR do przepisów prawnych może skutkować istotnym uproszczeniem otoczenia regulacyjnego w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorców.

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

W 2015 r. na podstawie przepisów Prawo restrukturyzacyjne (w zakresie przepisów o pomocy publicznej) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa w sprawie pomocy publicznej udzielanej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców, opracowany zostanie program pomocowy na ratowanie i restrukturyzację dla podmiotów z sektora MŚP. Program pomocowy jest jednym z zasadniczych komponentów programu rozwoju pn.: „Polityka Nowej Szansy” (PNS). Zgodnie z zapisami PNS małe i średnie przedsiębiorstwa w ramach programu pomocowego będą mogły skorzystać ze wsparcia finansowego na ratowanie i restrukturyzację oraz restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych (wyłącznie w ramach postępowania sanacyjnego).

Prowadzone będą prace nad ustawą o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów. Zgodnie z przyjętymi przez Radę Ministrów założeniami przewiduje się zwiększenie popularności mediacji przez zachęty o charakterze ekonomicznym, np. zwolnienie od opłaty sądowej wniosków o zatwierdzenie ugody pozasądowej zawartej przed mediatorem, możliwość zwolnienia od kosztów mediacji sądowej osób ubogich. Ponadto planowane jest również wprowadzenie systemu usprawnień w procesie cywilnym takich jak: ułatwienie wyboru mediatora z publicznie dostępnej listy mediatorów stałych, czy jak najszybsze przekazywanie danych kontaktowych stron mediatorowi.

Rada Ministrów w marcu 2015 r. przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości, która implementuje w całości dyrektywę ws. rachunkowości (2013/34/UE) i której głównym celem jest wprowadzenie tzw. uproszczonego reżimu sprawozdawczego dla małych jednostek (m.in. uproszczone elementy sprawozdania finansowego, minimalny zakres informacji dodatkowej, zwolnienie ze sporządzania sprawozdania z działalności, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych). Ponadto kategorią małych jednostek objęto (analogicznie jak w przypadku jednostek mikro) także inne formy prawne nieobjęte ww. dyrektywą.

W związku z kierunkiem zmian w zakresie uproszczeń w rachunkowości projekt ustawy przewiduje dodatkowe – niewynikające z dyrektywy – uproszczenia dla wybranych jednostek polegające na możliwości: klasyfikowania umów leasingu w sposób uproszczony, tj. według zasad określonych w przepisach podatkowych; odstąpienia do ustalania aktywów i tworzenia rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego; niestosowania rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy – Prawo restrukturyzacyjne – **II kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin wejścia w życie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne – **I/II 2016 r.**
- Opracowanie projektu programu pomocowego – **II kwartał 2015 r.**
- Notyfikowanie programu pomocowego przez KE – **III/IV kwartał 2015 r.**
- Wdrażanie programu – **2016-2020 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów – **II/III kwartał 2015 r.**
- Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy zmieniającej ustawę o rachunkowości transponującej dyrektywę 2013/34/UE – **III kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Szacuje się, że ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej może przynieść korzyści dla budżetu w wysokości ok. 133 mln zł w roku 2015 oraz ok. 147 mln zł w roku 2016.

Deregulacja zawodów (MS)

Główne działania podjęte od kwietnia 2014 r.

W 2014 r. kontynuowane były działania mające na celu zmniejszenie liczby zawodów, których wykonywanie jest uwarunkowane spełnieniem wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w przepisach prawa. Wprowadzanie zmian prawnych podzielono na trzy transze.

9 maja 2014 r. uchwalona została ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (II tranza zmian), w ramach której zderegulowano 96 zawodów. 10 sierpnia 2014 r. weszła w życie większość przepisów ww. ustawy, natomiast 10 grudnia 2014 r. weszły w życie zmiany dotyczące zawodów związanych z koleją i metrem, natomiast 1 stycznia 2015 r. obejmujące zawód biegłego rewidenta.

Trwały prace parlamentarne nad ustawą o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (III tranza deregulacji).

Główne działania zaplanowane na lata 2015-2016

Kontynuowane będą prace parlamentarne nad III transzą deregulacji, w ramach których planowana jest deregulacja 101 zawodów. Deregulacja obejmie takie zawody jak: rzecznik patentowy, tłumacz przysięgły, makler papierów wartościowych, doradca inwestycyjny, zawody związane z geologią i górnictwem, muzealnik, czy inżynier pożarnictwa. Wejście w życie ustawy zakończy główne działania mające na celu zrealizowanie zalecenia dotyczącego liberalizacji dostępu do usług świadczonych w ramach wolnych zawodów.

Następnie podejmowane będą działania związane z monitorowaniem efektów reformy. W 2015 r. planowana jest ocena funkcjonowania I transzy deregulacji, obejmująca sześć najważniejszych grup zawodowych: zawody prawnicze (advokat, radca prawny, notariusz, komornik); zawody rynku nieruchomości (pośrednik w obrocie nieruchomościami, zarządca nieruchomości); taksówkarzy; przewodników turystycznych i pilotów wycieczek; trenerów i instruktorów sportu; pracowników ochrony i zabezpieczenia technicznego. Stworzony zostanie system monitorowania

Zalecenie 6
Dokończenie reformy,
której celem jest
ułatwienie dostępu do
zawodów regulowanych

zatrudnienia i wynagrodzeń/cen usług w tych zawodach, jak również jakości usług, wdrażanych innowacji. Ocenie poddane zostanie również wpływ zmian na jakość zatrudnienia. Zakłada się również przeprowadzenie ewaluacji efektów reformy deregulacyjnej z wykorzystaniem narzędzi statystycznych.

Harmonogram działań

- Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (III transza deregulacji) – **II/III kwartał 2015 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **III/IV kwartał 2015 r.**
- Przeprowadzenie oceny funkcjonowania I transzy deregulacji oraz przedstawienie pierwszych wyników – **II kwartał 2015 r.**

Finansowanie

Wejście w życie projektowanych ustaw nie niesie bezpośrednich kosztów dla sektora finansów publicznych.

4. Działania w zakresie inicjatyw przewodnich

W tej części KPR opisane zostały działania, które w sposób pośredni wpisują się w cele strategii „Europa 2020” i jednocześnie odpowiadają na wyzwania zidentyfikowane przez KE w inicjatywach przewodnich: *Europa efektywnie korzystająca z zasobów, Polityka przemysłowa w erze globalizacji, Europejska agenda cyfrowa, Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, Europejski program walki z ubóstwem.*

Dla działań określono resort odpowiedzialny za ich realizację oraz szacunkowe skutki finansowe.

Realizacja celów Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) w zakresie transportu drogowego poprzez wdrażanie inwestycji zapisanych w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 w celu zwiększenia dostępności transportowej (MiR)

W roku 2015 planuje się, że wydatki sektora finansów publicznych ogółem wyniosą ok. 16 376,5 mln zł. Kwota uwzględnia wydatki Krajowego Funduszu Drogowego na zadania drogowe (13 427,7 mln zł) oraz wydatki z budżetu państwa (2 948,8 mln zł).

Budowa Systemu Zarządzania Ruchem na Autostradach i Drogach Ekspresowych jako elementu wdrożenia Krajowego Systemu Zarządzania Ruchem w celu zmniejszenia negatywnego wpływu ruchu drogowego na środowisko oraz podniesienia efektywności wykorzystania infrastruktury drogowej (MiR – GDDKiA)

2015			2016		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
27 000	27 000	0	50 000	50 000	0

Realizacja projektów systemowych wspierających rozwój Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw (ang. *Corporate Social Responsibility*) oraz innych działań na rzecz popularyzacji zasad Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w celu zwiększenia odpowiedzialności polskich przedsiębiorstw wobec ich wpływu gospodarczego, środowiskowego i społecznego (MG/PARP)

2015		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
7 480	1 122	6 358

Utrzymanie i rozbudowa platformy ePUAP poprzez dodanie nowych funkcjonalności w celu rozwoju usług świadczonych drogą elektroniczną (MAC)

2015		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
62 699	9 405	53 294

Realizacja Programu Wieloletniego Kultura+, Priorytetu „Digitalizacja” w celu digitalizacji i udostępnienia obiektów polskiego dziedzictwa kulturowego oraz rozbudowy infrastruktury służącej digitalizacji (MKiDN)

2015		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
20 000	20 000	0

Budowa i wdrażanie elektronicznej platformy usług publicznych w zakresie ochrony zdrowia (1) oraz systemów dziedzinowych w ramach projektu „Dziedzinowe systemy teleinformatyczne systemu informacji w ochronie zdrowia” (2) w celu poprawy jakości obsługi pacjenta oraz planowania opieki zdrowotnej (MZ)

2015			
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
1	346 179	149 703	196 476
2	25 000	3 750	21 250

Wprowadzenie systemów informatycznych do wymiaru sprawiedliwości w celu ułatwienia dostępu dla obywateli i przedsiębiorców oraz podniesienia efektywności sądownictwa (MS)

2015			2016		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
100 010	27 830	72 180	73 681	20 201	53 480

Realizacja projektu pn. Wsparcie systemu kształcenia ustawicznego personelu medycznego w zakresie opieki geriatrycznej w celu dostosowania kompetencji kadr medycznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej i poprawy opieki nad osobami w podeszłym wieku (MZ)

2015		
wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
4 369	655	3 714

Dofinansowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w ramach priorytetowych dziedzin specjalizacji w celu dostosowania kompetencji kadr medycznych (MZ)

W 2015 r. wydatki sektora publicznego na realizację zadania wyniosą ogółem 8 mln zł w ramach środków Funduszu Pracy.

Realizacja programów zdrowotnych i inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym w celu zwiększenia dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych oraz przeciwdziałania dezaktywizacji zawodowej spowodowanej stanem zdrowia (MZ)

	2015			2016		
	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	wydatki sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych*	160 000	160 000	0	0	0	0
Program Wieloletni na	27 000	27 000	0	27 000	27 000	0

lata 2011-2020 pn. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej*						
Narodowy Program Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowego- naczyniowego na lata 2013-2016 POLKARD*	12 265	12 265	0	14 189	14 189	0
Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie krwi, jej składników i produktów krwiopochodnych 2015-2020*	6 000	6 000	0	3 000	3 000	0
Programy wieloletnie – inwestycje w szpitale kliniczne	340 099	340 099	0	268 016	268 016	0
Rozwój systemu ratownictwa medycznego	125 070	19 767	105 303	236 154	11 704	224 450
Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	173 431	24 846	148 585	301 133	48 372	252 761
Program PL 07 Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno- epidemiologicznych	132 744	5 062	127 682	74 661	615	74 046
Razem	976 609	595 039	381 570	924 153	372 896	551 257

* Wskazane kwoty wydatków na realizację programów dotyczą wyłącznie wydatków majątkowych (nie uwzględnia wydatków bieżących na przedmiotowy program).

5. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy

Za koordynację procesu realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce odpowiada minister właściwy ds. gospodarki. Dotyczy to przede wszystkim przygotowania corocznej aktualizacji KPR. Zadanie to rozciąga się również na konieczność zapewnienia wzajemnej spójności pomiędzy KPR, a przygotowawanymi przez administrację rządową dokumentami programowymi i strategicznymi. Ponadto z koordynacyjną funkcją Ministra Gospodarki wiąże się też zadanie monitorowania postępów w realizacji działań zapisanych w aktualizacji KPR. Wyniki procesu monitorowania, obok zgłaszanych przez resorty propozycji nowych działań, stanowią podstawę do przygotowania kolejnych aktualizacji tego dokumentu.

Proces aktualizacji KPR wyznaczany jest z jednej strony przez harmonogram Semestru Europejskiego, a z drugiej strony - przez reguły obowiązujące przy opracowywaniu dokumentów programowych. Projekt dokumentu przechodzi kolejno fazę uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych; następnie jest rozpatrywany na forum odpowiednich komitetów Rady Ministrów, aż po przyjęcie przez Radę Ministrów.

Mając na względzie zarówno zapewnienie trafności proponowanych działań do realizacji w kolejnej aktualizacji KPR, jak i pozyskanie dla nich możliwie szerokiej aprobaty, strona rządowa zaprasza do udziału w pracach nad tworzeniem, wdrażaniem i monitorowaniem KPR szerokie grono interesariuszy ze świata gospodarki, nauki i społeczeństwa obywatelskiego. W proces aktualizacji KPR oraz realizacji Semestru Europejskiego włączony jest także polski parlament.

Zaangażowanie parlamentu ma miejsce w kluczowych momentach Semestru Europejskiego, gdy Rada UE na zakończenie jego cyklu przyjmuje zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich (*country specific recommendations* – CSR) oraz gdy Komisja Europejska rozpoczyna nowy cykl, publikując Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego (*Annual Growth Survey* – AGS). Opublikowany 2 czerwca 2014 r. przez KE projekt zaleceń dla Polski był 5 czerwca 2014 r. przedmiotem dyskusji na wspólnym posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych i Komisji Gospodarki Sejmu RP, a następnie, po ich formalnym przyjęciu przez Radę UE, na posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej Sejmu RP 24 lipca 2014 r. Ponadto, europejski kontekst CSR był przedmiotem posiedzenia tej Komisji 10 września 2014 r. Dodatkowo, w związku z toczącym się procesem śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”, przedmiotem posiedzenia tej Komisji 10 lipca 2014 r. był opublikowany przez KE komunikat inicjujący przegląd. Ponadto, 18 listopada 2014 r., na wspólnym posiedzeniu Komisji Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP, Rząd przedstawił informację na temat stanu realizacji KPR. Natomiast komunikat KE ws. AGS 2015 i odnoszące się do niego stanowisko Rządu RP zostały rozpatrzone przez Komisję Spraw Unii Europejskiej Senatu RP 24 lutego i Komisję ds. Unii Europejskiej Sejmu RP 19 marca 2015 r.

Ponadto projekty KPR oraz Programu Konwergencji 23 kwietnia 2015 r. zaprezentowane zostały na wspólnym posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych i Komisji Gospodarki Sejmu RP. Włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w procesie aktualizacji, a także wdrażania KPR, umożliwia działający pod przewodnictwem Ministra Gospodarki Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”. Ten organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów grupuje nie tylko przedstawicieli organów administracji rządowej, ale także szerokie grono przedstawicieli organów samorządu terytorialnego, organizacji

przedsiębiorców, związków zawodowych, izb gospodarczych i rolniczych, organizacji pozarządowych oraz jednostek naukowo-badawczych. Minister Gospodarki do udziału w pracach Zespołu zaprosił przedstawicieli następujących instytucji:

- Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej,
- Związek Powiatów Polskich,
- Unia Metropolii Polskich,
- Związek Miast Polskich,
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- Forum Związków Zawodowych,
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych – Lewiatan,
- Business Center Club – Związek Pracodawców,
- Związek Rzemiosła Polskiego,
- Polska Akademia Nauk,
- Polska Akademia Umiejętności,
- Krajowa Izba Gospodarcza,
- Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Fundacja Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych,
- Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT,
- Urząd Patentowy RP

oraz przedstawicieli następujących instytucji wskazanych przez Radę Działalności Pożytku Publicznego:

- Fundacja Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS,
- Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
- Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej,
- Caritas,
- Polski Komitet Europejskiej Sieci przeciw Ubóstwu EAPN,
- Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego.

Do zadań Zespołu należy m.in. opiniowanie projektów KPR oraz innych dokumentów przygotowywanych w związku z realizacją i monitorowaniem realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce. Zespół bierze także udział w monitorowaniu i ewaluacji wdrażania reform strukturalnych opisanych w KPR oraz przygotowaniu rekomendacji dotyczących zwiększenia efektywności realizacji strategii „Europa 2020”. Udział w Zespole partnerów spoza administracji rządowej sprzyja też wzmocnieniu ich współodpowiedzialności za realizację strategii „Europa 2020” na szczeblu krajowym i lokalnym. Dzięki takiej szerokiej formule uczestnictwa, Zespół stanowi przestrzeń, gdzie spotykają się różne perspektywy widzenia istotnych problemów społeczno-gospodarczych. Pozwala to na lepsze zrozumienie celów strategii „Europa 2020”, efektywniejszą jej implementację i sprawniejszy monitoring, a także poszerzanie wiedzy na temat Semestru Europejskiego.

Spotykając się co do zasady co najmniej raz na kwartał, Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” omawia dokumenty i projekty pojawiające się na kolejnych etapach

Semestru Europejskiego, od zaleceń dla państw członkowskich poczynając, przez Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego, aż po poszczególne etapy przygotowania kolejnej aktualizacji KPR. W szczególności na forum Zespołu partnerzy społeczno-gospodarczy mają możliwość wskazania istotnych dla nich problemów, które w ich opinii powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zadaniach proponowanych do realizacji w aktualizowanym dokumencie.

Równoległe do opiniowania dokumentów, na posiedzeniach Zespołu prowadzona jest dyskusja nad poszczególnymi priorytetami i celami strategii „Europa 2020”. W szczególności na posiedzeniach Zespołu omawiano stopień realizacji przez Polskę wszystkich pięciu celów strategii „Europa 2020”. Przedmiotem dyskusji na kolejnych posiedzeniach są również obszary tematyczne zaproponowane przez partnerów społeczno-gospodarczych. W szczególności, w okresie od poprzedniej aktualizacji KPR, dotyczyło to obszaru polityki energetyczno-klimatycznej i obszaru działań na rzecz poprawy funkcjonowania administracji podatkowej oraz poprawy otoczenia biznesu.

Załącznik nr 1 – Realizacja zaleceń Rady UE

Numer zalecenia	Część zalecania	Numer działania	Główne cele i znaczenie dla realizacji zalecenia	Opis działania	Instrumenty prawne/administracyjne	Postęp w realizacji w ciągu ostatnich 12 miesięcy	Harmonogram realizacji	Ogólne i roczne zmiany dochodów i wydatków Udział środków UE (źródła i kwoty)	Jakościowy opis skutków/Wyzwania związane z realizacją
CSR 1	Lepsze ukierunkowanie polityki społecznej i poprawa efektywności kosztowej wydatków i ogólnej wydajności sektora opieki zdrowotnej	1	Poprawa funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej (s.57 KPR)	Nowe rozwiązania ustawowe przyczynią się m.in. do poprawy standardu opieki nad pacjentem onkologicznym, poprawy zarządzania listami oczekujących na świadczenia zdrowotne oraz zarządzania procesem zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.	ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 poz. 1138)	Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – 10 czerwca 2014 r. Uchwalenie ustawy – 22 lipca 2014 r. Wejście w życie – 1 stycznia 2015 r.			
		2	Poprawa funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej (s. 57-59 KPR)	Projektowana ustawa kompleksowo określi zadania z zakresu zdrowia publicznego, sposób ich koordynowania i finansowania. Projekt ustawy o zdrowiu publicznym przewiduje wzmocnienie działań profilaktycznych kierowanych do osób pracujących, promocję zdrowia w miejscu pracy a także wspieranie działań ukierunkowanych na ograniczenie wpływu czynników ryzyka w miejscu pracy.	ustawa o zdrowiu publicznym (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UD210)	Przekazanie projektu ustawy do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych – marzec 2015 r.	Przewidywany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów – II/III kwartał 2015 r.		

CSR 2	Zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych, w szczególności przez lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę, usprawnienie pomocy dla niezarejestrowanych osób młodych oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami	I	Ograniczenie bezrobocia i podniesienie wskaźnika zatrudnienia ludzi młodych (s.9-10, 11-13 KPR)	Skrócenie czasu, w którym publiczne służby zatrudnienia zobowiązane są do przedstawienia oferty pracy lub działań aktywizacyjnych osobie do 25 roku życia z dotychczasowych 6 do 4 miesięcy oraz wprowadzenie nowych narzędzi polityki rynku pracy. Udzielanie wsparcia w formie pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz działania na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej.	ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2014 poz. 598), PO WER, regionalne programy operacyjne, „Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”, Program „Pierwszy biznes – wsparcie w starcie”, projekty OHP „Pomysł na siebie – YEF”, „Pomysł na siebie EFS”, „Równi na rynku pracy – YEF” oraz „Równi na rynku pracy EFS”,	Wejście w życie ustawy – 27 maja 2014 r. Rozpoczęcie realizacji projektów OHP – sierpień 2014 r. Uruchomienie w całym kraju programu pożyczkowego „Pierwszy biznes – wsparcie w starcie” – listopad 2014 r.	Ogłoszenie konkursu centralnego w ramach Działania 1.3 PO WER „Osoby młode na rynku pracy” – II kwartał 2015 r. Ogłoszenie konkursu centralnego w ramach Działania 2.4 PO WER „Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji” – II/III kwartał 2015 r. Rozstrzygnięcie konkursów centralnych – III-IV kwartał 2015 r.	Zgodnie z szacunkami zawartymi w „Planie realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”, w latach 2014-2021 przeznaczone zostanie na ten cel ok. 13,8 mld zł, w tym ok. 6,8 mld zł ze środków EFS (program PO WER).	
--------------	---	----------	---	---	--	---	---	---	--

		2	<p>Poprawa jakości kształcenia na poziomie wyższym oraz lepsze dostosowanie go do potrzeb rynku pracy (s. 43, 45-46 KPR)</p>	<p>Wprowadzono podział uczelni na uczelnie zawodowe (prowadzące kształcenie wyłącznie w profilu praktycznym, rozwijając praktyczne umiejętności studentów – zajęcia warsztatowe, prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe) oraz uczelnie akademickie (zobowiązane do prowadzenia badań naukowych), obowiązek organizowania co najmniej trzymiesięcznych praktyk zawodowych, studia dualne oraz zwiększono udział pracodawców w przygotowaniu programów kształcenia i prowadzeniu zajęć. Wdrażanie zmian na uczelniach będzie wspierane m.in. poprzez finansowanie programów praktyk i staży studenckich, podnoszenie kompetencji kadr biur karier, stworzenie modelu praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych dla profili praktycznych.</p>	<p>ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2014 poz. 1198); Program Rozwoju Kompetencji, Program „Studiujesz? Praktykuj!”; PO WER</p>	<p>Uchwalenie ustawy – 11 lipca 2014 r. Wejście w życie – 1 października 2014 r.</p>	<p>Uruchomienie konkursu w ramach Programu Rozwoju Kompetencji – II kwartał 2015 Uruchomienie konkursu w ramach Programu „Studiujesz? Praktykuj!” – III kwartał 2015 Uruchomienie programu wspierającego akademickie biura karier – III/IV kwartał 2015</p>	<p>Zmiany w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym nie wpłynęły na zmianę wydatków z budżetu państwa. Na pierwszy konkurs w ramach Programu „Studiujesz? Praktykuj!” planowane jest przeznaczenie ok. 150 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 22,5 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 127,5 mln zł). Na pierwszy konkurs w ramach Programu Rozwoju Kompetencji planowane jest przeznaczenie ok. 250 mln zł (w tym z budżetu państwa ok. 37,5 mln zł i z budżetu środków europejskich ok. 212,5 mln zł).</p>	
--	--	---	--	---	--	--	---	--	--

		3	<p>Lepsze dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy (s. 43, 46-47 KPR)</p>	<p>Pobudzenie współpracy między szkołami zawodowymi a pracodawcami. Zaangażowanie pracodawców w proces przeglądu i aktualizacji klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i podstawy programowej kształcenia w zawodach i dostosowywanie jej do zmian na rynku pracy oraz pojawiających się nowych technologii, większy niż dotychczas udział pracodawców w tworzeniu zadań egzaminacyjnych i przeprowadzaniu egzaminów. Zaangażowanie przedsiębiorców działających w ramach specjalnych stref ekonomicznych.</p>	<p>ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 nr 205 poz. 1206); ustawa o zmianie ustawy specjalnych strefach ekonomicznych (Dz.U. 2014 poz. 1854); PO WER</p>	<p>Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych – 28 listopada 2014 r. Wejście w życie – 6 stycznia 2015 r. Popularyzacja szkolnictwa zawodowego, m.in. poprzez ogłoszenie Roku zawodowców; Zawarcie międzyresortowego porozumienia na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb pracodawców, lokalnych rynków pracy oraz nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki – 23 stycznia 2015 r.</p>	<p>Uruchomienie programów i projektów wspierających współpracę szkół i pracodawców Powołanie sektorowych rad do spraw kompetencji</p>	<p>W ramach PO WER na lata 2014-2020 na rozwój szkolnictwa zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z pracodawcami zaplanowane jest przeznaczenie łącznie 120 mln euro. W ramach RPO na kształcenie zawodowe do dyspozycji będzie łącznie 916 mln euro.</p>
--	--	---	---	---	---	--	---	--

CSR 2	Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie	I	Lepsze zintegrowanie kwalifikacji funkcjonujących obecnie w systemie oświaty, szkolnictwie wyższym oraz możliwych do uzyskania poza tymi systemami (s. 44-45 KPR)	Instrumentami integracji systemu kwalifikacji w Polsce, które zostaną wprowadzone ustawą, będą Polska Rama Kwalifikacji (PRK), Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK), ogólne zasady dotyczące: zapewniania jakości kwalifikacji, walidacji oraz przenoszenia i akumulowania osiągnięć (zgodnymi z europejskimi zaleceniami w tym zakresie).	ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – ZD110)	Przyjęcie założeń do projektu ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji – 31 marca 2015 r.	Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji przez Radę Ministrów – II kwartał 2015 Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – III kwartał 2015 r. Przewidywany termin wejście w życie – 1 stycznia 2016 r. Uruchomienie Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji – I kwartał 2016 r.	Na realizację działania przeznaczone zostaną środki w wysokości – w 2015 r. ok. 26,4 mln zł (w tym ok. 4 mln zł z budżetu państwa i ok. 22,4 mln zł z budżetu środków europejskich) oraz w 2016 r. ok. 21,3 mln zł (w tym ok. 16,6 mln zł z budżetu państwa i ok. 4,7 mln zł z budżetu środków europejskich). Finansowanie obejmuje koszty wynikające z procedowanego projektu ustawy (4,6 mln zł w 2016 r.) oraz finansowanie prac, które mają doprowadzić do wdrożenia ZRK, a które będą realizowane w roku 2015 w ramach trzech projektów systemowych PO KL, a także finansowanie działań wspierających wdrażanie i rozwój ZSK, które zostaną uruchomione w ramach PO WER (w tym m.in. w ramach projektów konkursowych).	
CSR 3	Zwalczanie segmentacji rynku pracy przez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia oraz ograniczenie nadmiernego wykorzystania umów cywilnoprawnych	I	Zwiększenie zabezpieczenia społecznego wynikającego z umowy zlecenia. (s. 51 KPR)	Wprowadzenie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne z kilku umów zlecenia, jeśli tytułem ubezpieczenia była objęta dotychczas umowa na kwotę niższą niż minimalne wynagrodzenie. Analogicznie, umowa zlecenia zostanie oskładkowana, jeśli osoba świadczyła również pracę na podstawie umowy o pracę lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, lecz z tych tytułów nie osiągała przynajmniej minimalnego wynagrodzenia.	ustawa o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 r., poz. 1831)	Uchwalenie ustawy – 23 października 2014 r.	Wejście w życie zmian – 1 stycznia 2016 r.	Szacuje się, że w pierwszym roku obowiązywania proponowane zmiany spowodują zwiększenie wpływu składek do FUS na kwotę 650 mln zł i równocześnie wzrost wydatków na świadczenia o 10 mln zł.	Rozszerzenie obowiązku ubezpieczeń w przypadku zbiegu wykonywania umowy zlecenia z inną działalnością zarobkową oraz kilku umów zleceń, może ograniczyć zawieranie wielu umów zlecenia a także pokusę zastępowania umów o pracę mniej stabilnymi formami zatrudnienia oraz zabezpieczy zleceniobiorcom prawo do najniższej emerytury.

		2	Ograniczenia nieuzasadnionego wykorzystywania umów o pracę na czas określony (s. 14 KPR)	Wskazanie maksymalnego dopuszczalnego czasu trwania umowy na czas określony oraz dopuszczalnej liczby takich umów, uzależnienie długości okresu wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy, analogicznie jak w przypadku umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony i dookreślenie specyfiki umowy o pracę na okres próbny.	ustawa o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UC136)	Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – 31 marca 2015 r.	Przewidywany termin uchwalenia ustawy – III kwartał 2015 Planowane wejście w życie – I kwartał 2016 r.	Przyjęcie ustawy nie spowoduje skutków dla budżetu państwa.	
CSR 3	Kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet, w szczególności przez dążenie do zwiększenia dostępności wysokiej jakości, przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i edukacji przedszkolnej oraz zapewnienie stabilnego finansowania.	1	Podniesienie wskaźnika zatrudnienia kobiet (s. 15-16 KPR)	W ramach reformy polityki rynku pracy wprowadzono instrumenty kierowane do osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci (inne instrumenty na rzecz zatrudnienia kobiet – s. 13-14 KPR)	ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2014 poz. 598)	Wejście w życie ustawy – 27 maja 2014 r.		Instrumenty przewidziane w nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy finansowane będą w ramach limitu środków Funduszu Pracy przeznaczonych na dany rok.	

		2	Zwiększenie liczby miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do 3 roku życia (s. 15 KPR)	Kontynuowanie realizacji resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch”. Rozszerzenie programu o nowy priorytet (moduł) dotyczący dofinansowania ze środków budżetu państwa tworzenia przez uczelnie publiczne i niepubliczne lub inne podmioty, miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 studentów, doktorantów oraz osób zatrudnionych przez uczelnię lub wykonujących zadania na rzecz uczelni na podstawie umów cywilnoprawnych – „Maluch na uczelni”.	Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch”; Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)	Zorganizowanie konkursu w ramach Programu „Maluch” (trzy moduły); Realizacja projektów w ramach działania 1.5 (PO KL)	Ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursu w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch” – I i II kwartał 2015 r. Przedstawienie Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 – III kwartał 2015 r.	Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte środkami z budżetu państwa. Środki budżetu państwa zaplanowane na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2015 r. wynoszą 151 mln zł.	Od uruchomienia rządowego programu „Maluch” liczba instytucji opieki nad dziećmi wzrosła o ponad 300%. Liczba żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów wzrosła z 571 w 2011 r. do niespełna 2,5 tys. w grudniu 2014 r. Tym samym zwiększyła się liczba dzieci, które mogą korzystać z profesjonalnej opieki, z 32 tys. w 2011 r. do 71,1 tys. w grudniu 2014 r. W ramach działania 1.5 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) „Wspieranie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego”, do końca 2014 r. działalność rozpoczęły: 303 żłobki, 30 klubów dziecięcych i 47 instytucji dziennego opiekuna.
		3	Zwiększenie liczby miejsc w placówkach przedszkolnych (s. 14 KPR)	Systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego zakończone zapewnieniem wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca realizacji wychowania przedszkolnego w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, z ustawowo ograniczoną wysokością opłat pobieranych od rodziców	Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2013 poz. 827)		Zapewnienie miejsca w przedszkolu każdemu dziecku czteroletniemu – od 1 września 2015 r. Zapewnienie miejsca w przedszkolu każdemu dziecku trzyletniemu – od 1 września 2017 r.	Działanie, jako zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego, będzie finansowane z budżetów samorządów, a ponadto wsparte dotacją celową z budżetu państwa w wysokości 1 652 mln zł w 2015 r. i 1 713 mln zł w 2016 r.	Dzięki zmianom w ustawie o systemie oświaty z 2013 r., następuje systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego dla dzieci do piątego roku życia. Od 1 września 2017 r. wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat zapewnione zostanie miejsce realizacji wychowania przedszkolnego. W związku z tym zakłada się dalszy wzrost wskaźnika uprzedzkolenienia.

CSR 3	Poparcie ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie	I	Podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób po 50 roku życia (s. 16 KPR)	W ramach reformy polityki rynku pracy wprowadzono instrumenty wsparcia zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia. Utworzono Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowiący instrument finansowania kształcenia ustawicznego pracowników. W pierwszym etapie funkcjonowania KFS przewidziane jest wsparcie na szkolenia w zakresie dostosowania kompetencji starszych pracowników.	Ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2014 poz. 598); Program „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”	Uchwalenie ustawy – 14 marca 2014 r. Wejście w życie – 27 maja 2014 r.	Opracowanie projektu Dokumentu Implementacyjnego Programu 50+ – II kwartał 2015 r.	Instrumenty wspierające zatrudnienie oraz kwalifikacje osób starszych przewidziane w nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku finansowane będą z Funduszu Pracy w ramach limitu środków przeznaczonych na dany rok.	
CSR 4	Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań między polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowanie istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji	I	Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw (s. 23, 24, 28, 29 KPR)	Wdrożenie instrumentów kompleksowego wsparcia całego cyklu innowacji.	Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r., Krajowa Inteligentna Specjalizacja, PO IR; Ustawa o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UD201)		Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmieniającej ustawę o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej – II kwartał 2015 r. Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – II/III kwartał 2015 r. Przewidywany termin wejścia w życie – III kwartał 2015 r. Zakończenie prac nad szczegółowym opisem krajowych inteligentnych specjalizacji – weryfikacja celów i wskaźników do ich monitorowania – II kwartał 2015 r. Uruchomienie wsparcia w ramach PO IR (m.in. Kredyt na innowacje technologiczne, „Bony na innowacje”, projektów krajowych i unijnych na rzecz wdrażania Krajowej Inteligentnej Specjalizacji)	Szacunkowa alokacja środków finansowych w ramach PRP na lata 2014-2020 wynosi ok. 25,5 mld zł. Kwota środków europejskich zaplanowana w ramach PO IR to ponad 8,61 mld euro. Finansowanie poszczególnych działań zostało ujęte w części 3.2 KPR	

		2	Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury naukowo-badawczej (s. 25 KPR)	Wprowadzenie zmian w sposobie finansowania nauki pod kątem lepszego dopasowania obowiązujących strumieni finansowania do potrzeb wynikających z realizacji projektów obecnych na mapie drogowej.	Ustawa o zmianie ustawy o zasadach finansowaniu nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 249)	Uchwalenie ustawy – 15 stycznia 2015 r.	Przewidywany termin wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki – II kwartał 2015 r. Przygotowanie aktów wykonawczych do ustawy – do końca III kwartału 2015 r.	Zmiany proponowane w ustawie o zasadach finansowania nauki umożliwią lepsze wykorzystanie środków budżetowych na naukę. Nie będą miały skutków dla sektora finansów publicznych.	
CSR 5	Odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych oraz poprawa efektywności w całym łańcuchu energii.	1	Zwiększenie inwestycji w sektorze energetycznym (s. 34-35 KPR)	Współfinansowanie przez spółkę Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. (PIR S.A.) długofalowych i rentownych inwestycji w sektorze energetycznym	Program „Inwestycje Polskie”	Ocena projektów inwestycyjnych i zawieranie porozumień dotyczących realizacji inwestycji	Analiza nowych projektów inwestycyjnych oraz realizacja działań wynikające z już zawartych porozumień.		
		2	Rozwój odnawialnych źródeł energii (s. 37-38 KPR)	Efektom uchwalenia ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie wdrożenie schematu zoptymalizowanych mechanizmów wsparcia dla producentów energii elektrycznej z OZE ze szczególnym uwzględnieniem generacji rozproszonej opartej o lokalne zasoby OZE. Wsparcie udzielane będzie także poprzez programy realizowane przez NFOŚiGW.	ustawa o odnawialnych źródłach energii (numer druku sejmowego – 2604); Program BOCIAN, Program Prosument	Uchwalenie ustawy o odnawialnych źródłach energii – 20 lutego 2015 r.	Wejście w życie ustawy o odnawialnych źródłach energii – II kwartał 2015 r.	Ustawy o odnawialnych źródłach energii wiąże się z wydatkami z budżetu państwa w wysokości ok. 5,57 mln zł w 2015 r. oraz ok. 4,19 mln zł w 2016 r. Z środków europejskich na wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej z OZE przeznaczone zostanie w latach 2014-2020 co najmniej 800 mln euro z RPO oraz 300 mln euro z PO IŚ. Budżet programu BOCIAN to 570 mln zł w latach 2015-2023. W latach 2014-2015 uruchomiona zostanie część pilotażowa programu Prosument w wysokości 400 mln zł.	

CSR 5	Przyspieszenie i rozszerzenie rozbudowy sieci elektroenergetycznej, w tym transgranicznych połączeń między systemowych z krajami sąsiedzkimi oraz budowa gazociągu z Litwą	3	Poprawa efektywności energetycznej w budownictwie (s. 36-37 KPR)	Regulacje dotyczące sporządzania i przekazywania świadectw charakterystyki energetycznej przyczynią się do rozpowszechniania budownictwa efektywnego energetycznie, a także zwiększania świadomości właścicieli i najemców budynków oraz części budynków w zakresie możliwości uzyskania oszczędności energii. Modernizacja budynków wspierana będzie w ramach programów NFOŚiGW oraz z środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów.	Ustawa o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. 2014 poz. 1200); Programy NFOŚiGW; Fundusz Termomodernizacji i Remontów	Uchwalenie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków – 29 sierpnia 2014 r. Wejście w życie – 9 marca 2015 r.	Planowany termin przyjęcia przez Radę Ministrów Krajowego planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii – II kwartał 2015 r. Udzielanie wsparcia w ramach środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów, Programu LEMUR, Programu Dopłaty do domów energooszczędnych	Z Funduszy Unijnych 2014-2020 na wspieranie rozwoju efektywności energetycznej w budownictwie przeznaczone zostanie co najmniej 697 mln euro z regionalnych programów operacyjnych oraz ok. 452 mln euro z POIiŚ.	Szacuje się, że w okresie 2015/2016 z środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przyznanych zostanie ponad 7,5 tys. premii, dotyczących budynków, w których będzie się znajdowało ok. 240 tys. mieszkań. Środki w ramach programu dopłat do domów energooszczędnych pozwolą na wsparcie realizacji ok. 12 tys. domów jednorodzinnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych.
		4	Poprawa efektywności energetycznej (s. 36 KPR)	Stworzenie ram prawnych dla działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej gospodarki, obejmujących mechanizm wsparcia i prowadzących do uzyskania oszczędności energii w 2020 roku wymaganych na podstawie dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.	ustawa o efektywności energetycznej (numer projektu w wykazie prac legislacyjnych – UC126)		Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy o efektywności energetycznej przez Radę Ministrów – II kwartał 2015 r. Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – III kwartał 2015 r. Planowany termin wejścia w życie – I kwartał 2016 r.	Wejście w życie ustawy może wiązać się z dodatkowymi wydatkami po stronie URE. Równocześnie z tytułu funkcjonowania tego systemu powinny wzrosnąć wpływy do budżetu państwa. Zwiększone wpływy budżetowe szacowane są na ok. 20 mln zł rocznie.	
		1	Stworzenie warunków dla budowania, utrzymania oraz modernizacji sieci elektroenergetycznych (s. 39 KPR)	Integracja procedur przygotowania i realizacji inwestycji, w tym zawartych w obowiązujących specustawach inwestycyjnych, a także umożliwienie zastosowania ich do sieci przesyłowych energii elektrycznej oraz inwestycji stanowiących projekty wspólnego zainteresowania, o których mowa w rozporządzeniu PE i Rady 347/2013.	ustawy o strategicznych inwestycjach celu publicznego	Prace wewnątrzresortowe nad projektem ustawy	Przewidywany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów – III kwartał 2015 r. Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez Parlament – III kwartał 2015 r.	Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje wzrostu kosztów dla sektora finansów publicznych.	

		2	Rozbudowa połączeń międzysystemowych (gazociąg Polska-Litwa) (s. 40 KPR)	Przeprowadzenie prac przedinwestycyjnych dla gazociągu międzysystemowego Polska-Litwa		Ustalenie przez Agencję ds. Współpracy Organów Energetyki podziału kosztów połączenia pomiędzy zainteresowane kraje – sierpień 2014 r. Uzyskanie grantu w ramach unijnego instrumentu finansowego Connecting Europe Facility (CEF)	Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla gazociągu Rembelszczyzna – granica państwa – IV kwartał 2015 r. Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla tłoczni Rembelszczyzna – II kwartał 2016 r. Uzyskanie decyzji lokalizacyjnej dla tłoczni Gustorzyn – III kwartał 2017 r.	Działanie realizowane przez spółkę Skarbu Państwa OGP GAZ-SYSTEM S.A. ze środków własnych oraz grantu przyznanego w ramach unijnego instrumentu finansowego CEF w wysokości ok. 8 mln euro.	
CSR 5	Zapewnienie skutecznej realizacji projektów inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa i poprawa zdolności administracyjnych w tym sektorze	1	Skuteczne wdrażanie projektów inwestycyjnych w kolejnictwie (s. 59-61 KPR)	Prace w zakresie sektora kolejowego obejmują m.in. działania legislacyjne (zmiany prawne ułatwiające inwestycje w kolejnictwie) oraz dalsze usprawnienia we wdrażaniu inwestycji infrastrukturalnych (szeregu zmian zakresie nadzoru nad realizacją projektów oraz przygotowania projektów).	„Wieloletni Program Inwestycji Kolejowych do roku 2015”, „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku”, Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Dokument Implementacyjny dla Strategii Rozwoju Transportu (DI), Ustawa z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz.U. 2014, Poz. 962), Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 200).	Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym – 26 czerwca 2014 r. Wejście z życie – 7 sierpnia 2014 r. Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw – 15 stycznia 2015 r. Wejście z życie – 25 lutego 2015 r.	Wdrażanie projektów zgodnie z harmonogramem przyjętym w „Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych do roku 2015” Przewidywany termin przyjęcia Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2023 (projektowana nazwa Krajowy Program Kolejowy 2014 - 2023 r.) – III kwartał 2015 r. Aktualizacja dokumentu operacyjnego „Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku” – IV kwartał 2015r.	W ramach Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015 przewiduje się środki w wysokości ok. 7 mld zł (w tym ok. 1,2 mld zł z budżetu państwa i ok. 5,5 mld z budżetu środków europejskich) w 2015 r. i ok. 6,3 mld zł (w tym ok. 1,7 mld zł z budżetu państwa i ok. 4,5 mld zł z budżetu środków europejskich) w 2016 r.	

CSR 5	Przyspieszenie starań na rzecz zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej	1	Zwiększenia zasięgu łączności szerokopasmowej (s. 61-62 KPR)	Narodowy Plan Szerokopasmowy (NPS) jest programem rozwoju, którego celem będzie przede wszystkim wyrównanie różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu na terenie kraju. Planuje się, że w efekcie wdrożenia NPS możliwość dostępu do bardzo szybkich usług szerokopasmowych do 2020 r. uzyskają wszyscy Polacy.	Narodowy Plan Szerokopasmowy, Program Operacyjny Polska Cyfrowa	Wspieranie budowy sieci szerokopasmowych Opracowanie krajowego planu działań w zakresie interwencji publicznej dot. infrastruktury szerokopasmowej	Opracowanie krajowego planu działań w zakresie interwencji publicznej dotyczącej rozwoju infrastruktury szerokopasmowej – II/III kwartał 2015 r. Opracowanie Kodeksu Dobrych Praktyk w zakresie instalacji telekomunikacyjnych w budynkach wielorodzinnych oraz Kodeksu Dobrych Praktyk dla jst w sprawie wsparcia inwestycji szerokopasmowych – II/III kwartał 2015 r. Realizacja projektów infrastrukturalnych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013: RPO, PROW, PO IG, PO RPW– do końca 2015 r. Planowane ogłoszenie konkursów w ramach I osi PO PC – III kwartał 2015 r.	W ramach Program Operacyjny Polska Cyfrowa na powszechny dostęp do szybkiego Internetu (I oś priorytetowa) przeznaczone zostanie ok. 1 mld euro.	Pomiędzy rokiem 2011 a 2013 odsetek gospodarstw domowych w zasięgu dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s wzrósł z 36,8 % do 49%. Do 2020 r. dostęp do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s uzyskać mają wszystkie gospodarstwa domowe.
-------	---	---	--	---	---	---	--	--	--

CSR 5	Poprawa gospodarki odpadami	1	Usprawnienie systemu gospodarowania odpadami, zwiększenie ilości odpadów poddawanych recyklingowi (s. 62-64 KPR)	Kontynuowane będzie wdrażanie w gminach nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W 2015 r. podejmowane będą działania legislacyjne, planistyczne i edukacyjne na rzecz wdrożenia hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w tym w szczególności w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.	Ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.); Program NFOŚiGW: Racjonalna gospodarka odpadami	<p>Uchwalenie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87) Wejście w życie – 1 lutego 2015 r.</p> <p>Opracowanie wytycznych dla sporządzenia planów gospodarki odpadami – II kwartał 2015r. Aktualizacja Krajowego planu gospodarki odpadami – IV kwartał 2015 r.</p> <p>Zmiana rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz wydanie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska – IV kwartał 2015 r.</p> <p>Opracowanie zasad i zakresu audytu oraz programu akredytacyjnego dla audytorów – IV kwartał 2015 r.</p> <p>Zorganizowanie eksperckich spotkań z jednostkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorcami oraz przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej upowszechnienia informacji nt. konieczności i potrzeby podwyższenia stawek opłat za składowanie odpadów – IV kwartał 2015 r.</p> <p>Aktualizacja wojewódzkich planów gospodarki odpadami wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi – IV kwartał 2016 r.</p>	Zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi nie będą miały wpływu na wydatki budżetu państwa, w którym nie przewidziano środków na finansowanie działań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi pokrywa gmina z dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	<p>Wyzwaniem pozostaje prawidłowe zaprojektowanie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych i pełne wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, które mają bezpośrednie przełożenie na jakość i ilość selektywnie zbieranych odpadów komunalnych, co jest istotne ze względu na wymagane do osiągnięcia poziomu recyklingu.</p> <p>Osiągnięcie przez gminy poziomów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, w terminach określonych w tym rozporządzeniu.</p>
-------	-----------------------------	---	--	---	---	--	---	--

CSR 6	Podjęcie dalszych działań na rzecz poprawy otoczenia biznesu przez uproszczenie egzekwowania umów i wymogów dotyczących pozwoleń na budowę.	1	Uproszczenie procedur z zakresu prawa budowlanego (s. 64-65 KPR)	Dokonanie szeregu zmian w przepisach obecnie obowiązującej ustawy – Prawo budowlane, które pozwolą na zmniejszenie wymiaru obciążeń administracyjnych inwestorów budowlanych oraz doprowadzą do przyśpieszenia procesu uzyskiwania zgody budowlanej	Ustawa o zmianie ustawy – Prawo budowlane (numer druku sejmowego – 2710)	Przyjęcie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane przez Radę Ministrów – 5 sierpnia 2014 r. Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane – 20 lutego 2015 r.	Planowany termin wejścia w życie ustawy – II/III kwartał 2015 r.	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane nie wywoła skutków w obszarze finansów publicznych.	
		2	Ułatwienie wykonywania działalności gospodarczej (s. 69-71 KPR)	Zmiany koncentrują się na poprawie płynności finansowej przedsiębiorców oraz wsparciu inwestycji, ograniczeniu obowiązków informacyjnych, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz sprawnej administracji. Są kontynuacją wcześniejszych działań legislacyjnych mających na celu ułatwienie i uproszczenie regulacji prawnych dotyczących wykonywania działalności gospodarczych. Ponadto ułatwiono procedury związane z rejestracją w KRS.	Ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz.U. 2014 poz. 1662); Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. 2014 poz. 1161)	); Uchwalenie ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej – 7 listopada 2014 r. Wejście w życie – 1 stycznia 2015 r. Uchwalenie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym – 26 czerwca 2014 r. Wejście w życie – 1 grudnia 2014 r.		Szacuje się, że ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej może przynieść korzyści dla budżetu w wysokości 132 760 tys. zł w roku 2015 oraz 147 270 tys. zł w roku 2016.	

		3	<p>Uproszczenie regulacji dotyczących postępowania upadłościowego i upadłości konsumenckiej oraz wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów (s. 69-71 KPR)</p>	<p>Wprowadzenie skutecznych instrumentów pozwalających na przeprowadzenie restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika i zapobieżenie jego likwidacji, przy maksymalnej ochronie wierzycieli. Zwiększenie popularności mediacji przez zachęty o charakterze ekonomicznym, ułatwienie wyboru mediatora z publicznie dostępnej listy mediatorów stałych, czy jak najszybsze przekazywanie danych kontaktowych stron mediatorowi.</p>	<p>Ustawa – prawo restrukturyzacyjne (numer druku sejmowego – 2824); „Polityka Nowej Szansy” Ustawa o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów (numer projektu ustawy w wykazie prac legislacyjnych – UA55)</p>	<p>Przyjęcie przez Radę Ministrów do projektu ustawy – Prawo restrukturyzacyjne – 9 września 2014 r. Przyjęcie przez Radę Ministrów założeń do projektu ustawy o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów – 7 stycznia 2015 r.</p>	<p>Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy – Prawo restrukturyzacyjne – II kwartał 2015 r. Przewidywany termin wejścia w życie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne – I/II kwartał 2016 r. Opracowanie projektu programu pomocowego – II kwartał 2015 r. Notyfikowanie programu pomocowego przez KE – III/IV kwartał 2015 r. Przewidywany termin przyjęcia przez Radę Ministrów projektu ustawy o wspieraniu polubownych metod rozwiązywania sporów – II/III kwartał 2015 r.</p>	
--	--	---	---	--	--	---	--	--

CSR 6/ CSR 1	Zwiększenie wysiłków na rzecz ograniczenia kosztów i czasu związanych z przestrzeganiem przepisów prawa podatkowego przez przedsiębiorstwa Poprawa skuteczności administracji podatkowej	I	Obniżenie kosztów przestrzegania przepisów podatkowych i zwiększenie skuteczności administracji celnej i podatkowej (s. 65-68 KPR)	Wprowadzenie szeregu zmian, które przyczynią się do poprawy funkcjonowania administracji podatkowej oraz ułatwią przestrzeganie przepisów prawa podatkowego: wprowadzenie rozwiązań przyczyniających się do rozwoju usług elektronicznych w kontaktach organ – podatnik, rozwój Portalu Podatkowego, wprowadzenie jednego okienka rozliczeniowego dla przedsiębiorców zobowiązanych do uiszczania należności pobieranych przez Służbę Celną, stworzenie systemu zapewnienia obsługi i wsparcia podatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych.	Ustawa o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 poz. 183); Ustawa o zmianie ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 211); Ustawa o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (numer projektu w wykazie prac legislacyjnych – UD154); Ustawa o administracji podatkowej (numer projektu w wykazie prac legislacyjnych – UD178); Program e-Podatki; Program e-Cło; Program działań zwiększających stopień przestrzegania przepisów podatkowych i poprawiających efektywność administracji podatkowej w latach 2014 -2017	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw – 11 maja 2014 r. Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw – 15 stycznia 2015 r. Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o administracji podatkowej – 31 marca 2015 r.	Planowany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw – II kwartał 2015 r. Planowany termin wejścia w życie – 1 stycznia 2016 r. Planowany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o administracji podatkowej– II kwartał 2015 r. Przewidywany termin wejścia w życie –1 stycznia 2016 r.	Zmiana ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw, w obszarze dotyczącym Służby Celnej spowoduje w latach 2015-2016 koszt dla budżetu państwa w wysokości po 0,33 mln zł. Zmiany objęte projektem ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa tj.: elektroniczna kontrola podatkowa i skarbowa – spowodują zwiększenie dochodów budżetowych na kwotę około 200 mln zł w 2016 r., około 300 mln zł w 2017 r. i w latach następnych; elektroniczne doręczanie pism pełnomocnikom zawodowym spowoduje zmniejszenie wydatków budżetowych od 2016 r. o ok. 1,96 mln zł. Zmiany objęte projektem ustawy o administracji podatkowej w krótkiej perspektywie nie będą miały wpływu na wydatki i dochody sektora finansów publicznych, natomiast w dłuższej perspektywie przyczynią się do oszczędności środków budżetowych.	
--------------	---	---	--	--	---	---	---	--	--

CSR 6	Dokończenie będącej w toku reformy, której celem jest ułatwienie dostępu do zawodów regulowanych	1	Zmniejszenie liczby zawodów, których wykonywanie jest uwarunkowane spełnieniem wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w przepisach prawa (s. 71-72 KPR)	Uchylenie szeregu przepisów rangi ustawowej, ustanawiających ramy prawne dopuszczenia do wykonywania zawodów, które ze względu na swój charakter można uwolnić od regulacji, co doprowadzi do pełniejszego stosowania w Polsce zasady swobody przepływu pracowników	ustawa o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz.U. 2013 poz. 829); ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz.U. 2014 poz. 768); ustawa o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (numer druku sejmowego – 2331)	Uchwalenie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych przez Radę Ministrów (II transza deregulacji) – 9 maja 2014 r. Wejście w życie II transzy deregulacji – 10 sierpnia 2014 r. Prace parlamentarne nad ustawą o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (III transza deregulacji)	Przewidywany termin przyjęcia przez Parlament ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (III transza deregulacji) – II/III kwartał 2015 r. Planowany termin wejścia w życie ustawy – III/IV kwartał 2015 r. Przeprowadzenie oceny funkcjonowania I transzy deregulacji oraz przedstawienie pierwszych wyników – II kwartał 2015 r.	Wejście w życie projektowanych ustaw nie niesie bezpośrednich kosztów dla sektora finansów publicznych.	
-------	--	---	--	---	--	--	--	---	--

Załącznik nr 2 – Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji społecznych

W *Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”*. Aktualizacja 2014/2015 przedstawiono udział partnerów społeczno-gospodarczych w pracach Zespołu do spraw strategii „Europa 2020” od października 2012 r. do kwietnia 2014 r.

W czasie kolejnych posiedzeń Zespołu omawiane były zagadnienia związane z kolejnymi etapami Semestru Europejskiego oraz tematy:

- Polityka energetyczno-klimatyczna
- Działania na rzecz poprawy funkcjonowania administracji podatkowej.

W czasie dyskusji na temat polityki energetyczno-klimatycznej partnerzy społeczno-gospodarczy zwracali uwagę na związane z nią ryzyko wzrostu cen energii, likwidacji miejsc pracy, pogorszenia konkurencyjności poszczególnych sektorów gospodarki polskiej i ich otoczenia. Podkreślając, że konsekwencją ustaleń nowych ram polityki klimatycznej będzie wzrost ubóstwa energetycznego, wskazano, że konieczna w tym zakresie jest ochrona odbiorców wrażliwych.

Odnosząc się do zaprezentowanych przez stronę rządową działań na rzecz poprawy funkcjonowania administracji podatkowej, partnerzy społeczno-gospodarczy zwracali uwagę m.in. na potrzebę stworzenia systemu pozwalającego na jednokrotne wprowadzenie informacji przez przedsiębiorcę, a następnie jej dystrybuowanie do innych instytucji, bez konieczności wielokrotnego angażowania przedsiębiorców w przekazywanie tej samej informacji oraz usprawnienia wydawania interpretacji podatkowych. Wskazano na konieczność koordynacji działań w zakresie systemu podatkowego i systemu socjalnego, z którego świadczenia są uzależnione od wysokości dochodów. Co do zasady partnerzy przychylnie odnieśli się do kierunku projektowanych zmian, zwłaszcza pozytywnie oceniono zmiany dotyczące elektronicznego sposobu rozliczania osób fizycznych przed urzędami skarbowymi.

W związku ze zrealizowaniem przez Polskę celu w zakresie przeciwdziałania ubóstwu, na wniosek partnerów społeczno-gospodarczych zorganizowano dodatkowe spotkanie. Partnerzy zwracali uwagę na niedoskonałości wskaźników służących monitorowaniu poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, które nie oddają w pełni sposobu, w jaki obecnie postrzega się ubóstwo. Podkreślano zasadność przemyślenia korekty celu krajowego w tym zakresie oraz dodania dodatkowego wskaźnika lub informacji dodatkowych dotyczących ubóstwa dzieci oraz ubóstwa osób niepełnosprawnych, którzy są w znacznej mierze zagrożeni ubóstwem skrajnym. Podkreślono też wagę implementacji rozwiązań przewidzianych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu.

Dokumenty unijne opiniowane przez partnerów społeczno-gospodarczych

W toku Semestru Europejskiego partnerzy społeczno-gospodarczy byli informowani o dokumentach publikowanych przez KE.

NSZZ „Solidarność” przekazał uwagi do Komunikatu KE **Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2015 r.** (AGS 2015) Zdaniem Związku, KE słusznie w dokumencie poświęca wiele uwagi inwestycjom, jednocześnie jednak Związek zwrócił uwagę na niepewność, jaka towarzyszy wykorzystywaniu dźwigni finansowej, która jest podstawą planu inwestycji przedstawionego przez KE.

W swojej opinii Związek stwierdził, że w ostatnim czasie działania instytucji unijnych zbyt mocno skupiły się na konsolidacji finansów publicznych państw członkowskich, m.in. kosztem ograniczenia wynagrodzeń w sferze publicznej i obniżenia poziomu zabezpieczenia społecznego. W związku z tym NSZZ „Solidarność” wyraził nadzieję, że czas oszczędności

dobiegł końca i oczekuje poluzowania polityki fiskalnej. Jednocześnie, dla poprawy jakości finansów publicznych, należy wzmocnić nacisk na państwa członkowskie, których systemy podatkowe umożliwiają stosowanie optymalizacji podatkowej, w tym korzystanie z zaniżonych stawek i zwolnień podatkowych. Natomiast dla poprawy sytuacji dochodowej pracowników ważne jest powiązanie wysokości płac ze wzrostem wydajności.

Związek nie zgodził się z postulowanym w AGS 2015 powiązaniem wieku emerytalnego ze średnim dalszym trwaniem życia, proponując w zamian by reformy emerytalne uwzględniały przede wszystkim czas życia w zdrowiu, a nie czas życia w ogóle. Za reformą emerytalną muszą też iść reformy systemowe, związane z rynkiem pracy i edukacją, tak by podnieść wskaźniki zatrudnienia dla osób 50+. Wysoki poziom zatrudnienia ogółem pozwoliłby znacznie lepiej, niż podwyższenie wieku emerytalnego, bilansować systemy zabezpieczenia społecznego. Związek zwrócił też uwagę na pilną potrzebę stworzenia systemów opieki nad osobami niesamodzielnymi, w tym osobami w podeszłym wieku.

Związek, oceniając pozytywnie podkreślenie w dokumencie konieczności zaangażowania partnerów społecznych w proces Semestru Europejskiego, wyraził opinię, że w wielu państwach, w tym w Polsce, dialog społeczny nie spełnia należytych standardów i utrudnia możliwość wyrażania stanowisk w określonych sprawach. Jednym z obszarów, który wymaga poprawy są negocjacje zbiorowych układów pracy.

Ponadto w czasie posiedzenia Zespołu partnerzy społeczno-gospodarczy zwrócili uwagę na ograniczone odniesienia w AGS 2015 do kwestii społecznych, co jest szczególnie niepokojące w zestawieniu z niewielkim stopniem realizacji przez UE celów związanych z ograniczeniem ubóstwa. Partnerzy odnosili się także do Programu inwestycyjnego, podkreślając ryzyko ograniczonego wpływu programu i ze względu na wielkość środków przeznaczonych na jego realizację. Zwracali uwagę, że kluczowa będzie też decyzja czy finansowanie inwestycji będzie zaliczane przez Komisję Europejską jako pozycja zwiększająca deficyt finansów publicznych państw członkowskich.

NSZZ „Solidarność” przekazał również uwagi do dokumentu roboczego służb KE „**Sprawozdanie krajowe – Polska 2015**”. Zdaniem Związku, raport generalnie prawidłowo charakteryzuje sytuację, a zaprezentowane w nim problemy, jeśli nie zostaną rozwiązane, będą miały negatywne skutki dla rozwoju Polski. Związek zwraca przy tym uwagę, że przy wypracowaniu odpowiednich rozwiązań rząd powinien współpracować ze stroną społeczną, która ma w wielu przypadkach propozycje takich rozwiązań. Spośród zagadnień poruszonych w raporcie, w ślad za jego autorami, Związek zwraca uwagę na zagrożenie ubóstwem, zwłaszcza wśród dzieci, potrzebę kompleksowej reformy systemu zabezpieczenia społecznego, dysproporcje w zarobkach i emeryturach kobiet i mężczyzn. Związek podniósł też problem negatywnego wpływu niskich płac i tzw. umów śmieciowych na innowacyjność polskiej gospodarki. Uznając za trafny opis mechanizmu pułapki niskich kosztów pracy, którego skutkiem jest dominujący w Polsce pracochłonny charakter produkcji, Związek główną przyczynę takiego stanu rzeczy widzi w słabości polskiego systemu układów zbiorowych i braku wsparcia władz publicznych dla rozwoju negocjacji płacowych na wszystkich poziomach. W opinii Związku, w raporcie nie zwrócono też uwagi na zbyt duże obciążenie podatkowe płac oraz zabrakło analizy warunków pracy starszych pracowników. Za niekompletny i częściowo nieprawdziwy Związek uważa przedstawiony w raporcie opis niesatysfakcjonującego poziomu umiejętności podstawowych – w opinii Związku najważniejszym problemem jest niski poziom kształcenia matematyki i przedmiotów przyrodniczych (szczególnie fizyki i chemii) i regres kształcenia w zakresie przedmiotów ścisłych na wszystkich etapach edukacyjnych. Za szkodliwe, z punktu widzenia jakości procesu kształtowania kompetencji kluczowych, Związek uznaje też obniżenie wieku rozpoczęcia obowiązkowej edukacji szkolnej z siedmiu do sześciu lat.

Uwagi do wspomnianego wyżej raportu przedstawił również Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciw Ubóstwu (EAPN Polska). Zdaniem Komitetu, w diagnozie pominięto niesprawiedliwość polskiego systemu podatkowego, polegającą na tym, że dochody osób ubogich są relatywnie bardziej opodatkowane niż osób zamożnych; zabrakło też analizy nierówności ekonomicznych oraz oceny poziomu redystrybucyjności polskiej polityki podatkowej i świadczeniowej. Komitet negatywnie ocenia usunięcie przeciwdziałania ubóstwu pracowników w rekomendacjach dla Polski z 2014 r. Ma też wątpliwości, czy zaniżone koszty pracy korzystnie wpłynęły na polską gospodarkę. Nie zgadza się, że w walce z segmentacją rynku pracy zaobserwowano pewien postęp. Podkreśla, że w sprawozdaniu pominięto sytuację osób z niepełnosprawnościami oraz osób ubogich na rynku pracy. Postuluje by KE w następnych raportach analizowała, w jaki sposób i z jakim skutkiem polska polityka edukacyjna przyczynia się do ograniczania nierówności edukacyjnych. Komitet za problematyczne uznaje zawężenie problemu braku współpracy uniwersytetów wyłącznie do biznesu, z pominięciem administracji publicznej czy społeczeństwa obywatelskiego. Komitet przypomniał, że w opinii partnerów społecznych przyjęty przez Polskę w ramach strategii „Europa 2020” cel w zakresie ograniczenia ubóstwa został wyznaczony mało ambitnie i został już osiągnięty oraz ponowił postulat, aby zwiększyć go do 3 mln osób i dodać cel uzupełniający zmniejszenia stopy ubóstwa skrajnego o połowę. Komitet podkreślił też potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na sytuację osób z niepełnosprawnościami w oczekiwanej wciąż kompleksowej reformie systemu zabezpieczenia społecznego.

Konsultacje społeczne KPR 2015/2016 – główne uwagi

Projekt *KPR 2015/2016* został przekazany do konsultacji przez organizacje, których przedstawiciele są członkami Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020” oraz opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki

W ramach konsultacji społecznych wpłynęły opinie od Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych oraz Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciw Ubóstwu (EAPN POLSKA) oraz propozycje uzupełnień od Krajowej Izby Gospodarczej. Projekt KPR 2015/2016 został również 2 kwietnia 2015 r. przedyskutowany na forum Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”. W czasie tego posiedzenia swoje uwagi przedstawiły m.in. również Forum Związków Zawodowych oraz Związek Rzemiosła Polskiego, które następnie w rozwiniętej postaci przekazały w formie pisemnej.

We wszystkich trzech przekazanych wcześniej opiniach, tak jak i przy ubiegłorocznej aktualizacji KPR, dużą wagę przywiązuje się do przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu – zarówno od strony przyczyn i skali tego zjawiska, przez instrumenty interwencji, po postulaty wyznaczenia bardziej ambitnych celów wskaźnikowych, o czym już była mowa wyżej. Szczególny niepokój wszystkich trzech organizacji budzi odsetek osób dotkniętych ubóstwem trwałym, często również ubóstwem dziedzicznym. Jest ono przyczyną wykluczenia społecznego w innych aspektach (edukacyjnego, dotyczącego ochrony zdrowia, dostępu do kultury). Zwracano też uwagę, na szczególnie negatywne zjawisko, jakim jest utrzymywanie się ubóstwa skrajnego wśród rodzin z dziećmi. Zapisane w KPR działania przeciwdziałające tym zjawiskom uznano za dalece niewystarczające.

NSZZ „Solidarność” wyraził opinię, że działania wskazane w projekcie aktualizacji nie poprawią znacząco sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza takich problemów pracowników, jak rosnąca liczba umów śmieciowych, nieuczciwe praktyki związane z zatrudnieniem przez agencje pracy tymczasowej, niskie zarobki. Również OPZZ uznał, że dotychczasowe działania w tym zakresie, jak oskładkowanie umów zlecenia czy plany ograniczenia umów na

czas określony są krokiem niewystarczającym wobec skali szkodliwych społecznie zjawisk występujących na rynku pracy. W tym kontekście związki zawodowe ponowiły postulat zwiększenia kompetencji i uprawnień Państwowej Inspekcji Pracy.

W ocenie NSZZ „Solidarność”, najistotniejszym problemem rynku pracy w Polsce obecnie jest bezrobocie długotrwałe, na przeciwdziałanie któremu powinno się istotnie zwiększyć środki finansowe (za czym też opowiada się OPZZ). Obydwie organizacje związkowe wyraziły sceptycyzm co do skuteczności programu Senior-WIGOR, jako instrumentu rozwiązania kluczowych problemów osób starszych, a w szczególności znaczącego zwiększenia ich zatrudnienia.

Obydwa związki wskazały też na wciąż niskie wykorzystanie dla polityki prozatrudnieniowej klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, podczas gdy sposób wydatkowania przez państwo środków publicznych może i powinien wyznaczać standardy dla funkcjonowania całej gospodarki. W opinii OPZZ, również udział Skarbu Państwa w spółkach strategicznych dla gospodarki stanowi potencjał dla kształtowania i promocji dobrych praktyk w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i systemu wynagradzania zatrudnionych, w tym kadry kierowniczej.

NSZZ „Solidarność” krytycznie odniósł się do planu głównych działań w zakresie szkolnictwa zawodowego i ustawicznego, w szczególności obecnego kształtu reformy programowej na poziomie szkół ponadgimnazjalnych. Wskazał też na potrzebę opracowania docelowego, systemowego rozwiązania, obejmującego zestaw bodźców finansowych, który umożliwiłby stworzenie zintegrowanej platformy współpracy szkolnictwa zawodowego z przedsiębiorcami i pracodawcami.

Odnosząc się do zalecenia poprawy efektywności kosztowej i ogólnej wydajności sektora opieki zdrowotnej, NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że realizowane przy wykorzystaniu środków europejskich programy dostosowania kompetencji kadr medycznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej nie wystarczą dla poprawy opieki nad osobami w podeszłym wieku. Musi jednocześnie nastąpić zwiększenie wynagrodzeń oraz polepszenie warunków pracy średniego personelu medycznego, by ograniczyć skalę emigracji w tej grupie zawodowej i zwiększyć zainteresowanie tym zawodem wśród osób młodych.

Z kolei OPZZ w odniesieniu do obszaru ochrony zdrowia postuluje przede wszystkim opracowanie systemowej ustawy o zdrowiu publicznym, ale z zachowaniem odpowiedzialności władz publicznych za zdrowie społeczeństwa. W tym kontekście, w ocenie związku w KPR brakuje np. oceny i diagnozy przekształceń własnościowych dokonujących się od lat w systemie ochrony zdrowia, oceny polityki lekowej i zasad taryfikacji świadczeń. Postuluje też korektę pakietu kolejkowo-onkologicznego.

W swojej opinii OPZZ poświęciło też dużo uwagi wyzwaniom związanym z transformacją niskokosztowej gospodarki w gospodarkę innowacyjną, opartą na wysokich technologiach, ponawiając postulaty szybszego wzrostu wynagrodzeń oraz wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę – docelowo do 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W obszarze systemu podatkowego, zdaniem OPZZ, zabrakło działań, które mogłyby wpłynąć na poprawę spójności społecznej. W szczególności związek postuluje m.in. przywrócenie stawek podatku VAT 22% i 7%, wprowadzenia niższej stawki podatku dochodowego od osób fizycznych dla najmniej zarabiających i wyższej stawki dla najlepiej zarabiających.

W opinii OPZZ mocno zaakcentowano potrzebę wzmocnienia dialogu społecznego, w szczególności w sektorze energetycznym i wypracowania spójnej polityki energetycznej państwa opartej na rodzimych źródłach energii.

Zarówno OPZZ, jak i EAPN wskazują na potrzebę szerszego uwzględniania działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów lub rodzin, w tym zwiększenia wsparcia ekonomicznego, rehabilitacji zawodowej i społecznej, a przede wszystkim zmiany systemu w oparciu o analizę jego dotychczasowego funkcjonowania.

EAPN, w pierwszej kolejności, postuluje by działania doraźne na rzecz zmniejszenia deficytu budżetu publicznego nie blokowały reform pomocy społecznej, z której korzystają najubożsi, a których głos jest dużo słabszy niż innych grup, które są i będą beneficjentami wydatków zaplanowanych w KPR.

Wśród działań na 2015/2016 Komitet zaproponował dodać m.in. następujące zadania: publikację raportu ewaluacyjnego z pilotażu rozwiązań zawartych w nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia (Partnerstwo dla pracy); przeprowadzenie odrębnej i pogłębionej ewaluacji Programu Aktywizacja i Integracja; przedstawienie przez MPiPS i MEN propozycji udostępnienia usług opieki żłobkowej i przedszkolnej dla dzieci z ubogich rodzin; rozpoznanie zjawiska ubóstwa energetycznego, jako wstępu do rozwijania wymiaru społecznego polityki energetycznej; działania na rzecz ograniczenia skali zjawiska przerywania nauki szkolnej, w szczególności w przypadku młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem i z niską intensywnością pracy; przygotowanie przez MPiPS w dialogu z partnerami społecznymi oraz we współpracy z GUS materiału analitycznego, wszechstronnie przedstawiającego sytuację w zakresie ubóstwa. Komitet wskazał też na brak zaangażowania administracji rządowej w inicjatywy zawarte w Europejskiej Platformie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu oraz w szczególności w Pakiecie Inwestycji Społecznych.

W przekazanych uwagach Forum Związków Zawodowych skupiło się przede wszystkim na obszarze ochrony zdrowia, krytycznie odnosząc się do części zapisów dotyczących strategicznych działań na rzecz zwiększenia oszczędności kosztowej i efektywności wydatków na ochronę zdrowia. W ocenie FZZ sytuacja Polski nie pozwala na kontynuowanie wyłącznie polityki oszczędności kosztowej w służbie zdrowia, gdyż środki przeznaczone na ochronę zdrowia w Polsce są na bardzo niskim poziomie w porównaniu do pozostałych krajów UE. W tej sytuacji FZZ postuluje zwiększenie nakładów na ochronę zdrowia w relacji do PKB. Zdaniem FZZ, KPR 2015/2016 nie odpowiada też w pełni na zagrożenia związane z pogłębiającą się luką zawodową pielęgniarek i położnych, w związku z czym postuluje zdefiniowanie celów umożliwiających uzyskanie realnego wzrostu płac tej grupy zawodowej. FZZ opowiada się też za koniecznym ujęciem w systemie kontraktowania świadczeń medycznych gwarancji zapewnienia przez świadczeniodawców niezbędnej liczby pracowników z tej grupy zawodowej. Niezbędne są też zdaniem FZZ działania dla zapewnienia odpowiedniego personelu medycznego do opieki nad osobami starszymi, a państwo musi zadbać, aby powstała odpowiednia liczba oddziałów geriatrycznych. FZZ podkreśliło też potrzebę wzmocnienia dialogu społecznego, w szczególności w procesie realizacji celów w zakresie polityki energetyczno-klimatycznej (w tym OZE, ETS).

Związek Rzemiosła Polskiego zwrócił uwagę m.in. na konieczność barania pod uwagę przy reformowaniu otoczenia przedsiębiorstw uwarunkowań działalności mikroprzedsiębiorstw oraz na to, że każda zmiana prawa podatkowego wiąże się z kosztami dla przedsiębiorców. W obszarze polityki rynku pracy oraz kształcenia zawodowego ZRP podkreślił, że najważniejszy będzie sposób realizacji zaplanowanych działań, w tym zapewnienie dostępu do źródeł finansowania.

Krajowa Izba Gospodarcza zaproponowała uzupełnienie KPR o informację na temat przeprowadzonej w 2014 r. nowelizacji Kodeksu spółek handlowych oraz uszczegółowienie zapisu dotyczącego współpracy między sektorem nauki a przedsiębiorcami.